

Výroční zpráva

**Národní galerie v Praze
za rok 2014**

Výroční zpráva Národní galerie v Praze 2014

1.

Úvodní slovo GR:

Národní galerie v Praze pracovala od dubna 2013 do června 2014 v režimu provizorního vedení, což nebyly optimální podmínky pro její činnost. Počínaje 1. červencem 2014 jsem byl uveden do funkce generálního ředitele. První měsíce po změně vedení se tak odehrávaly plně ve znamení přebírání a analytického zjišťování stavu instituce. Jak se ukázalo, Národní galerie v Praze nebyla v ideální kondici nejen z hlediska řídicích mechanismů a struktur včetně personálního obsazení vrcholových pozic, ale rovněž v nevyhovujícím stavu se nacházelo financování na všech úrovních s překvapující absencí privátních zdrojů. Uspokojivý stav nakonec nevykazoval ani výstavní program, který postrádal náročnější vlastní projekty s mezinárodním přesahem, čemuž odpovídal i neutěšený obraz instituce na veřejnosti. Národní galerie v Praze tak sice plnila zákonem a statutem předepsané povinnosti a funkce, nezískala však klíčové a pro kulturní život v České republice nepostradatelné postavení posilovat prostřednictvím uměleckých děl kulturního ducha národa.

Ve druhé polovině roku 2014 zaujala Národní galerie v Praze v programové oblasti především dvěma projekty s delší dobou přípravy. Prvním bylo zpřístupnění sbírkové expozice umění 19. století v Salmovském paláci na Hradčanském náměstí, jehož původní koncept omezený na českou tvorbu prvních dvou třetin století byl formou několika exkurzů geograficky rozšířen na region střední Evropy. Rozpaky nad vhodností tohoto někdejšího klasicistního činžovního domu pro dlouhodobé galerijní využití se však rozptýlit nepodařilo. Druhý projekt představovala výstava *Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300*, která ve Valdštejnské jízdárně přibližovala umělecký mecenát jedné z nejvýznamnějších a nejstarších řeholních institucí na evropském kontinentě. Návštěvnický úspěšná výstava naznačila široké spektrum možností plynoucí Národní galerii v Praze ze spolupráce s akademickými pracovišti, v tomto případě s Centrem pro středověká studia a Katolickou teologickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze.

Nové vedení Národní galerie v Praze se na podzim plně soustředilo na aktualizaci koncepčního materiálu, který stanovuje priority institucionálního rozvoje na období 2015 až 2020. V říjnu 2014 byla jeho první verze odevzdána do připomínkového řízení na Ministerstvo kultury, k jeho schválení došlo teprve o šest měsíců později. Na podzim 2014 zahájil několikaměsíční kontrolní kampaň v Národní galerii v Praze Nejvyšší kontrolní úřad.

Za jednoznačný úspěch lze označit uzavření smluvního vztahu o generálním partnerství s Komerční bankou a. s., díky jejíž podpoře bylo možné okamžitě zahájit přípravu mezinárodních výstavních projektů pro následující léta.

Rok 2014 byl pro Národní galerii v Praze dobou spíše neklidnou. Každá změna vrcholového vedení s sebou přináší pozitivní očekávání nastávajících změn u jedněch a oslabení či dokonce ztrátu postavení u druhých. V případě Národní galerie v Praze byla etapa oné nejistoty přespráti dlouhá a lze si jen přát, aby se tolik nezbytné systémové změny v řízení instituce podařilo nastavit co nejdříve. Jsem bytostně přesvědčen o tom, že se nám společně podaří Národní galerii v Praze povýšit na úroveň spolehlivého a inspirativního člena evropské muzejní scény.

Jiří Fajt

Hlavní činnosti Národní galerie v Praze stanovuje její statut, který v souladu se zákonem č. 148/1949 Sb., o Národní galerii v Praze, vydalo Ministerstvo kultury pod č. j. 13 301/2003, a který nabyl účinnosti 1. 11. 2003. Národní galerie v Praze v souladu se zákonem č. 148/49 Sb. plní funkci muzejní instituce podle ustanovení § 2 odst. 3 zákona č. 122/2000

Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, s účelem získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti sbírky muzejní povahy, provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj týkající se sbírek a prostředí, z něž jsou získávány sbírkové předměty a šířit výsledky výzkumu a vývoje prostřednictvím výuky, publikování, muzejních výstav a muzejních programů, metodiky nebo převodu technologií.“

Národní galerie v Praze (dále též jen NG):

- získává sbírkové předměty, tvoří, spravuje, zpřístupňuje sbírky výtvarného umění a architektury z území České republiky i ze zahraničí, zapůjčuje je do expozic a na krátkodobé výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí. Zpracovává sbírkové předměty odborně, shromažďuje k nim odbornou dokumentaci, kterou spolu se sbírkovými předměty prezentuje nejen v expozicích a krátkodobých výstavách, ale též vlastní publikační činností, vzdělávacími a kulturními programy učenými jak pro širokou veřejnost, tak pro specializované skupiny návštěvníků a rovněž prostřednictvím tisku a internetových stránek;
- provádí vědecký výzkum včetně problematiky konzervování a restaurování uměleckých děl, zpracovává odborné posudky, rešerše a expertizy a poskytuje odbornou pomoc např. při prohlašování uměleckých děl za kulturní památky a další služby v oboru své působnosti;
- spravuje historický sbírkový knižní fond, odbornou knihovnu a archiv zaměřený na písemné prameny k dějinám umění, sběratelství a uměleckých institucí či korporací;
- vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty;
- je odborným a metodickým pracovištěm pro muzea a galerie v České republice; v oboru své působnosti spolupracuje s právníckými a fyzickými osobami v České republice i v zahraničí; do září 2007 byla členem Rady galerií České republiky, od října 2007 je členem Asociace muzeí a galerií České republiky.

Organizační jednotky generálního ředitele mimo sbírky a sekce

Referát vnitřní kontroly a auditu

Kancelář generálního ředitele

Bezpečnostní ředitel

Referát tajemníka pro vědu a výzkum

organizační složky NG k 31. 12. 2014

Generální ředitel	<i>Sbírka starého umění</i>	Oddělení evropského umění
		Oddělení českého umění
		Oddělení lektorské
	<i>Sbírka umění 19. století</i>	Oddělení sbírek malířských a sochařských
	<i>Sbírka orientálního umění</i>	Oddělení sbírkové
	<i>Sbírka moderního a současného umění</i>	Oddělení sbírek malířských
		Referát intermédií a nových
		Referát architektury 20. a 21. století
		Oddělení lektorské
	<i>Sbírka kresby a grafiky</i>	Oddělení grafiky
		Oddělení kresby
		Studovna
	<i>Sekce odborných činností</i>	Odbor registru a metodického
		Oddělení restaurátorské
		Oddělení fotografické
		Knihovna
		Archiv
	<i>Sekce ekonomicko-provozní</i>	Odbor hospodářské správy
		Odbor ekonomický
		Oddělení zaměstnanecké
		Oddělení obchodní
		Oddělení ICT
		Oddělení ediční
		Oddělení výstavní

4.1 Stálé expozice

Sbírka starého umění

Středověké umění v Čechách a ve střední Evropě 1200–1550

Místo expozice: **Klášter sv. Anežky České**

Kurátoři: **Jiří Fajt, Štěpánka Chlumská**

Stručná charakteristika expozice:

Dlouhodobá instalace středověkého a raně renesančního umění v historických prostorách prvního záalpského kláštera klarisek byla zpřístupněna v roce 2000. Vystavené exponáty zahrnují období let 1220–1550. Poklady národního kulturního dědictví, spojené provenienčně s územím Čech, Moravy a Slezska, jsou výběrově doplněny širším kontextem středoevropského regionu. Malířská a sochařská díla z majetku NG v Praze jsou obohacena zápůjčkami z řady státních, církevních a soukromých sbírek tak, aby byla návštěvníkům co nejuceleněji prezentována dobová výtvarná produkce. Mezi stěžejní exponáty sbírky patří zvláště gotické památky doby lucemburské (Mistr Vyšebrodského oltáře, Mistr Michelské madony, Mistr Theodorik, Mistr Třeboňského oltáře, krásný sloh) a pozdně gotická a raně renesanční díla doby jagellonské (Mistr Puchnerovy archy, Mistr Oplakávání ze Žebráku, Mistr Litoměřického oltáře, A. Altdorfer, Mistr IP ad.). V roce 2013 byla dlouhodobá expozice opakovaně obměňována, vzhledem k četným zápůjčkám na výstavy, pořádané v ČR i zahraničí. Návštěvníci se tak měli možnost seznámit s méně známými exponáty z depozitárního fondu Národní galerie v Praze i krátkodobými zápůjčkami z dlouhodobých expozic či depozitářů spolupracujících muzejních a galerijních institucí. Početná kolekce exponátů byla zapůjčena ze Západočeského muzea v Plzni. V roce 2013 byla rovněž poprvé realizována sezónní reciproční zápůjčka významného exponátu z dlouhodobé expozice Alšovy jihočeské galerie v Hluboké nad Vltavou.

Hmatová expozice – Odlitky sochařských děl českého středověkého umění 13.–15. století

Místo expozice: **Klášter sv. Anežky České**

Kurátoři: **Štěpánka Chlumská, Eva Zíková**

Stručná charakteristika expozice:

Kolekce dvanácti odlitků soch je vystavena v přízemí kláštera sv. Anežky České. Expozice umožňuje sledovat stylovou proměnu sochařského díla během několika staletí. Vedle pozdně románského reliéfu z baziliky sv. Jiří jsou zde díla z období vlády Karla IV. a Václava IV. Tvorbu slavného sochaře a architekta Petra Parléře představují portrétní busty z triforia katedrály sv. Víta. Každý exponát doprovází text ve zvětšeném písmu a základní popis v Brailově písmu.

Umění od antiky do závěru baroka

Místo expozice: **Šternberský palác**

Kurátoři: **Helena Dáňová, Martina Jandlová, Olga Kotková, Petr Příbyl, Andrea Steckerová, Lenka Stolárová, Anja K. Ševčík, Vít Vlnas**

Stručná charakteristika expozice:

Ve třech podlažích paláce jsou vystavena umělecká díla německého, rakouského, italského, francouzského, španělského, vlámského a holandského umění od středověku po konec 18. století ze sbírky NG.

Po úspěšné výstavě Rembrandt & Co., která skončila v květnu 2012, byly výstavní sály ve druhém poschodí paláce uzavřeny, aby v nich proběhly nezbytné úpravy a byla připravena nová podoba stálé expozice děl holandského, italského, vlámského, španělského a francouzského umění 16.–18. století. Při zachování výstavních stálíc – obrazů od

Rembrandta, Halse, Tintoretta, Tiepola, Brueghela, Rubense, El Greca, Goyi, Mignarda a dalších – byl obměněn a rozšířen výběr vystavených děl.

Ve výstavních sálech došlo k novému rozmístění sbírkových souborů a v nich instalovaná díla získala svým uspořádáním nový kontext, byl vyčleněn prostor pro aktivity lektorského oddělení a upraven velký sál pro obměnné výstavní projekty.

Expozici doplňují umělecké artefakty uměleckého řemesla ze sbírek UPM, jež tvoří kontext a rovnocenný výtvarný protějšek vystaveným obrazům a sochám. Zvláštní pozornost si zaslouží vystavený komorní soubor ikon a umění antického starověku.

Baroko v Čechách

Místo expozice: **Schwarzenberský palác**

Kurátoři: **Tomáš Hladík, Andrea Steckerová, Vít Vlnas, Marcela Vondráčková**

Stručná charakteristika expozice:

V nové stálé expozici je ve třech podlažích rekonstruovaného objektu paláce prezentováno na 160 sochařských exponátů a 280 příkladů pozdně renesančního a barokního malířství, vytvořených od konce 16. století do konce století 18. na teritoriu zemí Koruny české.

Stálá expozice ve Schwarzenberském paláci byla v posledních letech obohacena o následující významné dlouhodobé zápůjčky ze soukromých majetků:

Jan Vojtěch Angermeyer: *Zátiší s hodinkami*

Bartholomeus Spranger: *Alegorie vítězství Víry nad Časem*

Hans von Aachen: *Shromáždění bohů na Olympu*

Matthias Gundelach: *Antická bitva*

Jan Kupecký: *Podobizna loutnisty*

Karel Škréta: *Sv. Antonín Paduánský*

Ignác František Platzer: *Klečící adorující anděl*

Petr Brandl: *Sv. Jan Nepomucký adoruje Palladium země České*

Karel Škréta: *Podobizna Humprechta Jana hraběte Černína z Chudenic*

Hmatová expozice – Doteky baroka

zpřístupněno **od 23. 10. 2009**

Místo expozice: **Schwarzenberský palác**

Kurátorka: **Jana Klímová**

Stručná charakteristika expozice:

Hmatovou expozici Doteky baroka tvoří soubor čtrnácti odlitků a je určena především návštěvníkům se zrakovým postižením. Vystavené exponáty představují ve zkratce vývoj českého sochařství během 17. a 18. století. Slavné období štědrého mecenáše umění Rudolfa II. zastupuje ukázka díla Adriaena de Vries *Kráčející kuň*, galerii soch na Karlově mostě připomínají dva detaily sejmuté z monumentálního Krucifixu: Hlava Krista a nápis INRI. Nejvýrazněji je v kolekci zastoupen Matyáš Bernard Braun souborem pěti vybraných alegorických hlav z proslulého cyklu *Ctností a Neřestí* z Kuksu. Tvorbu F. M. Brokofa představuje odlitek alegorie *Noci* z průčelí Morzínského paláce v Praze.

Barokní umělecké řemeslo ze sbírek Uměleckoprůmyslového musea v Praze

(ve spolupráci s Uměleckoprůmyslovým museem)

zpřístupněno **od 30. 1. 2009**

Místo expozice: **Schwarzenberský palác**

Kurátoři: **Petra Matějovičová (UPM), Andrea Steckerová (NG-SSU)**

Stručná charakteristika expozice:

Expozici připravil kurátorský tým Umělecko-průmyslového musea za vedení dr. Petry Matějovičové. Cílem je návštěvníkovi představit umělecké řemeslo středoevropského kulturního prostoru od manýrismu přelomu 16. a 17. století až po klasicismus. Sály v podzemních prostorech Schwarzenberského paláce jsou členěny do několika samostatných oddílů nazvané Liturgie, Stolování a Ornament. Představena je nesmírně bohatá škála rozmanitého materiálu: kasule, paramenta, kalichy, sklo, porcelán, stolní náčiní, vějíře, oděvy a další.

Archeologické nálezy ve Schwarzenberském paláci (ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR)

zpřístupněno **od 23. 10. 2009**

Místo expozice: **Schwarzenberský palác**

Kurátoři: **Gabriela Blažková (AÚ AV ČR)**

Stručná charakteristika expozice:

Expozice ve sklepních prostorech Schwarzenberského paláce prezentuje výsledky a nálezy záchranného archeologického výzkumu, který zde proběhl v letech 2003 a 2004. Vystavené předměty představují různorodý soubor středověké a rané novověké hmotné kultury s převažující keramikou. Vystaveny jsou také drobné předměty jako například mince, zbytky hřebene z kosti ad. Za nález neobyčejného významu je možné označit tři velkoformátové keramické reliéfy. Expozice je doplněna informačními panely a lektorské odd. Sbírký starého umění připravilo cyklus přednášek.

Císařská zbrojnice

(ve spolupráci s Vojenským historickým muzeem)

zpřístupněno **od 18. 2. 2011**

Místo expozice: **Schwarzenberský palác**

Kurátor: **Jan Šach (VHÚ Praha)**

Stručná charakteristika expozice:

V rámci rekonstrukce Schwarzenberského paláce byl rovněž rehabilitován unikátní barokní krov, čímž vznikl v podkroví budovy další výstavní prostor o velikosti přibližně 600 m². Právě zde vznikla ve spolupráci Národní galerie v Praze a Vojenského historického ústavu Praha nová expozice nejceněnějších historických zbraní ze sbírek Vojenského historického ústavu nazvaná „Císařská zbrojnice“. V expozici, rozčleněné do několika tematických celků, je vystaveno na 550 exponátů z období od 15. století do poloviny 19. století. Výběr sbírkových předmětů byl podmíněn výjimečností uměleckořemeslného provedení, zvláštností technické konstrukce, stejně jako významem osobností jejich tvůrců nebo majitelů. V rámci nejrozsáhlejšího souboru je představen vývoj vojenských chladných a palných zbraní. Vzácné exempláře tu představují středověké ručnice, v jejichž souboru jsou typy s doutnákovými, kolečkovými i kombinovanými zámkovými mechanismy. V dalších částech expozice mohou návštěvníci sledovat vývoj loveckých palných zbraní, orientálních zbraní a dělostřelectva. Součástí nové expozice je rovněž vojenská „obrazárna“ představující díla z období 17. až 19. století a zahrnující portréty významných vojevůdců a rozměrná plátna bitevních scén.

Umění starověku

(ve spolupráci s Národním muzeem a Filozofickou fakultou Univerzity Karlovy)

opětovně zpřístupněno **od 17. 4. 2014**

Místo expozice: **Palác Kinských**

Kurátoři: **Lenka Stolárová, Vít Vlnas**

Stručná charakteristika expozice:

17. 4. 2014 byla znovuotevřena dlouhodobá expozice starověkých kultur ze sbírek Národní

galerie v Praze, Národního muzea a Filozofické fakulty UK situovaná ve druhém patře paláce. Vysokou úroveň starověkých kultur dokládají památky egyptské, anatolské, asyrské, mezopotamské, íránské a v převažující míře zastoupené ukázky antické tvorby, která dala základ pozdějšímu umění Evropy. Přitažlivý prolog tvoří umělecké předměty ze starověkého Egypta a Nubie, na něj navazuje Přední východ, dále kultury Kypru a egejské oblasti. Podstatný úsek expozice dokumentuje uměleckou tvorbu Řeků od rané doby železné do helénismu. Uměním Etrusků a Římanů se expozice uzavírá.

Barokní umění ze sbírek Národní galerie v Praze

8. 5. 2009 – 30. 4. 2017

Místo expozice: **Žďár nad Sázavou, zámek Kinských**

Kurátorka: **Lenka Stolárová**

Stručná charakteristika expozice:

Vybraný soubor uměleckých děl středoevropské provenience (Čechy, Morava, alpské země a italské importy) evokuje především kulturní prostředí klášterů 17. a 18. století. Vedle děl s náboženskou (monastickou) tematikou, jež tvoří těžiště této přehlídky, se zde uplatňují i obrazy a sochy charakteristické pro barokní klášterní sbírky. Zastoupeny jsou práce významných tvůrců dané epochy, jakými byli Karel Škréta, Michael Willmann, Jan Kryštof Liška, Francesco Trevisani, Johann Wenzl Bergl, Ferdinand Brokof, Franz Anton Maulbertsch a mnozí další. Dlouhodobá expozice Barokního umění ze sbírek Národní galerie v Praze přispívá nejen k oživení zájmu o kulturní dědictví regionu a rozvoj turistického ruchu (areál zámku – bývalého kláštera, poutní kostel na Zelené hoře), ale přispívá i k prohloubení tradičních kulturně historických vazeb. Expozici byla udělena záštita České komise pro UNESCO.

Sbírka umění 19. století

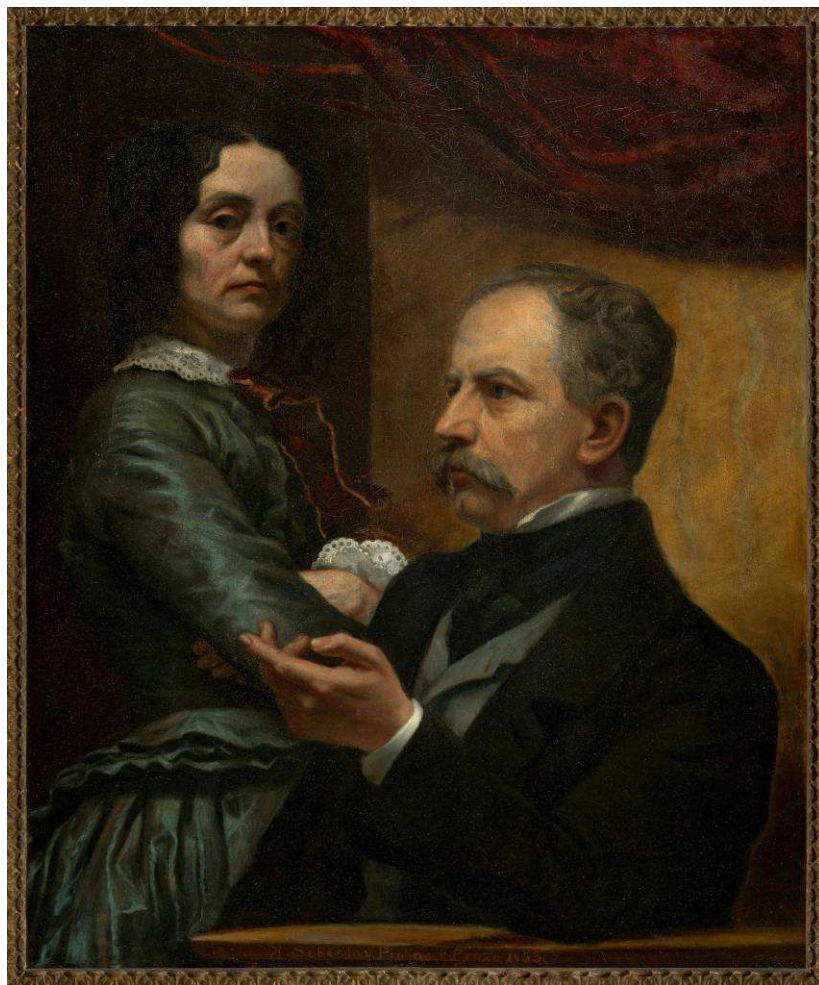
Česká moderna I, 1890–1930

Veletržní palác, 4. patro

Kurátoři: Milan Knížák, Tomáš Vlček

Příběh českého moderního umění začíná v rámci ucelenosti a vývojových souvislostí poukazem na jeho genezi již od poloviny 19. století. Představena jsou díla od Viktora Barvity, Soběslava Hippolyta Pinkase, Karla Purkyně, jejichž dílo předznamenávalo úkoly, které řešily další umělecká pokolení, autoři generace Národního divadla, reprezentující ideu vlastenectví (F. Ženíšek, J. V. Myslbek, V. Hynais, J. Schikaneder ad.), tvůrci secesně-symbolistních vizí (A. Mucha, M. Pirner, F. Bílek ad.). Zakladatelská generace českého moderního umění je reprezentována jmény Antonína Slavíčka, Antonína Hudečka, Jana Preislera, Maxe Švabinského ad. Jednou z nejvýznamnějších částí stálé expozice je prezentace rozsáhlého souboru děl Františka Kupky, zachycující jeho svěbytnou cestu od symbolismu k abstrakci, která dala formám nové významy. Jedná se o nejucelenější kolekci Kupkova díla na světě. Na ochozu a v respiriu se nachází expozice architektury a užitého umění 19. století.

V roce 2014 byla expozice doplněna nově zakoupeným obrazem Soběslava Hippolyta Pinkase *Podobizna umělcových rodičů z roku 1853*.

České umění 19. století ze sbírek Národní galerie v Praze

zámek Fryštát, objekt Lottyhaus

Sbírka umění 19. století

ve spolupráci s Magistrátem města Karviná

Kurátorka: Jana Moravcová

Dlouhodobá expozice vznikla v roce 2003. Instalace oživuje klenutý prostor bývalé zámecké kočárovny zdařile restaurovaného zámku. Obsahuje pět desítek maleb a plastik. Postihuje základní vývojové tendence na území Čech v 19. století prostřednictvím děl – definitivních či skic výrazných autorů různých žánrů. Expozici charakterizuje i materiálová různorodost – kromě olejomalb se návštěvníci setkají s plastikami z bronzu, mramoru a dřeva.

NOVĚ OTEVŘENO:

Umění 19. století od klasicismu k romantismu

Salmovský palác

Kurátorka: Šárka Leubnerová

Sbírka umění 19. století

Otevření expozice: 17. 10. 2014

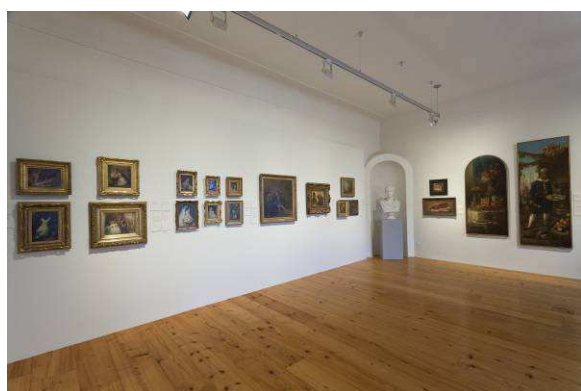
Zcela nejvýznamnějším počinem v rámci činnosti celé Národní galerie v roce 2014 bylo otevření nové stálé expozice *Umění 19. století od klasicismu k romantismu* v Salmovském paláci. Ve dvou podlažích jsou představena díla malířství a sochařství ze sbírek Národní galerie, doplněná o reprezentativní zápůjčky z významných institucí a soukromých sbírek. České umění je prezentováno v rámci střeoevropského uměleckého prostoru a integrální součástí expozice jsou též plátna německých a rakouských tvůrců.

Představený umělecký soubor svým charakterem i drobnějšími formáty dokonale souzní s prostory klasicistního paláce i s vybavením interiérů. Návštěvníci mohou spatřit nejvýznamnější obrazy Františka Tkadlíka, Antonína Machka, Josefa Navrátila, Augusta Piepenhageny nebo reprezentativní kolekci malířské rodiny Mánesů v čele s pracemi Josefovými. Haushoferovu krajinářskou školu pražské Akademie reprezentují plátna Adolfa Kosárka, Bedřicha Havránka a dalších, díla studentů Rubenovy školy historické malby provedou diváka naší i evropskou historií. Rakouské a německé umění zastupují slavné malby Caspara Davida Friedricha, Carla Spitzwega, Christiana Morgensterna, Carla Rottmanna, Friedricha Amerlinga nebo Ferdinanda Georga Waldmüllera, dokládající vzájemné umělecko-kulturní vztahy. V širším výběru je zastoupena také sochařská tvorba našich nejlepších autorů Václava Prachnera, Václava Levého, bratří Josefa a Emanuela Maxů a dalších.

Návštěvnost (od 17. 10. do 31. 12. 2014): 3 707 osob

Stálá expozice Sbírký orientálního umění *Umění Asie*

Termín znovuotevření stálé expozice v 1. patře v paláce Kinských: 15. 4. 2014

Autoři a kurátoři: SOU

Sbírka orientálního umění, jež v roce 2012 oslavila šedesát let existence v rámci Národní galerie v Praze, spravuje přes třináct tisíc předmětů původem z Japonska, Číny, Koreje, Tibetu, jižní a jihovýchodní Asie, islámské kulturní oblasti a Afriky. Vedle Náprstkova muzea asijských, afrických a amerických kultur, které je součástí Národního muzea, je Národní galerie jedinou veřejnou institucí zaměřující se na sbírání, studium a prezentaci asijského umění v České republice. Svým rozsahem a významem patří Sbírka orientálního umění k předním kolekcím podobného materiálu ve střední a východní Evropě. V západní Evropě bychom mohli najít paralely například v kolekcích institucí, jako jsou Musée Cernuschi v Paříži, Museum für Ostasiatische Kunst v Berlíně, Museum für Ostasiatische Kunst v Kolíně nad Rýnem nebo Ashmolean Museum v Oxfordu.

Tematické výstavy v SE:

Intervence – prolog: Patrik Hábl, Vize horské krajiny (2014), závěsný svitek inspirovaný čínskou tušovou krajinomalbou a Michal Rataj, hudební koláž z prostředí historického centra Pekingu

Termín: 15.4.2014 – 4.9.2014 (intervence nad schodištěm v PK)

Sbírka současného a moderního umění

VELETRŽNÍ PALÁČ

Veletržní palác, klenot české funkcionalistické architektury, je místem, kde se divákovi představuje unikátní soubor českého i zahraničního moderního a současného umění. Jen v rámci stálých expozic je na ploše 13 500 m² v invenčním architektonickém řešení prezentováno více než dva tisíce exponátů mimořádné umělecké hodnoty. Sbírka francouzského a evropského umění, obsahující jedinečná díla nejzvučnějších jmen jako Pablo Picasso, Georges Braque, Auguste Renoir, Vincent van Gogh, Gustav Klimt a mnohých dalších, je sama o sobě pojmem. Postupné budování této kolekce mělo zásadní podíl na formování naší novodobé kultury a výtvarného myšlení. Rozsáhlá expozice českého umění 20. a 21. století je koncipována s důrazem na tvorbu klíčových uměleckých osobností a na konfrontaci jednotlivých směrů a vývojových tendencí. České umění je osvětleno v těch kvalitách, které zakládají jeho světovost a současně ukazují specifika výtvarné kultury vzniklé v srdci Evropy. Obraz doby dokreslují ukázky architektury, nábytku, uměleckého řemesla, designu a scénografie. Nechybí ani fotografie, kresby a grafiky, soustředěné v grafických kabinetech. Dalším magnetem jsou krátkodobé výstavy nejrozdílnějšího tematického zaměření. Ve sféře současného umění je cílem zrcadlit co nejširší spektrum současných snah a trendů. Sbírka moderního a současného umění ve Veletržním paláci je integrální součástí českého kulturního dědictví, svým významem a uměleckým bohatstvím poutající (i díky bohatým doprovodným programům) domácí i zahraniční návštěvníky všech věkových kategorií.

Česká moderna I, František Kupka, 1890–1930

Poutavý příběh českého moderního umění začíná v rámci ucelenosti a vývojových souvislostí poukazem na jeho genezi již od poloviny 19. století. Představena jsou díla od Viktora Barvity, Soběslava Hippolyta Pinkase, Karla Purkyně, jejichž dílo předznamenávalo úkoly, které řešily další umělecká pokolení, autoři generace Národního divadla, reprezentující ideu

vlastenectví (F. Ženíšek, J. V. Myslbek, V. Hynais, J. Schikaneder ad.), tvůrci secesně-symbolistních vizí (A. Mucha, M. Pirner, F. Bílek ad.). Zakladatelská generace českého moderního umění je reprezentována jmény Antonína Slavíčka, Antonína Hudečka, Jana Preislera, Maxe Švabinského ad. Jednou z nejvýznamnějších částí stálé expozice je prezentace rozsáhlého souboru děl Františka Kupky, zachycující jeho svěbytnou cestu od symbolismu k abstrakci, která dala formám nové významy. Jedná se o nejucelenější kolekci Kupkova díla na světě. Na ochozu a v respiriu se nachází expozice architektury a užitého umění 19. století.

Česká moderna II, 1900–1930

První část expozice českých avantgard 1. třetiny 20. stol. je věnována monografickým profilům představitelů tzv. generace Osmy a Skupiny výtvarných umělců. Tvorba Emila Filly, Bohumila Kubišty, Antonína Procházky, Otakara Kubína, Otty Gutfreunda zachycuje provázanost expresivních tendencí s úsilím o jasný, konstruktivní řád kubismu. Samostatný prostor je vyhrazen uplatnění kubismu v architektuře, designu a užitém umění, jako výraznému českému specifiku. Reprezentativními soubory je představeno dílo umělců skupiny Tvrdošijní (Jan Zrzavý, Václav Špála, Josef Čapek, Rudolf Kremlíčka), zformované na počátku první světové války, citlivě vyvažující tradici a moderní tvůrčí vidění. Rezonance sociálního citění ve 20. letech je zachycena v žánru sociálně-civilistní malby a plastiky. Ochoz je věnován prezentaci architektury, scénografie a průmyslového designu 1900–1930. Samostatnou pozornost zaslouží expozice stylu Art deco v respiriu.

Česká moderna III (od roku 1930)

České současné umění

Díla Jindřicha Štyrského a Toyen manifestují postupný přerod artificialismu v poetiku surrealismu. Imaginativní tvorba 30. let, volně se k surrealismu vážící, je zastoupena díly Františka Janouška, Josefa Šímy, Vincence Makovského ad. Tradiční hranice sochařského projevu překročil ve svých světelně-kinetických realizacích Zdeněk Pešánek. Samostatné úseky jsou věnovány abstraktním tendencím 30. let či avantgardní fotografii. Období čtyřicátých let zastupují např. práce autorů Skupiny 42 a výrazných solitérů (Z. Rykr, K. Černý, A. Diviš ad.). „Obnovenou modernu“ 50. let reprezentují díla Mikuláše Medka, Libora Fáry, Zbyňka Sekala ad. Další části expozice mapují výtvarné tendence od 60. let do současnosti (např. Informel, Akční umění, Nová citlivost, Česká groteska, postmoderna). Na ochozu se divák seznámí s prezentací architektury, scénografie, designu a vybraných děl výtvarného umění od roku 1980 do současnosti. Respirium je věnováno aktuální výtvarné tvorbě.

Francouzské umění 19. a 20. století

Sbírka francouzského umění představuje významný, reprezentativní soubor malířských a sochařských děl A. Rodina, E. Delacroixe, francouzských krajinářů C. Corota, Th. Rousseaua, impresionistů C. Moneta, C. Pissarra, A. Renoira a umělců, kteří otvírali cestu modernímu umění: P. Cézanna, P. Gauguina, V. van Gogha či G. Seurata. Dále pak unikátní kubistická díla P. Picassa, G. Braqua a tvorbu autorů utvářející se zejména v pařížském prostředí 20. a 30. let 20. století – A. Deraina, M. Chagalla, P. Bonnard, M. Vlamincka, sochařů Ch. Despiau, H. Laurence a dalších.

Mezinárodní umění 20. a 21. století

Expozice Mezinárodního umění 20. a 21. století prezentuje z velké části tvorbu rakouských a německých umělců do roku 1940 – G. Klimta, E. Schieleho, M. Pechsteina, K. Schmidt-Rottluffa, O. Kokoschky. Dále tvorbu německo-českých umělců E. Orlika, W. Hablika, A. Brömseho, M. Kopfa. V souboru vynikají expresivní díla E. Muncha. Ruskou avantgardu

zastupují malby A. Lentulova a Roberta Falka. Soubor španělských umělců je reprezentován malbou J. Miróa, O. Domíngueze, F. Borese, A. Clavého, A. Tàpiese, sochařskými díly H. Moora, G. Manzúa. K pozdějším akvizicím ze 70. let náleží např. díla L. Fontany, A. Perilliho, M. Raysse. Z posledních nákupů a darů po roce 1989 je třeba uvést B. Buffeta, J. Beyuse, B. Vautiera, dále soubor obrazů skupiny New New Painters nebo čínského umělce Qia Ga.

4.2 Výstavy

Sbírka starého umění

Mistrovská díla z kolowratské obrazárny v Rychnově nad Kněžnou – přesah z 2009

Místo výstavy: Šternberský palác

Datum konání výstavy: 25. 11. 2009–31. 12. 2014; prodlouženo do 30. 6. 2015

Sbírka starého umění

Kurátorka: Olga Kotková

Stručná charakteristika výstavy:

Osudy Národní galerie v Praze (respektive její předchůdkyně Obrazárny vlasteneckých přátel umění) a kolowratské obrazárny z Rychnova nad Kněžnou spolu úzce souvisí – Kolowratové již krátce po založení Obrazárny v roce 1796 svá nejlepší díla zapůjčili na dlouhá desetiletí do Prahy. V roce 2009 se výběr z kolowratské kolekce znovu vrátil do NG – výstava *Mistrovská díla z kolowratské obrazárny v Rychnově nad Kněžnou* ukazuje obrazy, které vypovídají o charakteru a žánrové skladbě významné barokní obrazárny. Pozdní gotiku zastupuje deska *Narození P. Marie* od tyrolského malíře a sochaře Michaela Pachera; manýrismus připomíná zejména *Podobizna Jana Keplera* od dvorního malíře císaře Rudolfa II., Hanse von Aachen. Obrazy ze 17.–18. století reprezentují zátiší Cornelise Norberta Gysbrechta, Johanna Georga Hinze či půvabné kompozice rychnovského panského malíře Jana Antonína Vocáška – Hrošeckého; dále zde najdeme několik mytologických scén a portrétní malby, upoutá především *Podobizna Ignáce Jetřicha Vitanovského z Vlčkovic* (1669) od Karla Škréty či dvojice portrétů od Daniela Schulze, vytvořená přímo pro Kolowraty. Soubor, vystavený v Národní galerii, čítá dvacet děl, ostatní malby kolowratské obrazárny zůstávají vystaveny na zámku v Rychnově nad Kněžnou, jenž je přístupný veřejnosti.

Dirck de Quade van Ravesteyn, Madona s dítětem a s muzicírujícími anděly, 1606–1608 – přesah z 2013

Místo konání výstavy: Šternberský palác

Datum konání výstavy: 26. 9. 2013–21. 10. 2014

Sbírka starého umění

Kurátorka: Olga Kotková

Stručná charakteristika výstavy:

Od 26. 9. 2013 do 21. 10. 2014 byl ve stálé expozici vystaven nově objevený obraz rudolfinské školy, který byl léta pokládán za ztracený. Obraz *Madona s dítětem a s muzicírujícími anděly* byl ve Šternberském paláci vystaven v bezprostřední blízkosti Dürerovy *Růžencové slavnosti* z roku 1506. Vystavení Van Ravesteynova plátna v sousedství Dürerova mistrovského díla jednak umožnilo bezprostřední srovnání těchto dvou

výjimečných děl a jednak připomnělo mimořádnou osobnost císaře Rudolfa II. jako sběratele a mecenáše umění evropského významu. Obraz byl do Národní galerie v Praze zapůjčen ze soukromé sbírky.

Malá výstava ve formátu „DÍLO SEZÓNY“.

Patrik Hábl: Vytržené obrazy – přesah z 2013

Místo výstavy: Klášter sv. Anežky České

Datum konání výstavy: 30. 10. 2013–9. 2. 2014

Sbírka starého umění

Kurátor: Jan Klípa

Stručná charakteristika výstavy:

V souvislosti s vystavením dvou deskových obrazů ze stálé expozice středověkého umění v Českých zemích na výstavě CM 863 připravila NG v Praze ve spolupráci s Centrem teologie a umění při KTF UK instalaci nazvanou „Vytržené obrazy“. V expozici byla na místě obrazů gotických vystavena abstraktní oltářní plátina od malíře Patrika Hábla, která byla v postním období roku 2013 instalována v kostele Nejsv. Salvátora v Klementinu. Hábl tehdy vytvořil soubor patnácti obrazů, které po čtyřicet dní zahalovaly narativitu a ikonografické bohatství všech původních oltářních pláten v kostele. V souladu se starobylými tradicemi prožívání liturgického roku naplnil v době blížících se Velikonoc kostel Nejsv. Salvátora vhodným výrazem koncentrace, oproštěnosti, vyjadřující hloubku poselství nejdůležitějšího křesťanského svátku.

Intervencí těchto postních oltářních pláten do expozice středověkého umění chceme poukázat na nesamozřejmost galerijní prezentace obrazů a soch, které původně rovněž vystupovaly téměř výhradně v liturgickém kontextu. To, co v divákovi v případě starého umění zpravidla nevyvolává žádné znepokojivé otázky, může jej v případě intervence malby zcela současné (která však s okolními vystavenými obrazy sdílí jejich osudovou trajektorii z liturgického do galerijního kontextu) provokovat nejen ke sledování paralel mezi novým a starým, ale také k tázání se po nejvlastnější podstatě středověkého i zcela současného uměleckého díla.

Malá výstava ve formátu „DÍLO SEZÓNY“.

CM 863. Svati Cyril a Metoděj. Dějiny – tradice – úcta – přesah z 2013

Místo výstavy: Klášter sv. Anežky České

Datum konání výstavy: 1. 11. 2013–2. 2. 2014

Ministerstvo kultury ČR a Národní galerie v Praze /Sbírka starého umění/ ve spolupráci s Moravským zemským muzeem, Muzeem umění Olomouc, Vlastivědným muzeem v Olomouci a Slovanským ústavem AV ČR, v.v.i.

Koncepce: Luděk Galuška (Moravské zemské muzeum), Štěpánka Chlumská (Národní galerie v Praze), Simona Jemelková (Muzeum umění Olomouc), Vladimír Vavřínek (Slovanský ústav Akademie věd ČR, v. v. i.), Vít Vlnas (Národní galerie v Praze) za přispění Václava Čermáka (Slovanský ústav Akademie věd ČR, v. v. i.), Hany Dvořákové (Moravské zemské muzeum), Filipa Hradila (Vlastivědné muzeum v Olomouci) a Jiřího Glonka (Vědecká knihovna v Olomouci).

Kurátoři: Štěpánka Chlumská (NG-SSU), Luděk Galuška (Moravské zemské muzeum), Simona Jemelková (Muzeum umění Olomouc)

Stručná charakteristika výstavy:

Výstava se symbolickým názvem CM 863 byla pořádána u příležitosti jedenácti set padesátého výročí příchodu svatých Cyrila (Konstantina) a Metoděje na Velkou Moravu. Z podnětu Ministerstva kultury ČR Národní galerie v Praze připravila spolu s Moravským zemským muzeem, Muzeem umění Olomouc, Vlastivědným muzeem v Olomouci a Slovanským ústavem Akademie věd ČR, v. v. i. výstavu věnovanou historii a reflexi

cyrilometodějské misie v českých zemích. Pražské výstavě předcházely výstavy pořádané spolupřátelskými institucemi v Olomouci a Brně. Pražská výstava propojila exponátové jádro obou výstav, vytvořila však nový koncept, přizpůsobený výstavním prostorům kláštera sv. Anežky České, přinášející rovněž rozšířenou prezentaci cyrilometodějských památek české provenience. Vystaveno bylo více než 250 exponátů, členěných do devíti základních oddílů: Začátky křesťanství na Velké Moravě, Byzantská misie na Velké Moravě, Slovanská církev na Velké Moravě, Církevní architektura Velké Moravy, Staroslověnské písemnictví cyrilometodějské, Hrob a relikvie, Cyrilometodějská tradice v sídle metropolitů: Olomouc a Praha, Cyrilometodějské dědictví a poutní tradice: Velehrad a Stará Boleslav, Cyrilometodějská tradice v hmotné kultuře českých zemí. Vedle významných archeologických památek období Velké Moravy, reprezentujících historické souvislosti cyrilometodějské mise, byly vystaveny památky dokládající tradici cyrilometodějské úcty v našich zemích od středověku po současnost. Nedílnou součástí výstavy byla i divácky atraktivní prohlídková trasa určená dětským návštěvníkům, která byla netradičně zcela paralelní s prohlídkovým okruhem určeným dospělým návštěvníkům. Výstava se konala pod záštitou Prezidenta České republiky Miloše Zemana.

Lucas Cranach: Žehnající Jezulátko

Místo výstavy: Šternberský palác

Datum konání výstavy: 4. 3. 2014–28. 6. 2015

Sbírka starého umění

Kurátorka: Olga Kotková

Stručná charakteristika výstavy:

Od 4. 3. 2014 je ve stálé expozici vystaven nově zrestaurovaný oboustranný obraz *Žehnající Jezulátko*, na druhé straně *Kristus Trpitel* (kolem roku 1520) od Lucase Cranacha staršího, jednoho z nejvýznamnějších německých renesančních umělců. Velmi sugestivní malba původně patrně sloužila k soukromé devoci. Obě témata – žehnající dítě Ježíš s křížem a Kristus Trpitel – patřila k oblíbeným námětům luteránské reformace, jež zdůrazňovala úlohu Ježíše jako vykupitele dědičného hříchu.

Malá výstava ve formátu „DÍLO SEZÓNY“.

Šternberská madona. Vrcholné dílo krásného slohu

Místo výstavy: Klášter sv. Anežky České

Datum konání výstavy: 11. 3. 2014–7. 9. 2014

Sbírka starého umění

Kurátor: Jan Klípa

Stručná charakteristika výstavy:

Za vlády Václava IV. v desetiletích kolem roku 1400 se v Českých zemích rozvinula specifická podoba pozdně středověkého sochařství a malířství nazývaná krásný sloh. Tento umělecký směr se vyznačoval vysokou výtvarnou vytríbeností a důrazem na fyzickou krásu zobrazených, již bylo dosahováno kombinací ideálního kánonu tváře, postavy a monumentální bohaté drapérie s realisticky odpozorovanými detaily.

Malá výstava ve formátu „DÍLO SEZÓNY“.

Gotika v jihozápadních Čechách. Obrazy krásy a spásy

Místo výstavy: Šternberský palác

Datum konání výstavy: 27. 3. 2014–6. 7. 2014

Sbírka starého umění ve spolupráci se Západočeskou galerií v Plzni

Kurátorka: Olga Kotková

Stručná charakteristika výstavy:

Výstava ukázala výtvarnou kulturu neobyčejně bohatého regionu, jenž býval označován jako „politický okres Klatovy“. Po časové ose výstava počínala uměním 14. století, dále ukázala památky krásného slohu; vrcholem byly umělecké reprezentace spadající do období pozdní gotiky, odehrávající se za vlády Jagellonců. Těžiště výstavy tkvělo v sochařském a malířském materiálu; historické souvislosti byly vysvětleny na textových tabulích. Národní galerie k výstavě připravila řadu edukačních programů pro veřejnost.

Vivat musica!

Místo výstavy: **Veletržní palác**

Datum konání výstavy: **25. 4. 2014–9. 11. 2014**

Sbírka starého umění, Sbírka kresby a grafiky, Sbírka umění 19. století, Sbírka moderního a současného umění

Kurátorky: **Andrea Steckerová (SSU), Petra Zelenková (SGK), Irena Nývltová (SUDS); Helena Musilová (SMSU)**

Stručná charakteristika výstavy:

Výstava se zaměřila na sledování vztahu výtvarného umění a hudby od doby renesance až po současnost. Cílem bylo poukázat na námětovou šíři a v průběhu času měnící se přístupy umělců pracujících s tímto tématem.

Výstava byla pořádána u příležitosti Roku české hudby 2014.

Návrat Rembrandta: Učenec ve studovně

Místo výstavy: **Šternberský palác**

Datum konání výstavy: **22. 9. 2014–31. 12. 2015**

Sbírka starého umění

Kurátorka: **Andrea Steckerová**

Stručná charakteristika výstavy:

Od 22. 9. 2014 probíhá v expozici prezentace Rembrandtova obrazu po jeho téměř ročním restaurování. Rozsáhlý výzkumný a restaurátorský projekt byl plně finančně podpořen prestižním patronem – společností Bank of America Merrill Lynch. Prezentaci významného obrazu doprovází projekt *After Rembrandt*, v němž budou postupně prezentována díla čtyř současných autorů (Štefan Tóth, Jakub Špaňhel, Vladimír Véla, Alžběta Josefy) vytvořených jako umělecké reflexe Rembrandtovy malby.

Malá výstava ve formátu „DÍLO SEZÓNY“.

„Otevři zahradu rajskou.“ Benediktini v srdci Evropy 800–1300

Místo výstavy: **Valdštejnská jízdárna**

Datum konání výstavy: **7. 11. 2014–15. 3. 2015**

Sbírka starého umění

Kurátoři: **Jan Klípa, Vít Vlnas**

Stručná charakteristika výstavy:

Výstava prostřednictvím vybraných exponátů především z oblastí užitého umění, sochařství, knižní malby a architektury prezentuje vysokou duchovní a uměleckou kulturu benediktinského řádu ve střední Evropě v době raného středověku. Důraz je kladen též na dějiny střeoevropských států v období raného novověku při zdůraznění nezastupitelné role benediktinského řádu během této epochy.

Výstavu uspořádala Národní galerie v Praze ve spolupráci s Akademií věd České republiky a Univerzitou Karlovou v Praze za podpory Metropolitní kapituly u Sv. Víta v Praze, Národního muzea a Správy Pražského hradu.

Na odborné přípravě projektu se podílelo množství předních českých, slovenských, polských, maďarských, rakouských a německých specialistů. Výstava, jakož i celý projekt, se uskutečnil

za podpory řady významných českých a zahraničních kulturních, církevních a společenských institucí.

Nad výstavou převzali čestnou záštitu Dominik kardinál Duka OP, arcibiskup pražský a primas český, Daniel Herman, ministr kultury České republiky, Grażyna Bernatowicz, velvyslankyně Polské republiky, Ferdinand Trauttmansdorff, velvyslanec Rakouské republiky a Arndt Freiherr Freytag von Loringhoven, velvyslanec Spolkové republiky Německo.

Projekt finančně podpořilo Ministerstvo kultury České republiky prostřednictvím programu NAKI, reg. č. DF11P01OVV007.

Pozdně gotické sochy ze sbírek Städelisches Kunstinstitut ve Frankfurtu nad Mohanem a obraz z Kunsthistorisches Museum ve Vídni

Místo výstavy: Klášter sv. Anežky České

Datum konání výstavy: 10. 11. 2014–30. 6. 2015

Sbírka starého umění

Kurátorka: Štěpánka Chlumská

Stručná charakteristika výstavy:

U příležitosti výstavy *Fantastické světy. Albrecht Altdorfer a expresivita umění kolem roku 1500* která probíhá od listopadu 2014 do června 2015 ve Frankfurtu nad Mohanem (Städel Museum Frankfurt) a Vídni (Kunsthistorisches Museum Wien) byla z dlouhodobé expozice v Klášteře sv. Anežky České zapůjčena špičková díla pasovského řezbáře Monogramisty IP. Recipročně obě instituce zapůjčily Národní galerii význačné exponáty ze svých sbírek. Jedná se o dvě vynikající v Čechách doposud nevystavené pozdně gotické řezby (Sv. *Máří Magdalena*, Hans Multscher, Ulm, kolem 1465; Sv. *Jan Evangelista*, Mistr Ukřižování z kostela sv. Bartoloměje v Plzni, Norimberk, kolem 1440) a podobiznu českého a uherského krále Ludvíka II. Jagellonského (Hans Krell, Budín 1526). Nově zapůjčená díla jsou prezentována na výstavě formátu „dílo sezóny“ v kontextu dlouhodobé expozice „Čechy a střední Evropa 1200–1550“.

Malá výstava ve formátu „DÍLO SEZÓNY“.

Sbírka umění 19. století

Ludvík Kuba/Poslední impresionista

Místo konání: Salmovský palác

Datum konání výstavy: 29. 11. 2013–6. 4. 2014

Kurátorka: Veronika Hulíková

Sbírka umění 19. století

Stručná charakteristika výstavy:

Cesta Ludvíka Kuby (1863–1956) k malířství byla dlouhá a komplikovaná. Zpočátku využíval kresbu a akvarel k drobným ilustracím při svých cestách do Srbské Lužice, na Balkán a Podkarpatskou Rus, kde se věnoval sbírání lidových písní. Problémy s financováním sbírky *Slovanstvo ve svých zpěvech* ho přivedly k radikální životní změně, v roce 1893 odjel do Paříže s cílem věnovat se výhradně malířství. Zásadním obdobím byl pro něho pobyt v soukromé škole Antona Ažbeho v Mnichově v letech 1896–1904, kde se setkal s ruskými umělci V. Kandinským a A. Javlenským. Od roku 1904 žil ve Vídni a do Čech se natrvalo vrátil až v roce 1911. Výjimečně dlouhá umělecká kariéra činí z Ludvíka Kuby umělce dvou století. Jako většina jeho vrstevníků byl ovlivněn impresionismem a secesí. Výstava v Salmovském paláci představila průřez jeho dílem od konce 19. století až do 50. let 20.

století, včetně obrazů a kreseb ze soukromých sbírek, které ještě nikdy nebyly veřejně vystaveny.

Celková návštěvnost výstavy: 22 041

Vivat Musica!

Místo konání: Veletržní palác – 1.patro

Datum konání: 25. 4.–9. 11. 2014

Autorka výstavy: Andrea Steckerová

Kurátorka za SUDS: Irena Nývltová

Sbírka umění 19. století se také podílela na přípravě výstavy *Vivat musica!*, mapující vztah hudby a výtvarného umění.

Rakouské a německé umění 2. poloviny 19. století

Místo konání: Šternberský palác

Datum konání: 20. 8. 2014–29. 3. 2015

Kurátorka: Šárka Leubnerová

Sbírka umění 19. století

Stručná charakteristika výstavy:

Výstava je pokračováním projektu Mistrovská díla rakouského a německého malířství 19. století. Druhý díl představil plátna takových umělců, jako byli Friedrich von Amerling, Hans Makart, Mihály Munkácsy, Hans Canon, Franz von Lenbach, Adolph von Menzel, Gabriel Max, Wilhelm Leibl a řada dalších. Otevřená, kosmopolitní společnost druhé poloviny 19. století v zemích Rakouského císařství (od roku 1867 Rakouska-Uherska) a Německa vytvářela příznivé podmínky pro rozvoj výtvarného umění. Umělci hojně cestovali nejen za studiemi na Akademie ve Vídni, v Mnichově, Berlíně či Düsseldorfu, ale do velkých uměleckých center se stěhovali i za pracovními příležitostmi. Umění se postupně

osvobozovalo od zažitých stereotypů a stalo se otevřenou platformou, kde byla vedle již tradičních námětových okruhů hledána nová témata i nové způsoby vyjadřování.

Josef Führich (1800–1876). Z Chrastavy do Vídně

Místo: Salmovský palác

Datum konání: 17. 10. 2014–21. 1. 2015

Autorka: Pavla Machalíková

Kurátorka NG: Kateřina Kuthanová

Sbírka umění 19. století

Stručná charakteristika výstavy:

Ve spolupráci s Ústavem dějin umění Akadmie věd ČR a Oblastní galerií Liberec připravila Sbírka umění 19. století první soubornou výstavu malíře Josefa Führicha, významného představitele náboženské malby u nás. Výstava *Josef Führich (1800–1876). Z Chrastavy do Vídně* byla nejdříve instalována v Oblastní galerii v Liberci a v repríze v Národní galerii v Praze.

Josef Führich se narodil v Čechách, avšak od 30. let 19. století působil ve Vídni, kde završil svou kariéru jako profesor vídeňské akademie. Výstava v několika celcích představila proměny jeho tvorby od mládí, stráveného v severních Čechách, přes působení v radikálních romantických kruzích v Praze a pobyt v nazarénském kroužku v Římě až po návrat do Čech. Naznačila také vývoj jeho vrcholného díla, kdy po roce 1834 působil ve Vídni. Poprvé bylo Führichovo dílo zařazeno do kontextu české malby 19. století a nově zhodnoceno v tématických celcích: regionalismus a vazby k rodnému kraji, náboženská malba a nazarenismus, nová zbožnost, obnova monumentální malby, radikální romantika, grafické cykly a vztah k literatuře, reprodukční média a šíření uměleckých děl a vzorů).

Celková návštěvnost výstavy v NG: 1 749 osob.

Krátkodobé výstavy mimo Národní galerii

Maxmilián Haushofer a jeho žáci

Místo konání: Městské muzeum a galerie Hlinsko

Datum konání: 20. 6.–7. 9. 2014

Kurátorka: Šárka Leubnerová

Připravila Sbírka umění 19. století ve spolupráci s Městským muzeem a galerií Hlinsko v rámci 55. ročníku Výtvarného Hlinecka

Stručná charakteristika výstavy:

„Haushoferova škola“ je dnes umělecko-historickým pojmem, který představuje jeden z nejvýraznějších fenoménů umění 19. století. Krajinomalba jako malířský obor získala kolem poloviny 19. století díky skvělým výsledkům Haushoferových žáků významné postavení a vážnost a stala se jedním z nejžádanějších uměleckých žánrů. Vedle obrazů Maxmiliána Haushofera představila výstava díla jeho nejvýznamnějších žáků: Aloise Bubáka, Leopolda Stephana, Adolfa Kosárka, Hugo Ullika a Aloise Kirniga.

Návštěvnost výstavy: 1 500 osob.

Kabinety

→ **Možnosti architektonické kresby. Z představ a cest Bedřicha Feuersteina**

kurátor: PhDr. Eva Bendová, Ph.D.

sbírka: Sbírka grafiky a kresby

termín: 7. 1. 2014–27. 4. 2014

místo: Grafický kabinet, Veletržní palác, 3. patro

návštěvnost: výstava neměla samostatné vstupné

Výstava v grafickém kabinetu poukázala na dvě stěžejní roviny architektonické tvorby: práce na papíře. Rané kresby z let 1911–1914 reflektují ideový architektonický návrh a zhmotnění jeho představy ovlivněné tektonickou architekturou klasicismu i rodícího se kubismu. Záznamy z cest a přetváření viděné skutečnosti ve volný obraz vedly Feuersteina ke zkouškám, v nichž budoval hmotu z ploch a linií.

Bedřich Feuerstein (1892–1936): Pláž v Biarritzu, 1921
akvarel, papír, Národní galerie v Praze K 39004

→ **Josef Šíma: Ztracený ráj**

kurátor: PhDr. Anna Pravdová, Ph.D.

sbírka: Sbírka grafiky a kresby

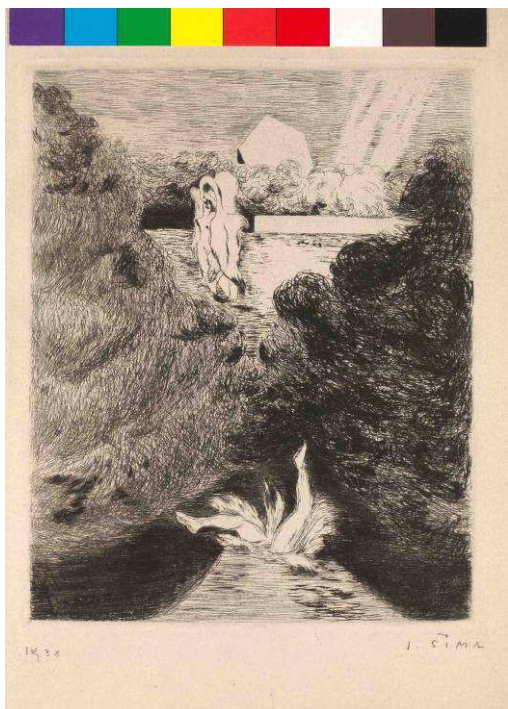
termín: 29. 4. 2014–24. 8. 2014

místo: Grafický kabinet, Veletržní palác, 3. patro

návštěvnost: výstava neměla samostatné vstupné

Josef Šíma (1891–1971) měl po celý život úzký vztah k poezii a přátelil se s básníky. Tato přátelství se v řadě případů proměnila v tvůrčí spolupráci. Určující pro něho bylo setkání s mladými básníky Rogerem Gilbertem-Lecomtem a René Daumalem, s nimiž

založil skupinu Vysoká hra. Později v Šimově životě sehráli důležitou úlohu další autoři, mezi něž patřil Pierre Jean Jouve. Ve dvacátých a třicátých letech ilustroval Šíma několik jeho knih a jejich spolupráce vyvrcholila v roce 1938 Šimovým výtvarným doprovodem Jouvových sbírek *Ztracený ráj* a *Kyrie*. Grafický kabinet představil soubor přípravných kreseb a výsledných grafických listů Josefa Šímy ke sbírce *Ztracený ráj*. Některé prvky, které se nejprve objevily v těchto ilustracích, pak plynule přešly do Šimových obrazů.

Josef Šíma (1891–1971): Frontispis sbírky Pierra Jeana Jouve *Ztracený ráj*, 1938
lept, papír, Národní galerie v Praze R 163887

→ Kresby Františka Gellnera

kurátor: Mgr. Zuzana Novotná

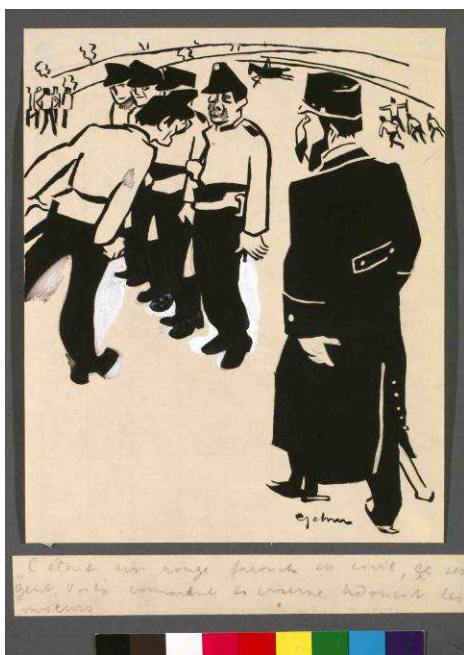
sbírka: Sbírka grafiky a kresby

termín: 25. 8. 2014–5. 1. 2015

místo: Grafický kabinet, Veletržní palác, 3. patro

návštěvnost: výstava neměla samostatné vstupné

13. září jsme si připomněli sto let, kdy se uzavřel osud třiatřicetiletého vojáka Františka Gellnera (1881–1914), prohlášeného za nezvěstného na haličské frontě za první světové války. V civilním životě byl výjimečným a svérázným básníkem, fejetonistou, dramatikem, karikaturistou, ilustrátorem a představitelem generace anarchistických buřičů. Jeho výtvarné dílo bylo stejně provokativní jako jeho literární tvorba. Byla to především karikatura s jeho typickými figurkami v černobílé zkratce. Gellner jimi glosoval společenské problémy tehdejší doby a neměnnou mocnářskou politiku c. k. katolicismu a c. k. byrokracie. Lineární a plošný charakter kresby v secesní formě přinesl moderní projev do vývoje naší karikatury a jemu otevřel cestu do satirických francouzských časopisů *Rire*, *Les Temps nouveaux*, *Cri de Paris*.

František Gellner (1881–1914): C' éteint un rouge...
štetec, tuš, běloba, papír, Národní galerie v Praze K 44393

→ **Nizozemské kresby 17. století**

kurátor: PhDr. Anna Rollová, CSc.

sbírka: Sbírka grafiky a kresby

termín: 14. 1. 2014–13. 4. 2014

místo: Grafický kabinet, Schwarzenberský palác, 2. patro

návštěvnost: výstava neměla samostatné vstupné

V 16. století, s výjimkou posledních desetiletí, tvořilo Nizozemí politicky i kulturně jednotný celek spadající pod španělskou korunu. Přes tuto spřízněnost a mnohé společné rysy nesměřovalo však flámské umění (v jižních provinciích) a holandské umění (v severněji ležících provinciích) stejným směrem. Umělecká střediska byla soustředěna v bohatších jižních provinciích. V šedesátých letech 16. století se těžiště dění začíná přesouvat do Hollandu; dochází k osvobozovacímu boji proti španělské vládě a k dalekosáhlým změnám. Mír uzavřený roku 1609 definitivně zpečetil rozdělení katolických Flander, zůstávajících pod španělskou nadvládou, a nezávislého, převážně protestantského Holandska, které nastoupilo cestu prudkého měšťanského rozvoje. Přestože se v Nizozemí po čtyři desetiletí válčilo, umělecký život tu neutichl, ale byl dokonce bohatší a mnohotvárnější.

Z exponátů Sbírky grafiky a kreseb jsme v této komorní výstavě kresby 17. století představili z obou částí původního Nizozemí – od raných flámských umělců, názorově vycházejících z období pozdního manýrismu (Hendrik de Clerck, Frans Francken II., Hendrik van Balen I.) přes holandské inspirativní krajináře (Allaert van Everdingen, Jan Hackaert, Herman Saftleven) a průkopníky mravoličné kresby (Willem Buytewech, Adriaen van Ostade) až po Rembrandtova žáka Samuela van

Hoogstraeten a umělec, jehož dílo bylo trvale poznamenáno italským uměleckým prostředím – Hendrika Verschuringa.

Hendrik de Clerck: *Nalezení Mojžíše*, asi 1610–1620
pero hnědě, štětec šedě a hnědě, papír, Národní galerie v Praze K 7206

→ **Svatá příroda. Ilustrace mezi vědou a uměním**

kurátor: PhDr. Alena Volrábová, Ph.D.

sbírka: Sbírka grafiky a kresby

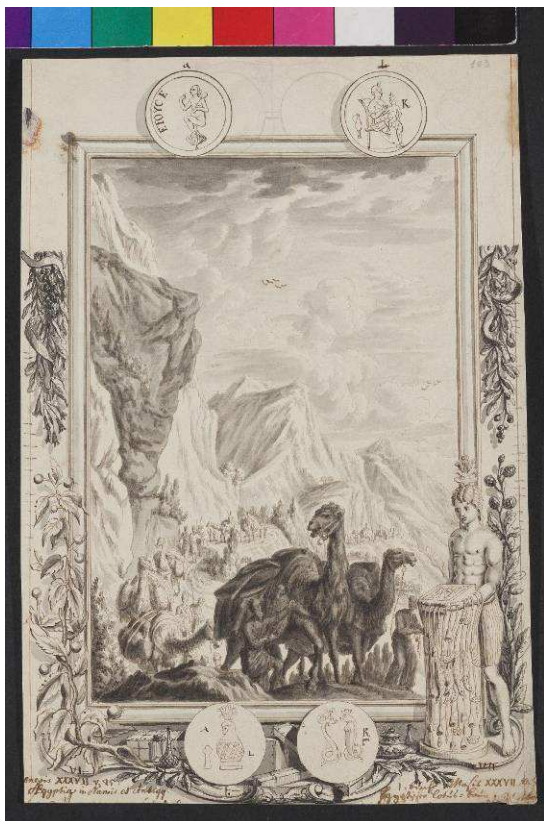
termín: 15. 4. 2014–13. 7. 2014

místo: Grafický kabinet, Schwarzenberský palác, 2. patro

návštěvnost: výstava neměla samostatné vstupné

Mezi léty 1731–1735 vyšly v Curychu čtyři svazky díla *Physica sacra* od švýcarského lékaře a polyhistora a také jednoho ze zakladatelů paleontologie Johanna Jakoba Scheuchzera (Curych 1672–1733). Ve své době byl Scheuchzer významným představitelem vědeckého směru, jenž propojoval teologii a přírodní vědy. Pokládal Biblické texty za pramen exaktních nauk a na tomto základě vydal čtyři svazky nazvané *Physica sacra*, tedy volně přeloženo – Svatá příroda. Dnes je kniha po odborné stránce vnímána spíše jako kuriozita, nicméně je velmi oceňována pro své bohaté ilustrace, jichž bylo více než 700 a podle kterých dílo získalo další název – Kupfer-Bibel. Autorem předloh pro ilustrace byl švýcarský kreslíř a grafik Johann Melchior Füssli (Curych 1677–1736).

Sbírka grafiky a kresby uchovává několik předlohových kreseb a početný soubor ilustrací realizovaných v mědirytu, z nichž byl představen reprezentativní výběr. Knihu samotnou na ukázkou laskavě zapůjčila Knihovna Královské kanonie premonstrátů na Strahově.

Johann Melchior Füssli: Ilustrace k *Physica Sacra*
kresba perem hnědě, štětcem hnědě a šedě, Národní galerie v Praze K 57772

→ **Pocta Michelangelovi (1475–1564)**

kurátor: PhDr. Blanka Kubíková, Ph.D.

sbírka: Sbírka grafiky a kresby

termín: 15. 7. 2014–19. 10. 2014

místo: Grafický kabinet, Schwarzenberský palác, 2. patro

návštěvnost: výstava neměla samostatné vstupné

Italský renesanční sochař, malíř a architekt Michelangelo Buonarroti patří k největším osobnostem světového umění. Jeho emotivní a vysoce originální tvorba překročila hranice racionální harmonické renesance a otevřela brány manýrismu. Komorní výstava připomněla úchvatné dílo italského mistra, od jehož úmrtí uplynulo v loňském roce 450 let, zprostředkované grafickou tvorbou jeho současníků i následovníků.

Nicolas Béatrizet: *Prorok Jeremiáš ze stropu Sixtinské kaple*, 1547
mědiryt, Národní galerie v Praze R 159944

→ **Gusto barokního kavalíra. Humprecht Jan Černín z Chudenic, Karel Škréta a Benátky**

kurátor: PhDr. Petra Zelenková, Ph.D., Prof. Vít Vláš

sbírka: Sbírka grafiky a kresby

termín: 21. 10. 2014–18. 1. 2015

místo: Grafický kabinet, Schwarzenberský palác, 2. patro

návštěvnost: výstava neměla samostatné vstupné

V roce 2014 obohatil stálou expozici barokního umění ve Schwarzenberském paláci vzácný přírůstek, jeden z nejslavnějších portrétů českého baroka – *Podobizna Humprechta Jana Černína z Chudenic* od Karla Škréty, zakoupená z mělnické lobkowiczské sbírky. Tento obraz není jen mistrovským malířským dílem, ale také dokladem Černínova zájmu o tvorbu Karla Škréty.

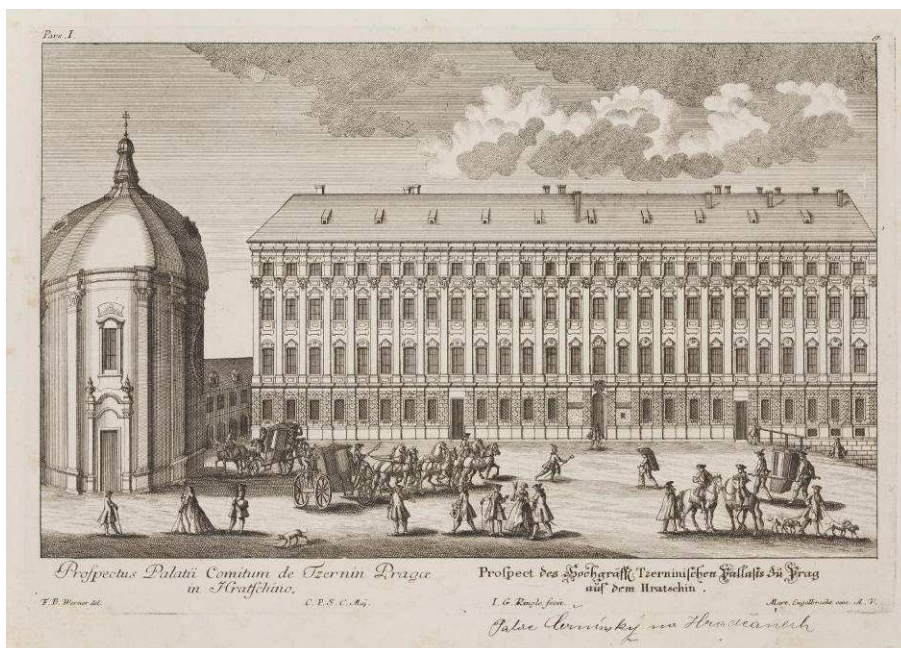
Hrabě Humprecht Jan Černín (1628–1682) byl vzdělaný a zcestovalý aristokrat evropského rozhledu a širokých kulturních zájmů. Proslul jako poučený milovník umění a velkorysý stavebník. Komorní výstava připomíná Černína jako barokního kavalíra velkého stylu. Přibližuje jeho vášeň pro umělecké sběratelství a celoživotní okouzlení Itálií, zejména Benátkami, v nichž pobýval při svých cestách v mládí a později jako císařský vyslanec. Roky strávené v Benátkách byly zásadní pro formování Černínovy umělecké orientace. Mimo jiné zde vzniklo jádro jeho velkolepé

obrazové sbírky, která patřila k nejhodnotnějším v českých zemích. Právě v Benátkách zakoupil Černín některé Škrétovy rané italské práce a brzy po návratu z Benátek se nechal od slavného malíře portrétovat.

V první polovině třicátých let 17. století v Benátkách pobýval také Karel Škréta.

Důvěrné poznání benátského malířství podstatně a natrvalo ovlivnilo jeho dílo.

Výstava představila především prostřednictvím grafických listů osobnost Humprechta Jana Černína, způsoby jeho reprezentace i impozantní palác, který budoval na Hradčanech. Další exponáty prezentují Benátky 17. století jako přitažlivé kulturní centrum. Přiblíženo bylo rovněž soudobé umělecké sběratelství a samozřejmě je připomenuta osobnost Karla Škréty.

Johann Georg Ringle podle Friedricha Bernharda Wenera:

Černínský palác na Hradčanech, kolem 1740

mědiryt a lept, Národní galerie v Praze DR 4803

Výstavy

→ **Nečekané dědictví. Šíma, Štyrský, Toyen...**

kurátor: Mgr. Zuzana Novotná

sbírka: Sbírka grafiky a kresby

termín: 30. 5. 2014–24. 8. 2014

místo: Konírna paláce Kinských

návštěvnost: 5 366 osob

V roce 2010 získala Národní galerie v Praze nečekané dědictví s více než dvaceti uměleckými díly významných autorů moderny. Unikátní soubor pochází ze sbírky MUDr. et RNDr. Aleny Žižkové-Lind (1926–2009), která jej původně chtěla odkázat anonymně, ale na radu přátel se v poslední vůli k jejímu vlastnictví přihlásila. Národní galerie se rozhodla celou sbírku vystavit nejen pro její ojedinělost, ale také z respektu k mecenášskému gestu. Nečekané dědictví s kolekcí obrazů a prací na papíře je obsahově velmi sourodé a odkrývá sběratelčinu zálibu v autorech s vazbami na Francii, mezi nimiž byli surrealisté Toyen a Jindřich Štyrský, Josef Šíma, Jan Matulka,

malíř Bretaně Jan Zrzavý, Rudolf Kremlička, František Tichý, František Muzika nebo Španěl Honorio Garcia Condoy.

Toyen: *Bramborové divadlo*, 1941
olej, plátno, Národní galerie v Praze, O 19013

→ **Proměny Williama Hogartha. Nezřízenost bídy**

kurátor: PhDr. Eva Bendová, Ph.D.

sbírka: Sbírka grafiky a kresby

termín: 5. 12. 2014–8. 3. 2015

místo: Konírna paláce Kinských

návštěvnost k 31. 12. 2014: 1 559 osob (výstava stále trvá)

William Hogarth (1697–1764) – anglický malíř a grafik, stále vzrušující a aktuální pro svou schopnost ostře komentovat moderní společnost a společenská tabu. Přestože vychází z umělecké tradice 18. století, používal moderní a nadčasové prostředky. Obrazové vyprávění o zhýralém životě člověka, který Hogarth nazval pokrokem, v listech *Vzestup zpustlíka* a *Vzestup poběhlíce* byly masově rozšiřovány nejen na anglické půdě, ale i ve střední Evropě a to v řadě variant. Úpadek společnosti, hmotný i morální, nezrcadlí pouze jeho grafické listy a obrazové cykly, ale také teorie „krásy“ a pojetí linie. Výstava a doprovodná publikace se poprvé v Čechách věnuje komplexnějšímu zpracování umělecké osobnosti Williama Hogartha, zpřístupňuje jak jeho přímé dílo, tak jeho recepci, proměny, které doznalo v řadě citací a narážkách v umění i jeho dějinách.

Pohled na výstavu

Výstavy ve spolupráci

→ **Rudolf II. a mistři grafického umění**

kurátor: PhDr. Alena Volrábová, Ph.D., PhDr. Blanka Kubíková, Ph.D.

sbírka: Sbírka grafiky a kresby

termín: 27. 2. 2014–6. 4. 2014

místo: Oblastní galerie v Liberci

návštěvnost: 8 871 osob

Připraveno ve spolupráci s Oblastní galerií v Liberci, příspěvkovou organizací.

Ve spolupráci s Oblastní galerií v Liberci byla v Liberci od 5. 3. do 6. 4. 2014 představena výstava Rudolf II. a mistři grafického umění, jako repríza výstavy téhož názvu, která probíhala v roce 2012–2013 v Národní galerii v Koněvém paláci Kinských.

Výstava byla příkladem, jak je možné elegantně a pro laickou veřejnost přívětivě prezentovat staré Mistry grafického umění. Mimořádný význam výstavy vyplývá i z faktu, že se jedná o pilotní projekt dlouhodobé spolupráce Národní galerie v Praze s Oblastní galerií v Liberci.

Ve 2. polovině 16. století dosáhla grafika díky zdokonaleným technikám mědirytu a leptu a zásluhou několika významných umělců skutečného vrcholu. Výstava představila nejen díla spjatá s osobou císaře a jeho dvora (portréty Rudolfa II. a významných šlechticů a diplomatů, veduty tehdejší Prahy, dokumentaci dvorských slavností a politických zasedání), ale také skutečné grafické skvosty mající nevyčíslitelnou uměleckou hodnotu.

Vystaveno bylo zhruba čtyřicet grafických listů čelných autorů tzv. rudolfínského okruhu, jako byli Hendrick Goltzius, Aegidius Sadeler, Lucas Kilian, Jan Muller a další, kteří mnohdy tvořili podle předloh tehdejších nejvýznamnějších umělců Hanse von Aachen, Bartolomea Spranger, Roelanda Savery či Adriana de Vries a jiných.

jednotlivce na pozadí anonymizované společnosti.

Výstava byla připravena ve spolupráci s Národní galerií v Praze k programu 34. ročníku plzeňského mezioborového sympozia k problematice 19. století na téma Útisk – Charita – Vyloučení. Sociální 19. století pořádaného každoročně v rámci festivalu Smetanovské dny.

Karel Myslbek (1874–1915): *Pierrot*, 1907
olej, plátno, Národní galerie v Praze O 6225

→ **Zářivý krystal. Bohumil Kubišta a české umění 1905–2013.**

Průniky/střety/přesahy

kurátor: Mgr. Zuzana Novotná, Helena Musilová

sbírka: Sbírka grafiky a kresby, Sbírka moderního a současného umění

termín: 3. 10. 2014–4. 1. 2015

místo: Dům umění GVU Ostrava

návštěvnost: 22 980 osob (za celou dobu trvání – včetně ledna)

Připraveno ve spolupráci s Galerií výtvarného umění v Ostravě, příspěvkovou organizací.

Výstava mapovala život, dílo a dějinný kontext tvorby Bohumila Kubišty i jeho inspirační odkaz, jak se zrcadlí v dílech jeho současníků a pokračovatelů. V první části expozice se vedle Kubištových pláten objevila také díla dalších významných autorů,

k nimž patří Emil Filla, Vincenc Beneš, Antonín Procházka, Jan Zrzavý, Josef Váchal, Josef Šíma, František Muzika, Jindřich Štyrský a další. Druhá část výstavy poukázala na Kubištovu vůdčí roli v rámci celého českého moderního umění 20. století. Sledovala recepci některých Kubištových tvůrčích principů, jejichž analogie lze volně nalézt i v uměleckých dílech autorů Kubištou bezprostředně neovlivněných (např. Václav Boštík, Zdeněk Sýkora, Zdeněk Palcer, Jitka Svobodová či Václav Stratil.

→ **Giovanni Battista Piranesi (1720–1778): Geniální grafik italského baroka**

kurátor: PhDr. Blanka Kubíková, Ph.D., Mgr. Dalibor Lešovský

sbírka: Sbírka grafiky a kresby

termín: 20.11. 2014–1. 2. 2015

místo: Clam-Gallasův palác

návštěvnost do 31. 12. 2014: asi 1 560 osob (celá výstava 5 278 osob)

Připraveno ve spolupráci s Archivem hlavního města Prahy.

Rozsáhlá výstava představila dílo jedné z nejvýraznějších postav světové grafiky. Italský umělec, architekt, designér a archeolog Giovanni Battista Piranesi byl v minulosti obdivován zejména jako vedutista oslavující krásu antického i soudobého Říma. Velkou pozornost však poutá také jeho fascinující cyklus Carceri (Žaláře), jehož zneklidňující atmosféra a uhrančivá expresivita uchvátila mnohé umělce a literáty moderní doby. Výstava představila i další námětové okruhy z umělcovy tvorby: alba věnovaná antickým památkám, architektonické fantazie, návrhy interiérové architektury i Piranesiho teoretické spisy. Exponáty z fondu Národní galerie doplnily zápůjčky ze státních i soukromých sbírek. Výstavu podpořili udělením záštity velvyslanec Italské republiky J.E. Pasquale d'Avino, Italský kulturní institut v Praze a Italsko-česká obchodní komora v České republice.

Giovanni Battista Piranesi: *Pohled na křižovatku antických cest Via Appia Antica a Via Ardeatina*, 1756

lept, Národní galerie v Praze R 162555

→ **Chagall/Reynek**

kurátor: Veronika Reynková

koordinace za NG: PhDr. Eva Bendová, Ph.D.

sbírka: Sbírka grafiky a kresby

termín: 16. 4. 2014–20. 9. 2014

místo: Valdštejnská jízdárna

návštěvnost: 56 169 osob

Připraveno ve spolupráci s Nadací Reynek.

Sto pět originálních grafik a tři typografické listy, kterými světoznámý bělorusko-francouzský malíř Marc Chagall doprovodil v roce 1956 vydanou limitovanou sérii Starého zákona Bible, jsou poprvé k vidění v České republice.

Expozice přibyla ve Valdštejnské jízdárně k již probíhající návštěvnický úspěšné výstavě díla Bohuslava Reynka. Díky spojení Reynka a Chagalla získá divák možnost porovnat křesťanský a židovský přístup ke stejnému literárnímu zdroji, vidění téhož osobnostmi, jejichž lidské osudy byly naprosto protichůdné. Objevuje rozdíly mezi introvertní sevřeností Reynka, obrácenou k hlubokému osobnímu prožitku, a otevřenou sdílností Chagalla, směřující k širšímu přijetí zbožnosti.

Sbírka orientálního umění

Japonismus v českém umění

Salmovský palác, 16.5.–7.9.2014

Autorka: Markéta Hánová

Kurátorky: Markéta Hánová a Jana Ryndová

Výstava poprvé představila japonské inspirace v českém umění od druhé poloviny 19. století do zhruba 30. let 20. století převážně v malbě, grafice, sochařství a užitém umění. Umělecká díla doplnil archivní dobový materiál a fotografie. Výstava současně prezentovala významné sběratelské osobnosti japonského umění a dobové výstavy japonského umění v českých zemích. Výstava se uskutečnila v rámci Roku výměny mezi zeměmi V4 a Japonska.

<http://www.ngprague.cz/exposition-detail/japonismus-v-ceskych-zemich/>

<http://japonisme.cz/>

Publikace:

Markéta Hánová: *Japonismus v českém umění*, Praha, Národní galerie v Praze 2014;

Markéta Hánová: *Japonisme in Czech Art*, Praha, Národní galerie v Praze 2014;

průvodce výstavou: Markéta Hánová: *Japonismus v českém umění/Japonisme in Czech Art/ チェコにおけるジャポニズム展*, Praha, Národní galerie v Praze 2014.

Vietnamské umění v Čechách

Výstavní síň Konírna paláce Kinských, 7. 2.–18. 5. 2014

Kurátorka: Zdenka Klimtová

Výstava tradičního vietnamského umění představila výběr nejvýznamnějších exponátů ze sbírek Národní galerie v Praze, doplněný výpůjčkami z Národního muzea – Náprstkova muzea asijských, afrických a amerických kultur. Nejstarším exponátem byl bronzový buben z doby kolem přelomu letopočtu, pocházející z okruhu dongsonské kultury. Jádrem výstavy byl soubor severovietnamského buddhistického sochařství 18. a 19. století. Soubor malby a grafiky zahrnoval mimo jiné trojici svitků s taoistickými náměty, tři dřevořezy ilustrující vietnamský román ve verších *Kieu*, a lidovou grafiku z vesnice Dong Ho a z hanojské ulice Hang Trong.

Katalog: Zdenka Klimtová: *Vietnamské umění v Čechách*, Praha, Národní galerie v Praze 2014.

Drak se probouzí. Současné inspirace východoasijským uměním

Výstavní síň Konírna paláce Kinských, 5. 9.–23.11. 2014

a stálá expozice Umění Asie, palác Kinských, 5.9.–7. 12. 2014

Autorka a kurátorka: PhDr. et Mgr. Petra Polláková

Výstava byla prvním projektem u nás, který se věnoval zajímavému fenoménu vlivu tradičního i současného východoasijského vizuálního umění na tvorbu českých umělců mladší a střední generace. Výstava představila také díla dvou východoasijských umělců působících dlouhodobě v České republice. Zastoupena byla nejrůznější média, od malířství a sochařství přes video art, instalace, animaci až po současný design a performance.

Na výstavu v Konírně paláce Kinských navazovaly současné intervence v rámci expozice tradičního východoasijského umění ve stálé expozici Umění Asie paláce Kinských.

Katalog: Petra Polláková: *Drak se probouzí. Současné inspirace východoasijským uměním*, Praha, Národní galerie v Praze 2014.

Sbírka moderního a současného umění

Rudolf Volráb (1933–1969) Barevný neklid

24. 1.–25. 5 2014 Veletržní palác

autoři a kurátoři: Helena Musilová (NG), Jaroslav Barta (ext)

Národní galerie v Praze ve spolupráci s Barta&Barta, s. r. o.

Malíř, kreslíř a grafik Rudolf Volráb, kterému bohužel smrt v roce 1969 zabránila rozvíjet tvůrčí schopnosti, dospěl v obsáhlém souboru kreseb, obrazů a objektů z let 1966–1969 k originálnímu řešení práce s tvarem a barvou. Tematicky by bylo možné mluvit o figuraci, ovšem v širším smyslu slova, kdy je figurální tvarosloví podkladem pro celou řadu nejrozličnějších formálních i obsahových přístupů. Nečekaně barevná, provokující díla plná vnitřní dynamiky a pohybu odkazují k fascinaci a téměř obsesivnímu ohledávání těla a jeho

detailů, často převedených do univerzálně srozumitelných symbolů, jež lze chápat jako autorovu reflexi archetypální duality mužského a ženského principu.

Od roku 1967 vzniká řada radikálně barevných obrazů a kreseb, v nichž jsou lidské tělo či jeho část proměněny v téměř amorfní strukturu, vířící nijak nedefinovaným prostorem.

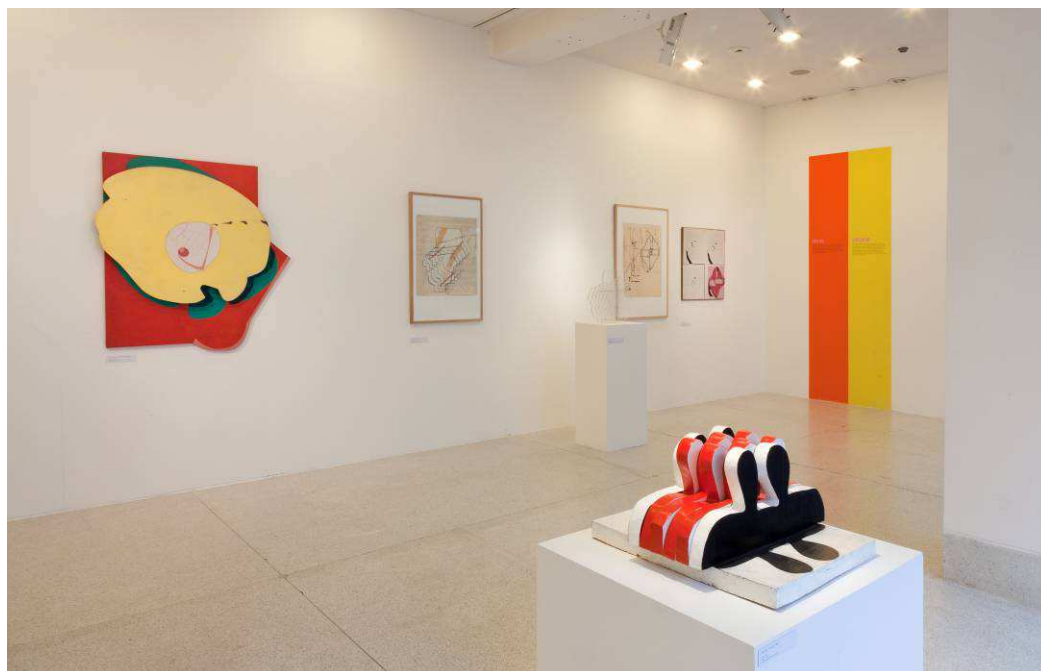
Hlavně v kresbách je možné sledovat nekonečnou proměnu figury. Volráb se postupně vyvazoval z dvourozměrné plochy obrazu a otevřel díla do prostoru. Figura v nich zůstává přítomná už jenom v latentní podobě, nicméně přesto právě tyto práce mají silný fyzický charakter. Výstava a doprovodná publikace jsou prvním retrospektivním shrnutím umělcovy tvorby. Představují Rudolfa Volrába jako sebevědomého a progresivního autora, kterému právem patří důležité místo v příběhu českých dějin umění.

reference:

<http://www.artalk.cz/2014/05/20/beztvara-lidska-torza-rudolfa-volraba/>

http://kultura.idnes.cz/rudolf-volrab-narodni-galerie-dkd-/vytvarne-umeni.aspx?c=A140124_130726_vytvarne-umeni_vha

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/259537-volrabuv-barevny-neklid-vystupuje-ze-sten-veletrznih-palace/>

UMPRUM 2013 28. 1.–2. 3. 2014 Veletržní palác

Kurátorský výběr provedli Marek Meduna, David Kořínek a Robert V. Novák

Národní galerie v Praze ve spolupráci s Vysokou školou uměleckoprůmyslovou

Výstava „UMPRUM 2013“ nabídne výběr nejvýraznějších diplomových a semestrálních prací studentů Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze, které vznikly v akademickém roce 2012/2013. Expozice je postavena na prezentaci více než padesáti prací mladých umělců napříč všemi školními ateliéry.

90. výročí založení Sbírky francouzského umění 19. a 20. století

3. 2.–31. 12. 2014 Veletržní palác

kurátorka: Olga Uhrová

Veletržní palác – stálá expozice tzv. Francouzského umění

Utváření kolekce francouzského umění je spjato s rozvojem moderního českého umění a jeho zájmem o dění v pařížském uměleckém prostředí. Poznání francouzské tvorby zprostředkoval zejména Spolek výtvarných umělců Mánes v Praze. Roku 1902 uspořádal dvě výstavy zásadního významu: první byla věnována sochaři *Augustu Rodinovi*, druhá pod názvem *Moderní francouzské malířství*. V roce 1907 představil *Umění impresionistů a postimpresionistů*, o dva roky později se česká veřejnost seznámila s dílem sochaře *Emila Antoina Bourdella*. Roku 1910 z výstavy francouzských *Nezávislých* (Les Indépendants) Národní galerie získala obraz Andrého Deraina *Koupání* (1908).

Rozhodující byl rok 1923, kdy československý stát zakoupil významný soubor obrazů, plastik, kreseb a grafických konvolutů z rozsáhlé výstavy Francouzské umění 19. a 20. století pořádané rovněž SVU Mánes. Protektorem této zásadní události se stal prezident T. G. Masaryk. Rozšířením původního výběru byli pověřeni historik a kritik výtvarného umění V. V. Štech, uznávaný sběratel a historik Václav Nebeský, ředitel Obrazárny Společnosti vlasteneckých přátel umění Vincenc Kramář, malíř Emil Filla a předseda SVU Mánes architekt Otakar Novotný. V Paříži vybrali další významná díla v galeriích a sbírkách Ambroise Vollarda, Paula Rosenberga, Paula Cassiera, Daniela-Henry Kahnweilera, Waltera Halvorsena aj.

Později ve 30. letech obohatila státním nákupem sbírku některá díla Pierra Bonnard, Marca Chagalla, Maurice Utrilla. A stěžejní dílo Paula Gauguina *Bonjour, Monsieur Gauguin* (1889) z výstavy „*Od Maneta po dnešek*“ (SVU Mánes) v roce 1937. Po druhé světové válce došlo k omezení akviziční činnosti, přesto se však podařilo získat několik důležitých děl umělců Edgara Degase, Clauda Moneta a Henriho Laurence. Soubor Národní galerie v Praze významně obohatila roku 1960 část proslulé kolekce *Vincence Kramáře*, především o díla kubistického období Pabla Picassa, Georgese Braqua a Andrého Deraina. Další významnou akvizicí se stala v roce 2009 malba Paula Signaca *Parník L'Hirondelle na Seině* (1901) zakoupená Českým státem.

Sbírka francouzského umění vznikla na základě předem stanoveného záměru představit určující vývojové proměny francouzského umění od romantismu 19. století k umělcům otevírajícím cestu umění 20. století. Charakterizuje ji myšlenková sevřenost a komornost, reprezentativnost a mimořádná kvalita děl. Je však rovněž historickým dokladem o formování francouzsko-českých kulturních vztahů. Série doprovodných programů připomněla tuto mimořádnou kolekci přímo v prostoru stálé expozice.

Grand Prix architektů 2014 – Národní cena za architekturu

14. 5.–13. 6. 2014 Veletržní palác

Národní galerie v Praze ve spolupráci s Obcí architektů

přehlídka prací roku 2013, realizovaných na území České republiky, oceněných mezinárodní porotou.

Diplomanti AVU 2014

27. 6.–3. 8. 2014 Veletržní palác

Národní galerie v Praze ve spolupráci s Akademií výtvarných umění

Výstava čerstvých absolventů osmnácti ateliérů Akademie výtvarných umění v Praze je pravidelným tradičně slavnostním zakončením akademického roku a studia tentokrát

sedmačtyřiceti studentů. Absolventi ateliérů malby, kresby, grafiky, sochařství, restaurátorských škol, architektury, konceptuální, monumentální a intermediální tvorby představují svými díly velmi pestrou instalaci, kterou letos kurátorsky uspořádal prof. Martin Mainer a odb. as. Samuel Paučo, pedagogové Ateliéru malby IV AVU.

Příběh Veletržního paláce

21. 3.–28. 9. 2014 Veletržní palác

autoři a kurátoři: Radomíra Sedláková, Jakub Potůček

Skleněné peklo

15. 8.–28. 9. 2014 Veletržní palác

kurátorka: Helena Musilová

Projekt věnovaný výročí požáru Veletržního paláce předznamenal řadu diskuzí a úvah na téma, jestli je budova Veletržního paláce vhodná pro NG v Praze, respektive pro prezentaci sbírek a jako centrální depozitář. Zároveň byl signálem o tom, že Národní galerie uvažuje o této pozoruhodné stavbě komplexně, o budově samotné, vnímané jako klíčový exponát Sbírký moderního a současného umění, ale zároveň o tom, jak determinuje projekty i výstavy, které se v ní konají, obecněji se tedy i dotýká vlastního mechanismu galerijního provozu.

Celý projekt se skládal ze tří hlavních a dvou doplňkových výstav a řady doprovodných programů.

Výstava *Příběh veletržního paláce* provedla návštěvníka historií paláce. Při studiu dochovaného archivu Pražských vzorkových veletrhů byly objeveny mnohé nové skutečnosti. Např. o tom, že se soutěží na palác se pravděpodobně manipulovalo. Nebo rozpočty stavby, které způsobily, že palác byl pro svého stavebníka zdrojem neustálých finančních potíží. Nebo o tom, jaký byl osud dr. V. Boháče, který za vznikem PVV i výstavbou Veletržního paláce stál... Nebo o tom, že se tu poprvé představila televize, kterou ovšem výrobci rozhlasových přijímačů odsoudili jako cosi, co nemá budoucnost... Byly také vyhledány mnohé nové fotografie ze života veletrhů. včetně fotografie, dokumentující smutnou historii Nového výstaviště za 2. světové války, kdy sloužilo jako shromaždiště židovských transportů. Výstava dále představila i projekty ateliéru SIAL, který objekt pro potřeby Národní galerie rekonstruoval. Mezi exponáty výstavy patřily plány dokumentující architektonický vývoj paláce až do otevření v roce 2000, fotografie ze života veletrhů, ale také ze stavu po požáru. Mnohé materiály byly veřejnosti představeny poprvé.

Výstava *Skleněné peklo*, zahájená na přesný den vypuknutí požáru, ukázala fotografie a archiválie, jak se zachovaly ve složkách vyšetřovatelů požáru, a několik snímků, které vznikly u diváků – podařilo se například dohledat autora expresivní série čtyřiceti barevných snímků, které přesvědčivě ukazují šíření požáru budovou, a které při vyšetřování využívali jak požárníci, tak Veřejná i Státní bezpečnost. Instalaci rámuje zprávy z dobových médií (tištěných i zvukových), které, možná překvapivě, věnovaly požáru minimální pozornost, a to přesto (nebo právě proto), že budovu využívaly podniky zahraničního obchodu, klíčové pro socialistické hospodářství. Výstava je tak zároveň reflexí mediální kultury za posledních čtyřicet let.

Vyhořelý Veletržní palác přešel po mnoha peripetiích do vlastnictví Národní galerie s vizí vybudovat zde stálou expozici moderního a současného umění. Během projekční přípravy rekonstrukce se roku 1984 do zničeného objektu náhodou dostal Jiří Sozanský, který právě dokončil své mimořádné environmentální projekty v Malé Pevnosti v Terezíně a v likvidovaném městě Most. Apokalypticky vyhlížející skelet ho zaujal natolik, že se rozhodl realizovat v tomto zneklidňujícím prostoru výtvarné instalace a performance inspirované románem Georga Orwella 1984. Projekt ovšem nemohl být ve své době ani dokončen ani publikován. Celá instalace, která se stala zároveň připomínkou 25. výročí sametové revoluce, představila velkoformátové malby, plastiky, videa, interpretované fotografie a fotokoláže. Tato výstava, tedy interpretace Veletržního paláce (či jeho torza) představila jakési výtvarné završení celého projektu věnovaného 40. výročí požáru Veletržního paláce.

Celý projekt doprovodila řada diskuzí (arch. Masák a další zástupci SIAL, teoretici a historici architektury), workshopů, komentovaných prohlídek a dalších aktivit, jejichž cílem bylo upozornit na výjimečnost této stavby a její historie i (a zejména) diskutovat o její budoucnosti.

Poslední výstavou tohoto projektu byl projekt *Jiří Sozanský – Rok Orwella* – více viz samostatná část níže.

reference:

<http://www.novinky.cz/kultura/333206-recenze-pribeh-veletrzniho-palace.html>

<http://www.kultura21.cz/historie/8990-ng-praha-pribeh-veletrzniho-palace>

http://www.denik.cz/ostatni_kultura/sklenene-peklo-pribeh-veletrzniho-palace-20140815.html

http://www.rozhlas.cz/radiowave/kultura/_zprava/sklenene-peklo-instalace-ve-veletrznim-palaci-pripomina-pozar-z-roku-1974-1385156

<http://www.e-newspeak.eu/sklenene-peklo-pozar-veletrznih-palace-14-15-8-1974/>
<http://www.cesky-dialog.net/clanek/6140-veletrzni-palac-neznamy/>

Cena Jindřicha Chalupického: Finále 2014. Laureát roku 2013

26. 9. 2014–4. 1. 2015 Veletržní palác

Koordinátorka za NG: Jana Šmídmajerová

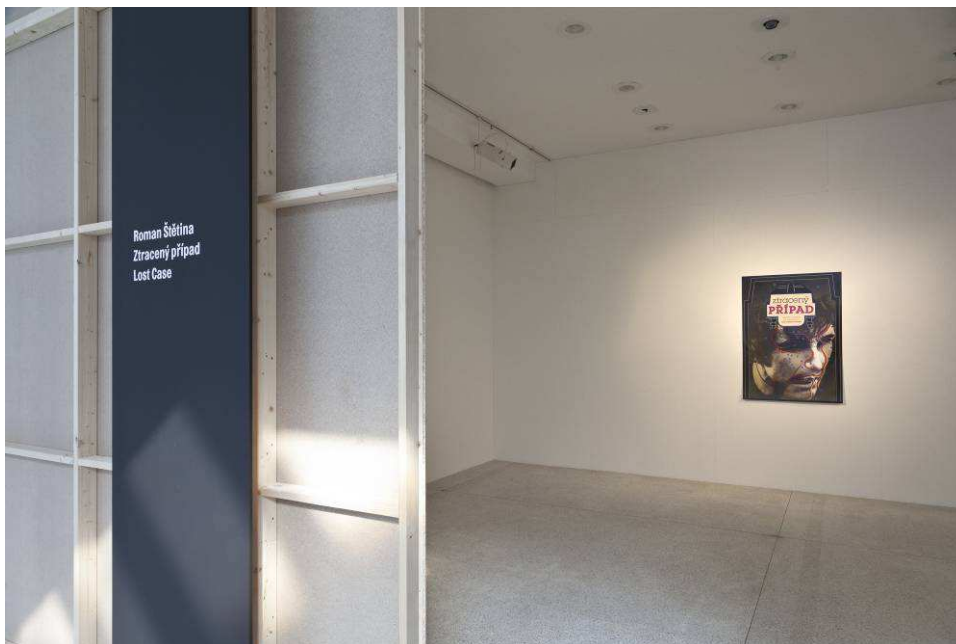
Spolupráce: Společnost Jindřicha Chalupického

Nejprestižnější česká umělecká cena dospěla do jubilejního 25. ročníku a ve Veletržním paláci představila pětici finalistů, kteří se historicky poprvé utkají o hmotnou cenu z dílny designéra Maxima Velčovského. Letošní expozice děl pěti finalistů (Martin Kohout, Richard Loskot, Lucia Sceranková, Roman Štětina, Tereza Velíková) nabídla různá umělecká média, od klasické fotografie až po audiovizuální interaktivní instalace, připravené pouze pro tuto soutěžní příležitost. Spolu s letošními finalisty vystavuje svá díla i loňský laureát ceny Dominik Lang.

Laureátem ceny pro rok 2014 se stal Roman Štětina.

Holly Block, předsedkyně poroty Ceny Jindřicha Chalupického a kurátorka a ředitelka The Bronx Museum of the Arts v New Yorku „*Výstava finalistů Ceny Jindřicha Chalupického v Národní galerii v Praze má vysokou uměleckou úroveň, jež odpovídá současné mezinárodní praxi. Mezinárodní porota ocenila prezentace všech pěti finalistů. Po dlouhé diskuzi vybrala jako vítěze letošního ročníku Ceny Romana Štětina. Štětina se představil filmovou studií s názvem Ztracený případ, v níž zpracovává známý americký detektivní seriál Columbo. Součástí projektu je spolupráce s tvůrcem československých filmových plakátů Zdeňkem Zieglerem, který pro Ztracený případ vytvořil plakát založený na návrhu ze 70. let. Porota oceňuje významovou bohatost a experimentální povahu Štětinaova projektu. Autorův film pracuje s obrazovým a zvukovým střihem, odvíjí se v čase, jež skrze dekonstrukci a filmovou koláž inscenované historie přetváří v mnohvrstevnatý příběh.*

Roman Štětina se narodil v roce 1986, žije a pracuje střídavě v Praze a Frankfurtu nad Mohanem. Prošel studiem Fakulty umění a designu v Plzni a Akademií výtvarného umění v Praze. Jako jeden z mála českých umělců se systematicky věnuje práci se zvukem, která na první pohled souvisí s vizuálním uměním jen zprostředkovaně. Ale o to u jeho prací jde: lidská představivost závisí na souhře všech smyslů, které lze někdy jen těžko oddělit.

Lucie Svobodová : Maxwelllova rovnice

1. 10. 2014–11. 1. 2015 Veletržní palác

Helena Musilová. Jiné možnosti obrazu.

Sedm abstraktních obrazů a multimediální instalace je intervencí do stálé expozice Česká moderna II. Veletržní palác je i svou architekturou ideálním rámcem pro konfrontaci obrazů z 30. let 20. století, tvořených intuitivně nebo geometricky, se současnými, které vznikají pomocí dialogu autorky s počítačem. Teprve nejnovější technologie umožňují výpočet se zpětnou vazbou jako podklad pro tvorbu obrazu. Jak k tomu napsal český filosof prof. Miroslav Petříček: „Plátno je virtuální pole a virtuální pole je plátno.“

reference:

<http://www.literarky.cz/kultura/art/18413-lucie-svobodova-maxwellova-rovnice>

<http://www.mepass.cz/clanky/1441-narodni-galerie-otevira-prostor-experimentu>

<http://lukaspilka.cz/post/108437217614/lucie-svobodova-v-narodni-galerii-aneb-maxwellova>

FLUXUS. Evropské festivaly 1962–1977 .

10. 2014–4. 1. 2015 Veletržní palác

autorka: Petra Stegmann, kurátorka za NG: Rea Michalová

Mezinárodní umělecké hnutí Fluxus vzniklo v New Yorku kolem roku 1960. U jeho zrodu stál hudební skladatel John Cage, vedoucí koncem padesátých let kurz Experimentální kompozice na tamní New School for Social Research, který navštěvovala řada pozdějších význačných příslušníků hnutí: Jackson Mac Low, Al Hansen, George Brecht, Dick Higgins. Hlavním organizátorem Fluxu byl George Maciunas, jenž kolem sebe shromáždil skupinu umělců experimentálního zaměření pod názvem „Fluxus“ (latinsky proud, tok). Jeho umělecká představa se zakládala na znovuoživení fenoménu dada. Estetika nového hnutí preferovala minimalismus a gagovost před složitými uměleckými gesty a stavěla se proti komercializaci umění.

Z New Yorku se hnutí rozšířilo do Evropy a také do Japonska. Jeho představitelé se distancovali se od klasického vnímání umění a snažili se prostřednictvím fúze médií (intermedialita) a uměleckých disciplín – hudby, divadelního a výtvarného umění a literatury, hledat nové způsoby projevu a nové způsoby života. Pro východní Evropu jmenoval George Maciunas ředitelem (Director of Fluxus East) českého umělce Milana Knížáka.

Roku 1962 zorganizoval Maciunas ve Wiesbadenu v Německu první festival s označením „Fluxus“, Fluxus – Internationale Festspiele neuester Musik, propojující hudbu a performance. Na plakát avizující tuto akci někdo připsal „Die Irren sind los...“ – „Šílenci jsou na útěku...“ Mnohdy šokující představení, kdy se na jevišti prováděly krátké „events“, často cíleně směšné (např. tvorba máslem a vejci; holení hlavy; dekompozice klavíru na části atd.), vyvolaly pobouření u publika i v médiích. Tuto událost můžeme považovat za oficiální založení mezinárodního hnutí Fluxus, za mezník ve vývoji experimentálního umění a zároveň za moment, kdy se o Fluxu dozvěděl svět.

Výstava *FLUXUS – Evropské festivaly 1962–1977* byla koncipována jako interaktivní prezentace, která diváka živě provedla dějinami Fluxu, a to prostřednictvím dokumentace dvaatřiceti významných Fluxových festivalů. Představila současně digitální archiv, přístupný návštěvníkům prostřednictvím iPadu. Projekt vznikl za mezinárodní spolupráce historiků

umění z celé Evropy a je stále aktualizován a rozšiřován. Součástí výstavy jsou také akce „Do-it-yourself“, jež může návštěvník sám aktivně provést dle Fluxových návodů. Výstava v NG byla podpořena Česko-německým fondem budoucnosti.

reference:

<http://m.rozhlas.cz/mozaika/vytvarne/zprava/1406266>

<http://magazin.aktualne.cz/kultura/umeni/silenci-jsou-na-uteku-ted-ve-veletrznim-palaci/r~3bdd55d25f8311e49b26002590604f2e/>

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/kultura/287819-narodni-galerie-proti-zvyklostem-tvori-vejci-maluje-rovnici-a-stavi-dum/?mobileRedirect=off>

Jiří Sozanský : 1984 Rok Orwella

22. 10. 2014–8. 2. 2015 Veletržní palác

autor: Jiří T. Kotalík, koordinátorka za NG: Jana Šmídmajerová

Právě Veletržní palác jako možný nositel celé řady významů se v Sozanského tvorbě objevuje průběžně – v roce 1984 je torzo domu, které se právě začalo opravovat, podkladem pro sérii *Rok Orwella*, v 90. letech skrze něj reaguje na porevoluční situaci... Celá instalace, která je zároveň připomínkou 25. výročí sametové revoluce, představí velkoformátové malby, plastiky, videa, interpretované fotografie a podobně. Tato výstava, tedy interpretace Veletržního paláce (či jeho torza) představuje jakési výtvarné završení celého projektu věnované 40. výročí požáru Veletržního paláce.

Projekt doplňuje řada doprovodných programů – projekce filmů z FAMU z 80. let, diskusí odpoledne, setkání s historiky aj. K výstavě vyšla publikace vydaná sdružením Symposion.

ALFRÉD RADOK 100 – Příběh režiséra (1914–1976)

Veletržní palác

Výstavu pořádá Institut umění – Divadelní ústav ve spolupráci s Divadelním oddělením Národního muzea. Koncepce a realizace výstavy Helena Albertová a Věra Velemanová (Institut umění — Divadelní ústav)

Prostor pro realizaci výstavy v respiriu Veletržního paláce a technickou podporu poskytla Národní galerie

Výstava je realizována za podpory Ministerstva kultury ČR

První část výstavy je věnována výtvarnému řešení vybraných inscenací, které Alfréd Radok realizoval ve spolupráci s Josefem Svobodou a Ladislavem Vychodilem. Jedná se o inscenace v jistém smyslu přelomové, technické řešení některých z nich (*Jedenácté přikázání*, 1950; *Dnes ještě zapadá slunce na Atlantidou*, 1956) lze považovat za přípravu či ověřování postupů, které byly využity při realizaci *Laterny magiky* (1958 pro EXPO v Bruselu). Ta je na výstavě mimo jiné prezentována unikátním funkčním modelem. Další část výstavy, jež je výsledkem pečlivého výzkumu archivních fondů, představuje kalendárium mapující zlomové okamžiky v životě a tvorbě Alfréda Radoka na pozadí historických událostí. Zdrojem informací a materiálů v této části je v první řadě fond Divadelního oddělení Národního muzea, který uchovává materiálově bohatou Radokovu pozůstalost. Pracovníci Divadelního oddělení NM poskytli i odborné konzultace a zajistili digitalizace vybraných materiálů.

5. Galerijní vzdělávání – činnost Lektorských oddělení Národní galerie v Praze

V roce 2014 se Lektorská oddělení Národní galerie v Praze (dále jen LO) systematicky věnovala tvorbě a realizaci doprovodného programu s cílem oslovit co nejširší skupinu návštěvníků. V činnosti LO byl kladen jednak silný akcent na oblast formálního vzdělávání – tedy tvorbu a realizaci školních vzdělávacích programů v návaznosti na Rámcové vzdělávací programy pro všechny úrovně vzdělávání, tak na přípravu pestré nabídky v oblasti vzdělávání neformálního. Specificky se LO v minulém roce soustředila na oslovení nových návštěvníků prostřednictvím atraktivní nabídky workshopů, eventů či performancí v rámci dnů volného vstupu (Výročí NG, Den muzeí a galerií, Muzejní noc) a programům připraveným ke zvláštním příležitostem (Zažít město jinak, Den architektury).

Ve stávající struktuře NG jsou zřízena čtyři LO příslušející jednotlivým sbírkám (s výjimkou Sbírkou grafiky a kresby, pro kterou pracují LO ostatních sbírek), jež připravují doprovodné programy vždy k příslušným stálým expozicím a krátkodobým výstavám. Jednotlivá LO při přípravě doprovodných programů reflektují specifika objektů NG daná jak svou polohou, tak charakterem uměleckých sbírek.

Lektorská oddělení Národní galerie v Praze byla v roce 2014 tvořena kolektivem kurátorů pro vzdělávání ve složení: Jiří Bouma, Oldřich Bystřický, Michaela Císlerová, Hana Dočkalová, Mariana Dufková, Ondřej Faktor, Jitka Handlová, Anna Chmelová, Jana Klímová, Adéla Miškanin Holubová, Petra Polláková, Hana Rosenkrancová, Monika Sybolová, Terezie Šiková, Lucie Štůlová Vobořilová, Hana Vinklárková, Veronika Výprachtická, Eva Zíková.

Vzhledem k počtu vzdělávacích a zážitkových programů realizovaných LO NG v roce 2014 jsou v nadcházejícím textu podrobněji popsány pouze vybrané, které představují činnost LO v jeho šíři a různorodosti.

Statistika počtu vzdělávacích a zážitkových programů a jejich účastníků za rok 2014

Typy programů	Počet programů				Počet účastníků na programech			
	SSU	SUDS	SMSU	SOU	SSU	SUDS	SMSU	SOU
pro MŠ	37		61	7	666		1 066	75
pro ZŠ	133	6	278	25	3 025	117	5 193	252
pro SŠ a VŠ	133	3	216	10	3 095	49	3 904	122
pro skupiny se specifickými potřebami *	2	2	15	1	15	17	234	23
pro pedagogy	1	-	5	5	35	-	34	52
pro školy celkem	306	11	575	48	6 836	183	10 431	524
pro individuální dospělé návštěvníky** (výtvarné dílny, kurzy, komentované prohlídky, přednášky)	179	77	317	65	4 015	2 037	9 805	6 802
pro individuální dětské návštěvníky	103	5	185	29	1 631	115	3 881	764

(výtvarné dílny a ateliéry)								
pro individuální návštěvníky celkem	225	82	502	84	5 646	2 152	13 686	7 566
jednotlivá LO celkem	588	93	1 077	132	12 482	2 335	24 117	8 090
všechna LO celkem	1 890 programů				47 024 účastníků			

Poznámky:

* Žáci, studenti a individuální dospělí se specifickými potřebami byli rovněž integrováni v ostatních cílových skupinách.

** Speciální programy určené pro individuálně přicházející seniory LO NG nepořádají často, senioři nad 65 let tvoří 50% účastníků programů pro individuální dospělé nebo navštěvují tzv. mezigenerační pořady, kde platí zvýhodněné vstupné a podobně.

V roce 2014 LO připravila **1 890 vzdělávacích a zážitkových programů**, které navštívilo **47 024 osob**. Denně v průměru proběhlo v NG v Praze **pět programů** pro veřejnost.

5.1 Vzdělávací a zážitkové programy připravené ke zvláštním příležitostem

Cílem programové nabídky připravované k mimořádným příležitostem je nabídnout návštěvníkům širší spektrum programů – od tradičních formátů k experimentálním. K vrcholům činnosti LO patří akce jako jsou Pražská muzejní noc, Oslavy výročí založení Národní galerie v Praze či Mezinárodní den muzeí. Jsou tradičně připravovány programy a workshopy, kde hrají hlavní úlohu kreativita, otevřenost a komunikace. Lektorské oddělení zároveň usiluje o vytvoření programu propojujícího jednotlivé umělecké obory – výtvarné umění, literaturu, hudbu...

Oslavy 218. výročí založení NG

Ve všech expozicích sbírky starého umění a na výstavě CM 863 se konaly krátké komentáře k vybraným dílům, rodinám s dětmi byl v klášteře sv. Anežky České nabídnut program s výtvarnou dílnou *Za poznáním a zábavou s Cyrilem a Metodějem*. Ve Schwarzenberském paláci se mohli návštěvníci zapojit do výuky barokního tance a ve Šternberském paláci seznámit s prezentací výsledků letních plenérových dílen pro studenty a dospělé, které se v roce 2013 konaly v Lomnici nad Popelkou. V ateliérech byly k dispozici samoobslužné výtvarné aktivity.

Ve Veletržním paláci probíhaly krátké komentáře k vybraným dílům stálé expozice sbírky moderního a současného umění. V návaznosti na krátkodobou výstavu Jana Kotíka se konala pohybově taneční dílna se zahraničním hostem Marcem Planceonem a ve spolupráci s Centrem choreografického rozvoje SE.S.TA..

V Salmovském paláci byly na výstavě *Ludvík Kuba. Poslední impresionista* připraveny krátké komentáře k hlavním dílům výstavy a malý koncert na schodech, jež byl výstupem hlasové dílny pro veřejnost se Zuzanou Vlčínskou na téma slovanských písní, které Ludvík Kuba sbíral. Ke stejné výstavě proběhl také otevřený výtvarný ateliér pro rodiče a děti (od čtyř do dvanácti let) s názvem *Mezi námi květinami*.

Mezinárodní den muzeí a galerií

Ve Šternberském paláci se konaly komentované prohlídky k probíhající výstavě *Obrazy krásy a spásy. Gotika v jihozápadních Čechách*, ve Schwarzenberském paláci se návštěvníci seznámili s díly českého barokního umění prostřednictvím výkladů studentů Gymnázia Jana Keplera a na nádvoří sledovali vystoupení dobového tance. V klášteře sv. Anežky se pro dospělé konaly komentáře k dílu sezóny (Šternberská madona) a pro rodiny s dětmi výtvarná dílna *Podobné a přece jiné*, která se zabývala otázkami krásy a originality „ve středověkém středověku“.

V nově získaném prostoru „Korza“ ve Veletržním paláci probíhal výtvarný workshop pro všechny generace k výstavě *Příběh Veletržního paláce*. Výtvarný workshop vedly spolu s architektkou Marcelou Steinbachovou externí lektorky Šárka Matoušková a Michaela Trpišovská.

V paláci Kinských se konala komentovaná prohlídka čínského malířství a přednáška na téma tradiční čínské malby a současných inspirací čínskou krajinomalbou. V rámci přednášky představil své dílo inspirované čínskou malbou český výtvarník Patrik Hábl. Ve vestibulu paláce byla pro návštěvníky připravena tiskařská dílna, kde si mohli vyzkoušet techniku sítotisku. Součástí programu byl i celodenní otevřený výtvarný ateliér se samoobslužnými aktivitami (tištěné tibetské praporky...)

Pražská muzejní noc 2014

Programy, určené všem věkovým skupinám návštěvníků měly společné jmenovatele: tvořivost, zábavu i vzdělávání. Komentáře k vybraným dílům a komentované prohlídky se uskutečnily ve všech expozicích SSU. V ateliérech byly pro děti připraveny výtvarné aktivity, soutěže a pracovní listy k individuální prohlídce. Programovou nabídku ve Schwarzenberském paláci obohatilo představení barokního tance a šermu skupiny En Garde a v zahradě Šternberského paláce program *Tančíme mezi sochami* – taneční vystoupení souboru Pramínek při ZUŠ Černošice.

Ve Veletržním paláci proběhl multimediální workshop současných umělců Michala Kindernaye a Magdaleny Hrubé. Soubor performancí a uměleckých akcí realizovali The Pololáníks, Marek Hlaváč, Marie Ladrová a Ondřej Vavrečka. Expozici českého moderního umění ozvláštnila četba textů Ivana Wernische.

V paláci Kinských proběhl pestrý komponovaný celovečerní program tematicky věnovaný jihovýchodní Asii. Pro veřejnost byl připraven: *Rituál čaje* – ochutnávka a ukázka tradiční přípravy japonského čaje – ve spolupráci s čajovnou Bílý jeřáb a Velvyslanectvím Japonska v ČR. *Výtvarné inspirace japonským uměním* – samoobslužné výtvarné aktivity v ateliéru.

Dny Frankofonie

V rámci této akce se v klášteře sv. Anežky České konala přednáška *Frankovlámské vlivy v české deskové malbě* a přednáška s dataprojekcí *F. Boucher – malíř Ludvíka XV.* ve Šternberském paláci.

Dny Evropského dědictví

Pro rok 2014 bylo vyhlášeno národní téma „Návraty ke kořenům“. Byly prosloveny tematické přednášky s dataprojekcí: v Šternberském paláci *Společnost vlasteneckých přátel umění – předchůdkyně Národní galerie* a v klášteře sv. Anežky České *Středověké umění v době modernismu* a *Ke kořenům křesťanské ikonografie ve středověkém umění*. Ve Schwarzenberském paláci se mohli rodiče s dětmi zúčastnit interaktivní výtvarné dílny *Jak tančí barvy* – propojení dvou druhů umění – tance a malby.

Zažít město jinak

V roce 2014 se Veletržní palác poprvé zapojil do komunitního festivalu Zažít město jinak. Ve spolupráci Lektorského oddělení a Café Jedna vznikl bohatý doprovodný program oživující nejen samotný Veletržní palác, ale také prostranství před ním. Proběhl velký výtvarný workshop, komentované prohlídky, koncert, tančírna argentinského tanga či promítání soutěžních filmů přehlídky My Street Films.

Den Architektury

V roce 2014 se Národní galerie poprvé zapojila skrze Lektorské oddělení ve Veletržním paláci do Dne architektury. Ve spolupráci s o. s. KRUH byl připraven program pro dospělé, studenty i děti, který získal velkou pozornost ze strany návštěvníků.

Víkend s japonskou kulturou

V Salmovském paláci v rámci výstavy *Japonismus v českém umění* proběhl kulturní program připravený ve spolupráci s Česko-japonskou společností

Den s JapPOPkulturou

Událost byla pořádána v rámci výstavy *Drak se probouzí*. Tradiční i netradiční tvář Japonska, tak jak ji představuje mladá generace po celém světě. Společně s organizátory NatsuConu, Akiconu a Advíku byla v paláci Kinských představena atmosféra živé a „pokleslé“ kultury. Populární zábava v galerii.

Korejské dny v Praze

Ve spolupráci s Česko-korejskou společností byl představen víkend představující tradiční korejskou kulturu. Proběhlo několik přednášek, workshopů (kulinářské lekce výroby sushi, kurz kaligrafie, čajová přednáška...) a řada dalších kulturních počinů.

5.2.1 Programy a projekty pro školní a zájmové skupiny

Standardem při přípravě vzdělávacích programů se stala přímá návaznost na rámcové vzdělávací programy (RVP) jako hlavní kurikulární dokumenty. Obsahy i činnosti jednotlivých programů korespondují s učivem a očekávanými výstupy vymezenými RVP. Vzdělávací programy využívají metod a postupů zejména výtvarné a dramatické výchovy, akcentují mezipředmětové vazby. Vzdělávací cíle programů jsou zaměřeny na prohlubování porozumění vizuálním sdělením a rozvíjení vizuální gramotnosti. V programech je rozvíjena kreativita žáků a vizuální myšlení pomocí různorodých dramatických a výtvarných etud, práce s ICT a novými médii. Aktuální nabídka školních programů ke stálým expozicím je ke stažení na stránkách NG <http://www.ngprague.cz/skoly-a-ucitele>.

Od podzimu 2014 probíhá ve vybraných expozicích dlouhodobé dotazníkové šetření (celý školní rok 2014/ 2015), které si klade za cíl ověřit potřeby učitelů a následně prostřednictvím získaných dat nabídku vzdělávacích programů pro školy aktualizovat.

Programy pro školy ke krátkodobým výstavám

Krom ověřených programů do stálých expozic LO připravují i speciální vzdělávací programy k důležitým výstavám a výstavním projektům (CM 863 Svatí Cyril a Metoděj, Benediktini v srdci Evropy 800–1300 a Gotika v jihozápadních Čechách: Obrazy krásy a spásy a grafické kabinety, Ludvík Kuba), ale i programy individuální dle specifických potřeb škol (Dílno vietnamského draka, Tři přátelé zimy – linorytová dílna, Arabeska jako ornament na textilu...).

Studentská soutěž Máš umělecké střevo?

Pátý ročník výtvarné soutěže pro žáky a studenty SŠ byl ve školním roce 2013/2014 na téma Slovo je umění a probíhal ve spolupráci s Moravskou galerií v Brně, Centrem současného umění DOX, Východočeskou galerií v Pardubicích a Cenou Jindřicha Chalupského. Bylo přihláшено sedmdesát skupin studentů. Studenti mohli využít koučinku lektorů nebo workshopů pořádaných firmou Wacom. Finále proběhlo ve Veletržním paláci NG. Byla vytvořena ročenka a distribuována po školách. Nabídka a výstupy soutěže jsou průběžně publikovány na webových stránkách jednotlivých institucí a na nově vzniklých stránkách projektu www.umeleckestrevo.cz a na Facebooku.

5.2.2 Programy pro pedagogy

Komentované prohlídky

K vybraným výstavám byly realizovány speciální komentované prohlídky s metodickou částí, které jsou pro pedagogy zdarma. Tyto prohlídky představují pro pedagogy zdroj inspirace pro vlastní výuku, mají za cíl je motivovat pro návštěvu výstavy se studenty a žáky.

Studijní materiály

Studijní materiály pro pedagogy vytvářené k aktuálním výstavám přispívají jednak k profesnímu rozvoji pedagogů, zároveň pro ně vytvářejí příležitosti k získání informací a inspirace pro práci s žáky. Jsou dostupné na webu <http://www.ngprague.cz/studijni-materialy-1>. Studijní materiály obsahují základní informace o výstavě a autorovi, rozbor klíčových děl, citáty autora a návrhy výtvarných a jiných aktivit, případně i pracovní list. V roce 2014 LO připravilo materiály k výstavám *Vivat musica!* a *Jiří Sozanský: 1984 rok Orwella*, k výstavě Ludvíka Kuby a pracovní list k výstavě Josefa Führiha.

Seminář pro pedagogy

Na podzim 2014 proběhl ve VP a v Lidicích druhý běh dvoudenního semináře pro učitele *Slovanská epopej a strýček Rudi – dějiny vyprávěné výtvarným uměním* ve spolupráci s Památkovým ústavem Lidice a GHMP. Po evaluaci prvního ročníku došlo k výrazným změnám směrem k potřebám pedagogů a seminář se zaměřil na problémy interpretace dějin skrze vlastní vizi, prožitek či pomyslnou objektivní pravdu fotografie. Učitelé si vyzkoušeli práci s dramatickými etudami, fotografií a malbou.

Další možnosti pro pedagogy

Pro své další vzdělávání mohou pedagogové využít rovněž *Kurz dějin Umění 19. a 20. století* a *Kurz dějin umění pro pokročilé*, které jsou akreditovány MŠMT v rámci DVPP.

Na webové adrese www.artcrossing.cz je udržován on-line archiv vzdělávacích programů, metodických materiálů a dalších výstupů, které vznikly v rámci stejnojmenného multimediálního vzdělávacího projektu v letech 2006–2008.

LO také poskytovalo po celý rok pedagogům konzultace, nabídlo zvýhodněné cenové podmínky pro účast na přednáškových cyklech (např. Benediktini v srdci Evropy 800–1300). V rámci spolupráce mají studenti Výtvarné výchovy z PedfUK, UJEP, MUNI, UPE kdykoli během školního roku možnost po domluvě docházet na náslehy jakýchkoli programů. Této možnosti využívají nejčastěji u programů pro školy, ale i u dílen pro děti.

Spolupráce s Katedrou výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy

LO pokračuje ve spolupráci s vedoucími seminářů pro budoucí učitele výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze v oblasti galerijní pedagogiky a zprostředkování umění. V akademickém roce 2013/2014 se studenti ze seminářů Výtvarná výchova pro 1. stupeň ZŠ, Základy vizuální kultury, Výtvarná výchova pro MŠ seznámili

s metodikou a průběhem programů pro školy formou náslechnů a ukázkových lekcí, následně vytvořili návrh aktivit pro děti k vybranému dílu z expozice NG.

Studenti navazujícího magisterského studia Výtvarné výchovy pro ZŠ a ZUŠ absolvovali praxi formou náslechnů a asistence odborným lektorům v rámci programů Otevřená výtvarná herna pro děti 1,5–5 let a Výtvarný ateliér pro děti 6–10 let.

Vybraní studenti navazujícího magisterského studia Výtvarné výchovy pro ZŠ a ZUŠ v kooperaci s LO SMSU připravili a následně i pilotovali tři programy pro návštěvníky se specifickými potřebami.

5.3 Programy pro menšiny a skupiny se specifickými potřebami

Hmatové expozice ve Schwarzenberském paláci a v klášteře sv. Anežky České umožnily seznámení s výtvarným dílem návštěvníkům se zrakovým nedostatkem. V nabídce byly doprovodné programy s výtvarnou dílnou určené malým skupinám zájemců, v klášteře sv. Anežky byl jednotlivcům k dispozici katalog v Braillově písmu. V Schwarzenberském paláci se v expozici *Doteky baroka* konaly dva speciální programy.

Ve Veletržním paláci byla navázána spolupráce s občanským sdružením Letní dům a připravena série programů pro děti z dětských domovů. Ve spolupráci se speciální pedagožkou Lucií Bulkovou proběhl vzdělávací program pro děti z Jedličkova ústavu.

Ke krátkodobým výstavám se konaly komentované prohlídky ve znakovém jazyce (Ludvík Kuba a Josef Fühlich v Salmovském paláci, *Vivat musica!* ve Veletržním paláci). Na podzim 2014 též proběhla návštěva Společnosti pro hluchoslepé občany LORM, pro kterou byla připravena komentovaná prohlídka Veletržního paláce s hmatovým zážitkem.

V paláci Kinských proběhl ve spolupráci Svazem Vietnamců v České republice Den vietnamské kultury v rámci výstavy Vietnamské umění v Čechách, kde byla představena tradiční vietnamská lidová kultura. Tamtéž se konalo tanečně-hudebně- vizuální vystoupení na motivy Haiku poezie k výstavě *Drak se probouzí*.

5.4 Programy a projekty pro individuálně přicházející návštěvníky

V oblasti neformálního vzdělávání orientované na individuálně přicházejícího návštěvníka se LO soustředila na zachování stávající klientely prostřednictvím ověřených formátů pro dospělé, mládež a seniory (komentované prohlídky a přednášky), kurzů dějin umění (částečně akreditovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR) či výtvarných dílen; pro rodiče s dětmi výtvarné víkendové dílny či herny.

Ve Veletržním paláci byl v dubnu slavnostně otevřen nový velkorysý prostor určený pro pořádání přednášek, výtvarných a jiných tvůrčích dílen a performancí nazvaný KORZO. Prostor KORZO umožnil zkvalitnění služeb cílovým skupinám a do budoucna bude jeho využití dále rozvíjeno novou programovou řadou zaměřenou na dospělého návštěvníka, na jejíž koncepci začalo Lektorské oddělení pracovat v roce 2014. Součástí této strategie byly i první kroky k většímu otevření se spolupráci s neziskovými a komunitními iniciativami. V září 2014 se Lektorské oddělení poprvé zapojilo do akce Zažít město jinak a ve spolupráci s Café Jedna vytvořilo bohatý program oživující prostor před Veletržním palácem. V říjnu ve spolupráci s o. s. KRUH realizovalo Den architektury, který do Veletržního paláce přivedl stovky návštěvníků, dětí i dospělých.

5.4.1 Děti/Děti a rodiče/Mládež

Otevřené výtvarné herny pro děti od 1,5 roku do 5 let

Pro nejmladší návštěvníky galerie pokračovaly Otevřené výtvarné herny, které vytvářejí prostor, kde mohou děti a rodiče společně tvořit, hrát si a inspirovat se výtvarnými díly moderního a současného umění. Aktivita jsou zaměřené na rozvíjení kreativity dětí (materiálové a fyzikální experimenty, rozvoj představivosti). Herny byly připravovány

a vedeny zkušenými lektorkami Barborou Škaloudovou, Klárou Huškovou Smyczkovou, Michaelou Trpišovskou; odehrávaly se ve velkolepém prostoru Korza ve Veletržním paláci. Fotodokumentace a pozvánky byly publikovány na zvláštním facebookovém profilu.

Výtvarné ateliéry pro děti od 6 do 14 let

Úterní výtvarná odpoledne ve Schwarzenberském paláci a Středeční výtvarná odpoledne v klášteře sv. Anežky České pro děti ve věku 6–14 let se zaměřila na rozvoj klasických výtvarných dovedností dětí, především kresby a prostorové představivosti. Výhodou pravidelné účasti dítěte byl individuální přístup k jeho osobnosti a systematické rozvíjení jeho výtvarných schopností.

Pravidelné výtvarné ateliéry se konaly dvakrát týdně i ve Veletržním paláci. Děti pod vedením zkušených lektorek zkoumaly umělecká díla, seznamovaly se též se základními principy a jazykem výtvarného umění bezprostředně mezi originály ze sbírek NG. Každé pololetí uzavírala společná reflexe uplynulých lekcí a prezentace pro děti a rodiče. Fotodokumentace všech lekcí ateliéru byla též pravidelně prezentována na facebookovém profilu Středeční a čtvrtéční ateliér. Ateliéry vedly lektorky Martina Pešková a Šárka Matoušková.

Dětský výtvarný koutek

V přízemí Veletržního paláce je nadále v provozu Dětský výtvarný koutek – samoobslužná výtvarná pracovna, přístupná kdykoliv během otevírací doby. V koutku jsou pro děti připraveny aktivity inspirované díly z expozice českého umění 20. století.

Otevřené ateliéry pro děti a rodiče

Témata sobotních výtvarných dílen propojují umění s různými zájmovými oblastmi a navazují tak na zkušenosti každého návštěvníka. Aktivity a netradiční techniky podněcují k hlubší interpretaci uměleckých děl, jsou zaměřené na rozvoj fantazie, smyslového vnímání, podporují chuť ke hře a experimentu. Používají techniky a postupy malby, kresby, objektové a akční tvorby, fotografie, instalace či videoartu. V roce 2014 se konaly dílny: *Otevřený ateliér k výstavě Pod povrchem* (J. Pištěk), *Design it!* (Umprum 2013), *Co se mi honí hlavou* (R. Volráb), *Slyšíš ty barvy?* (Vivat musica!), *Otisk do prostoru* (Z. Fránek), *Fluxus – akce* (Fluxus), *Pidikousek* (festival Fotograf), *Zrcadlení* (Finalisté CJCH), *Ledové království* (R. Roubíček), *Variace prostoru* (J. Sozanský), *Andělské hemžení* (J. Fühlich).

Víkendové dílny pro rodiče a děti se pravidelně konaly i ve všech expozicích SSU včetně výstav a byly určeny dětem (6–9 let) a (9–14 let). Na teoretickou část programu v expozici či výstavě navazovala vždy tvůrčí činnost dětí v ateliéru. V roce 2014 se konaly dílny: *Od kresby k akvarelu*, *Noha sem, ruka tam – nebeský tanec*, *Pověsti z Hradčan*, *Jak tančí barvy aneb v pohybu barev*, *Putování do Benátek*, *O stehlíkovi*, *Vítejte ve světě dávné poezie*, *Biblické příběhy*, *Kámen ke kameni*, *Obrazy v pohybu*, *Až oči přecházejí – práce středověkých zlatníků*, *Nahé jsou národy bez knih*, *U mistra řezbáře*, *Příběhy z mytologie*, *Rembrandt v ateliéru*. Děti si vyzkoušely různé výtvarné techniky: lavírovanou kresbu, akvarel, zkusily si práci řezbáře, písaře a iluminátora, poznaly práci středověkých zlatníků, seznámily se s grafickými technikami, s výrobou barev ve středověku, zabývaly se ornamenty inspirovanými starým slovanským písmem apod.

Pracovní listy a samoobslužné aktivity pro děti s rodiči

Pracovní listy *Úkoly a hádanky pro rodiny s dětmi* (3 až 6 let) a (7 až 11 let) motivující rodiče a děti k společnému poznávání děl výtvarného umění byly zdarma k rodinné vstupence ve všech expozicích SSU.

Ve Veletržním paláci LO SMSU připravilo nové pracovní listy k dílům: J. Miró – Kompozice a L. Fontana – Prostorový koncept, které jsou zdarma k rodinné vstupence. Celoročně jsou pak rodinám k dispozici samoobslužné pytle ke dvěma vybraným dílům ze stálé expozice (Posad' se – J. Hendricks, V kufru – B. Vautier) a krabičky KPZ.

Týdenní letní výtvarné dílny

V objektech sbírky starého umění proběhlo šest týdenních dílen pro skupiny dětí a mládeže ve věku 6–18 let s chutí tvořit, inspirovat se výtvarným uměním a zkoušet různé výtvarné techniky. Dílny vedl historik umění, výtvarník a pedagog. Programy dílen doplňovaly i další aktivity – dramatické etudy, divadelní představení, nastudovaná hudební a taneční vystoupení, vycházky do okolí a vernisáž výsledných výtvarných prací.

Ve Veletržním paláci se konaly čtyři týdenní dílny pro skupiny dětí a mládeže ve věku 6–15 let, které mají chuť tvořit, inspirovat se výtvarným uměním a vyzkoušet si různé výtvarné techniky (*Hra o čas a Hranice her* pod vedením Šárky Matouškové a Michaely Trpišovské či *Galerie jako jeviště* pod vedením Jany Machalíkové a Báry Šupové). Proběhla i speciální pohybově multimediální letní dílna se zahraničními hosty (Marc Placeon/FR a Michaela Clar/AT) vztahující se ke krátkodobé výstavě *Vivat musica!*. Výsledky dílny byly prezentovány veřejnosti formou pětáctyřicetiminutové tanečně multimediální kompozice přímo v expozici. Dílna je součástí dlouhodobé spolupráce LO SMSU a SE.S.TA/Centra Choreografického rozvoje.

Akce pro děti mimo výstavní objekty NG

Pro Městskou část Praha 7 byla připravena otevřená výtvarná dílna pro děti a rodiče v rámci programu Den Prahy 7 ve Stromovce 21. června 2014. Výtvarná dílna pro rodiče s dětmi s cílem představení Veletržního paláce jako místa pro společnou tvorbu byla realizována i pro MŠ Na Výšinách.

5.4.2 Mládež/Dospělí

Strategie LO také v roce 2014 vycházela z předpokladu, že není možné od sebe uměle oddělovat zájemce o výtvarné umění, architekturu, divadlo, hudbu, tanec ap. Do této koncepce mj. vhodně zapadlo pokračování spolupráce se Studiem Hrdinů, které se ve své hlavní dramaturgické linii pokouší vést skutečný mezioborový umělecký dialog. Dialog ve smyslu překračování umělých hranic – časových, žánrových, formálních i tematických.

Všechny inscenace a performance, které Studio Hrdinů ve spolupráci s Lektorským oddělením SMSU připravilo, měly jasnou vazbu na konkrétní výstavu nebo prostor galerie. Na začátku roku 2014 mohli návštěvníci Malé dvorany Veletržního paláce shlédnout v režii Kathariny Schmitt premiéru představení Samuela Becketta *Ne Já*. V rámci doprovodného programu k výstavě Příběh Veletržního paláce připravila režisérská dvojice Jan Horák/Michal Pěchouček představení *Nevím, zda tě to zajímá, ale píšu to pro případ, že tě to bude zajímat později*.

Vedle divadla byl dalším příkladem mezioborového setkávání tanec. V rámci dlouhodobé spolupráce s ředitelkou Centra choreografického rozvoje SE. S. TA Marií Kinsky se do Veletržního paláce stejně jako v předcházejícím roce podařilo přivést přední zahraniční tanečnice. Velkému ohlasu se těšilo představení hvězdy současného tance Marie Chouinard, která zde vystoupila díky kooperaci Národní galerie s festivalem Tanec Praha. Na podzim LO SMSU svůj doprovodný program propojilo s festivalem Hybaj ho!, který do Prahy přivádí reprezentativní výběr slovenské současné taneční tvorby. Výsledkem bylo představení *O jako Schlemmer*, volně inspirované odkazem německého Bauhausu.

Výše uvedené projekty nevznikly nahodile, ale byly součástí promyšlené dramaturgie doprovodných programů v kontextu aktuálních výstav i stálých expozic. Důležitým výstupem

pak vedle prvotřídní kvality jednotlivých pořadů byly nové možnosti, jak návštěvníkům zprostředkovat výtvarné i scénické umění. Nezanedbatelným ziskem pro všechny spolupracující strany se stalo propojení různých cílových skupin, jejichž zájem dlouhodobě sdílíme.

Komentované prohlídky ke stálým expozicím

LO organizuje komentované prohlídky tak, aby přizvaní specialisté a kurátoři ukázali různé roviny interpretace uměleckých děl a různé pohledy nejen z oblasti výtvarného umění.

Prohlídky nepodávají pouze umělecko-historický či estetický výklad, ale podněcují návštěvníky k vlastní interpretaci a sdílení prožitků z uměleckých děl či diskuzi.

Ve Veletržním paláci byla například realizována druhá část cyklu komentovaných prohlídek a přednášek k 90. výročí založení Sbírky francouzského umění 19. a 20. století, v rámci kterého přednášeli: Roman Prahel z Ústavu pro dějiny umění Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, kurátorka africké sbírky Náprstkova muzea Jana Jiroušková, ředitel Ústavu dějin umění Akademie věd České republiky Vojtěch Lahoda a kurátorka zahraničního umění NG Olga Uhrová

Komentované prohlídky, přednášky a diskuze ke krátkodobým výstavám

Ve Veletržním paláci byla realizována řada komentovaných prohlídek s autory probíhajících výstav i s předními historiky, teoretiky umění či hudebníky: doc. PhDr. Marie Klimešová, dirigent Václav Luks, muzikoložka Michaela Freemanová, flétnistka Jana Semerádová, Radomíra Sedláková, Jakub Potůček, Helena Musilová, ad.

V roce 2014 byly realizovány výše uvedené akce k výstavám ve Veletržním paláci: *Jan Kotík (1916–2002) – retrospektiva*, *Rudolf Volráb (1933–1969)*, *Příběh Veletržního paláce*, *Vivat Musica!*, *Fluxus – Evropské festivaly 1962–1977*, *Lucie Svobodová: Maxwelllova rovnice*, *Jiří Sozanský: 1984 rok Orwella a Nečekané dědictví* v Konírně paláce Kinských.

Vedle tradičních komentovaných prohlídek s předními specialisty byl zvolen i formát „hovorů o umění“ jako například u retrospektivy Jana Kotíka, kde návštěvníkům uvedený projekt společně představili autorka koncepce Iva Mladičová a architekt výstavy vizuální umělec a teoretik Zbyněk Baladrán nebo Kotíkův současník výtvarný umělec Stanislav Kolíbal.

Odborné i laické veřejnosti byl určen formát tzv. moderovaných diskuzí. Debaty *Jan Kotík a světové umělecké kontexty* se zúčastnili dlouholetý ředitel Musea Bochum Petr Spielmann, Stanislav Kolíbal, galerista Jiří Švestka a hudební skladatel Petr Kotík. U příležitosti výstavy *Příběh Veletržního paláce* ve vzájemné rozpravě vystoupili historik umění Jiří T. Kotalík, architekt Miroslav Masák, historik architektury Rostislav Švácha a kurátorka sbírky architektury NG Radomíra Sedláková.

Přednáškové cykly a kurzy

Ve sbírkách starého umění byl zahájen nový kurz *Od gotiky po romantismus*, ve Šternberském paláci pokračoval sobotní cyklus přednášek s dataprojekcí *Mistři evropské malby X. díl* tematicky zaměřený k výročí úmrtí El.Greca, na podzim byl zahájen XI. díl cyklu. Pod titulem *Nenápadná výročí*, dále byl návštěvníkům nabídnut nový cyklus přednášek ve Schwarzenberském paláci (Michelangelo Buonarroti, Karel Škréta), M. B. Braun) a nový kurz výtvarně tanečních setkání *Tanec mezi obrazy*. Program sledoval nejen výuku tance, ale i na příkladech děl v expozici představil zvyky, etiketu a způsoby oblékání uvedené doby. Byl zahájen cyklus přednášek s dataprojekcí odborníků k výstavě *Benediktini v srdci Evropy*.

Kurzy dějin umění

Kurzy probíhají v přímém kontaktu s originály uměleckých děl a prostřednictvím kvalitních obrazových prezentací. Již několik let se ve Veletržním paláci koná tradiční základní

dvousemestrální *Kurz dějin 19. a 20. století pro začátečníky*, který důkladně seznamuje s vývojem umění 19. a 20. století. Pro jeho absolventy, pokročilé či ostatní zájemce je připravován *Kurz dějin umění pro pokročilé*, zaměřený na prohloubení znalostí o umění 19. a 20. století a mezioborových kontextů. Oběma kurzům dějin umění byla prodloužena akreditace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v rámci systému Dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků: *Kurz dějin umění 19. a 20. století pro začátečníky* je akreditován pod číslem j.1422/2014-1-127 ze dne 9. 1. 2014 do 9. 4. 2017 a *Kurz dějin pro pokročilé*: č. j. 38593/2014-1-980 ze dne 20. 10. 2014 do 8. 12. 2017.

V rámci Kurzu dějin umění pro pokročilé se dále rozvíjel formát programu pro studenty a dospělé – víkendový umělecký výlet *ArtTour Pardubice Hradec Králové 2014*.

V roce 2014 pokračoval i formát *Základy dějin umění – Přípravný kurz pro zájemce o studium dějin umění*, zaměřený na evropské dějiny umění, analýzu uměleckých děl, čtení a interpretaci textů a kresebný záznam architektury.

Výtvarný kurz *Portrét a figura podle mistrů pro mládež a dospělé*

Tradiční kurz s individuálním přístupem k účastníkům, propojující kopírování podle originálů v expozicích, studijní kresbu a malbu podle modelů a volnou tvorbu, inspirovanou uměleckými díly. Každý semestr je připraven s novým tematickým programem. Kurz vedou mladí umělci a pedagogové Adéla Karger a Ondřej Maleček.

Výtvarné dílny pro mládež a dospělé

Pro starší mládež a dospělé se uskutečnilo pět dílen ve Schwarzenberském paláci (*Vlnitá, Pohlednice, Lomy kamene a světla, Rytmu, Metafyzika baroka*). Dílna na výstavě *Obrazy krásy a spásy* se zaměřila na práci středověkého řezbáře a účastníci si v improvizované dílně s pomocí řezbářských nástrojů vytvořili reliéf. Dvoudenní *Zahradní plenér ve Šternberském paláci* byl určen těm, kteří se chtěli seznámit s technickým postupem malíře. Skupina nadšených seniorů Prahy 4 absolvovala devět tematicky zaměřených výtvarných dílen v ateliérech LO SSU.

Další výtvarné dílny se realizovaly k aktuálním výstavám, jejich metodika se inspirovala současnými uměleckými intermediálními postupy, zpravidla jsou vedeny přímo umělci samotnými nebo uměleckými pedagogy. Jednalo se o dílny: *Workshop kresby s grafickými tablety* vedený umělcem Davidem Böhmem v rámci soutěže Máš umělecké střevo?, *Krajina jako harmonie barev* (k dílu Z. Braunerové a A. Chittusiho), *Malba jako gesto a objekt* k dílu Jana Kotíka, *Velká malba* – s umělcem Janem Pištěkem k výstavě jeho velkoformátového obrazu, hlasová dílna *Slovanská píseň v nás* a výtvarná dílna *Takový krásný impresionistický den v Poděbradech* k výstavě Ludvíka Kuby.

Letní týdenní krajinářské dílny pro studenty a dospělé

Dvě týdenní letní dílny *Krajinářský plenér* se konaly ve Ferdinandově u Hejnice.

Výuku vedl akademický malíř a program zahrnoval malbu v terénu, večerní odborné přednášky, performativní akce, výlet a vernisáž. Odborné vedení: Milan Perič a Jitka Handlová

Další krajinářská dílna nazvaná *Šumava umírající a romantická se odehrávala* v Centru umění na Kvildě. Během dílny se účastníci věnovali zejména malbě a grafice inspirovaní díly J. Mařáka a J. Váchala. Odborné vedení: Ondřej Maleček, Zdenek Hůla a Monika Sybolová

5.5 Interaktivní studia

Jako součást či doplněk nově připravovaných výstav koncipuje LO originální interaktivní zóny, ve kterých jsou rozvíjena témata, obsažená ve výstavách. Tato studia slouží k inspiraci, studiu a vlastní tvorbě návštěvníků. Jejich koncepce a témata je pečlivě vybírána s ohledem na

zprostředkování relevantních témat výstav. V roce 2014 byly takovými studii doplněny tyto výstavy: *Jan Kotík* (téma obrazu jako objektu a barvy v prostoru), *Vivat Musica!* (téma synestézie a barevného slyšení, vizuálních partitur a klišé o českých hudebních skladatelích), *Nečekané dědictví* (téma umělecké sbírky v privátním interiéru, deníků snů a surrealistických zátiší), *William Hogarth: Dekadentní hra proti sociální satíře* (téma vztahu krásy a ošklivosti a lidského charakteru), *CM 863 Svatí Cyril a Metoděj – Dějiny-tradice-úcta, Benediktini v srdci Evropy*, *Ludvík Kuba. Poslední impresionista* (téma kompozice a barva). V rámci nové stálé expozice umění 19. století v Salmovském paláci vzniklo studio vybavené třemi interpretačními aktivitami, které odkazují na nejčastější náměty umění 19. století – krajinu, zátiší a žánr. Vizuálně prostor představuje reflexi proměny krajiny a společnosti v souvislosti s rostoucí industrializací. Interaktivní studio vzniklo ve spolupráci kurátorek pro edukační činnost Adély Miškanin Holubové a Veroniky Výprachtické s architektem Janem Fabiánem.

5.6 Publikace, tištěné materiály, e-learningové materiály

K výstavě *Benediktini v srdci Evropy* připravilo LO SSU publikaci *Za branou zahrady rajské – Knížka vyprávění, her a úkolů pro školáky* (Terezie Šiková ed.)

Lektorské oddělení se snaží informovat odbornou obec o výsledcích své práce. Příkladem je příspěvek představující unikátní publikaci FFFF Kupka:

Lucie Štůlová Vobořilová: *Knih jako cesta k opakovanému setkání s uměleckým dílem – zprostředkování umění skrze klasické médium. Kultura, umění a výchova*, 2014, 2(2) [cit. 2014-09-23]. ISSN 2336-1824. nebo článek o inovativních interaktivních studiích: Oldřich Bystřický: *Veřejnosti naproti – sahat a přetvářet dovoleno*. in *Kultura, umění a výchova II*, č. 2, 2014, <http://www.kuv.upol.cz>, ISSN 2336-1824

5.7 Konference, prezentace

LO NG se snaží dlouhodobě plnit i svoji metodickou roli a informovat profesní sdružení zaměřená na galerijní vzdělávání i další profesní skupiny o výsledcích své práce, o inovativních metodách a projektech zprostředkování umění. Kurátorky a kurátoři pro vzdělávání vystupují na konferencích a poskytují metodickou podporu při individuálních příležitostech:

Konference *Vzdělávací obsah v muzejní edukaci* konaná na Katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, příspěvek *Dramatická výchova ve vzdělávacích programech pro školy v Národní galerii* (Veronika Výprachtická), seminář *Muzeum pro návštěvníky: tradiční i nové formy komunikace a prezentace* organizovaný v Národním muzeu v Praze, příspěvek: *Veřejnosti naproti. Interaktivní zastavení v rámci výstav a interaktivních studií*. (Veronika Výprachtická, Oldřich Bystřický). Profesní setkání *Za jeden provaz* v rámci Týdnu výtvarné kultury v Brně, *Homo digitalis* v Konferenčním centru v Dejvicích, *Muzeum pro návštěvníky* v Národním muzeu a *Krása, krajina, příroda VIII.*, estetická konference na AV ČR (vše Monika Sybolová). Mezioborové setkání *Kde leží hranice mezi výtvarným uměním a divadlem* nebo konference *Střed zájmu: Publikum* pořádaná Institutem umění, příspěvek *Konkurence nebo spolupráce?* (Michaela Vrchotová). Ve spolupráci s Centrem choreografického rozvoje SE. S. TA byl připraven kulatý stůl na téma *Tanec v galerii*. Uvedené debaty se zúčastnili přední odborníci z dotčených oborů (Marie Chouinard, Marie Kinsky, Yvona Kreuzmannová, Michaela Matyssová, Martha Moore, Markéta Perroud, Viktor Čech, Andrea Rousová a další). Proběhla prezentace interdisciplinárních projektů na pomezí výtvarného umění a hudby na konferenci k výstavě *VIVAT MUSICA!* (Hana Dočkalová, Oldřich Bystřický) a prezentace *Poslání a vzdělávací aktivity Lektorského oddělení Sbírk moderního a současného umění* v rámci grantového

projektu *Creative Connections* realizovaného PedF UK Praha (Hana Dočkalová, Lucie Štůlová Vobořilová).

5.8 Spolupráce s institucemi

Lektorská oddělení kladla v roce 2014 důraz na rozvoj partnerských vztahů. Nově byla iniciována spolupráce s o. s. KRUH (Den architektury), se sdružením Auto Mat (komunitní festival Zažít město jinak), festivalem Tanec Praha (spolupráce na teoretické i praktické úrovni), festivalem současného tance HYBAJ HO!. Pokračovala pak spolupráce se Studiem Hrdinů, Centrem choreografického rozvoje SE.S.TA. Rozvíjela se spolupráce odborná – s Pedagogickou fakultou UK Praha (Katedra výtvarné výchovy).

Dalšími partnery LO v roce 2014 byli:

Akademie výtvarných umění v Praze
Café Jedna
Centrum současného umění DOX
Centrum umění Kvilda o. s.
Čajovna Setkání Poděbrady
Česká komora tlumočnicků znakového jazyka, o. s.
Česko-japonská společnost
Česko-korejská společnost
ČT2
Divadelní soubor Baribal
Festival Fotograf
FOK
Galerie hlavního města Prahy
Galerie Školská
GASK (Umělecké střevo)
Gymnázium Jana Keplera, Praha 6
Katedra Zahradní a krajinné architektury České zemědělské univerzity v Praze
Konzervatoř Jana Deyla
Letní dům
Mateřská škola Letohradská
Městský úřad Praha 4
Moravská galerie v Brně
Národní muzeum
Občanské sdružení Za záchranu Malostranského hřbitova
Ostravská univerzita v Ostravě, Fakulta umění – Univerzita 3. věku
Památník Lidice
PedF UJEP
PFUK – univerzita 3. věku
Pražská informační služba
Radio Classic
Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých (SONS) Praha
Sládečkovo vlastivědné muzeum na Kladně
Společnost pro šíření vlámské a nizozemské kultury Ne-Be
Společnost přátel Národní galerie v Praze
Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy
Svaz Vietnamců v České republice
UMPRUM – Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze

Velvyslanectví Japonska v ČR
Východočeská galerie v Pardubicích

5.9 Sponzoři

Společnost přátel Národní galerie v Praze
KOH-I-NOOR Hardtmuth, a. s., České Budějovice
Haas & Czjzek, Slavkov
Samurai Paper Mill-Ruční papírna
CREW, nakladatelství

Speciální akce a projekty

Pracovník LO (Ondřej Faktor) se jako spoluřešitel účastnil grantu NAKI *Umělecká výměna v regionu Krušnohoří mezi gotikou a renesancí*. Jitka Handlová iniciovala projekt (Dílo sezóny) – *Návrat Rembrandta: Učenec ve studovně* a sestavila programovou nabídku k této akci, která bude pokračovat i v roce 2015. Byl zahájen Cyklus *Obrazy a hudba* ve spolupráci s FOK v rámci koncertů v (AK) – přednáška: *Brandlův Sen proroka Eliáše* (Jana Klímová), LO-SSU edukačně spolupracovalo na výstavě *Vivat Musica!* – výtvarně taneční dílna Barokroky a studijní materiály pro pedagogy.

Ocenění

Sbírka moderního a současného umění resp. Veletržní palác Národní galerie v Praze získal prestižní ocenění od TripAdvisor, turistického webu plněného lidmi z celého světa. Prestižní ocenění obdržel díky vynikajícím zpětným vazbám a pozitivním hodnocením, které během posledního roku získal na tomto portále. Veletržní palác se teď může pyšnit Certifikátem Excellence pro rok 2014. Oblíbený portál TripAdvisor vznikl v roce 2000 a od té doby funguje jako jedna ze světově nejoblíbenějších sociálních sítí zaměřených na cestování. Sdružuje na sto milionů zájemců a příspěvovatelů, kteří sami tvoří obsah stránek, zanechávají své komentáře, doporučují či hodnotí nejrůznější turistické cíle a destinace. „Jsem ráda, že Veletržní palác, tedy budovu, výstavy i program nakonec ocenili právě ti, kterým je naše práce určena, tedy návštěvníci a diváci,“ řekla ředitelka sbírky moderního a současného umění Helena Musilová.

6. Standardy ekonomické a fyzické dostupnosti

6.1. Standardy ekonomické dostupnosti

Na gremiálních poradách generálního ředitele NG se vedení organizace pravidelně zabývá ekonomickou dostupností pro návštěvníky a výsledkem jsou úpravy výše vstupného do stálých expozic a výstav, které jsou vydávány příkazem generálního ředitele.

Priority v této oblasti jsou zacíleny na děti a mládež. Snahou je umožnit stále většímu okruhu mladých lidí opakované návštěvy našich expozic. Děti do šesti let mají vstup zdarma. Rovněž studenti uměleckých oborů středních a vysokých škol s pedagogickým doprovodem mají zajištěn bezplatný vstup, pokud svoji návštěvu nahlásí předem. Snížené vstupné má mládež do 15 let věku a studenti středních a vysokých škol a odborných učilišť. Školní skupiny s pedagogickým doprovodem platí vstupné 20,- Kč za žáka a pedagog má vstup zdarma. Rodiny s dětmi do 15 let mají nárok na rodinné vstupné, které se pohybuje v úrovni

asi 150% ceny základního vstupného. Nárok na snížené vstupné mají občané po dovršení věku 65 let.

S cílem umožnění dostupnosti návštěv objektů NG jsou každoročně poskytovány vstupy zdarma ve vybrané dny. V roce 2014 byly volné vstupy během víkendu na počest výročí založení NG v únoru, na mezinárodní den muzeí v květnu a během akce Muzejní noc v červnu. V září byl otevřen Veletržní palác jako součást oslav městské části Prahy 7. Všechny objekty NG byly otevřeny 28.10. jako součást oslav státního svátku.

Od 1. října 2014 mají návštěvníci možnost zakoupení nových zvýhodněných produktů Kombinovaného vstupného: Dva paláce s platností 2dva měsíce, Tři paláce s platností tři měsíce, Šest paláců s platností šest měsíců. Metodika výpočtu návštěvnosti na kombinované vstupné je násobek zakoupené kombinace; tato návštěvnost je uvedena v samostatném přehledu a je započítána do celkové návštěvnosti.

Od prosince roku 2013 je v prodeji Roční Dárková vstupenka, jejíž návštěvnost je počítána jako čtyři návštěvy jednoho objektu ročně. Tato návštěvnost je uvedena v samostatném přehledu a je započítána do celkové návštěvnosti.

Návštěvnost NG jednotlivých objektů v roce 2014 je uvedena v následujících přehledech.

Návštěvnost Národní galerie v Praze									
rok 2014 - I. pololetí									
vstupné	M ě s í c			1. čtvrtletí	M ě s í c			2. čtvrtletí	Celkem
	leden	únor	březen		duben	květen	červen		
*VP (základní)									
plné	3 293	2 932	3 525	9 750	3 849	4 861	3 233	11 943	21 693
snížené	2 160	2 179	2 626	6 965	2 632	2 820	2 320	7 772	14 737
Roční vstupenka	30	17	18	65	9	11	9	29	94
rodinné	98	79	72	249	104	68	62	234	483
školní skupina	2 004	2 701	6 192	10 897	4 417	3 376	2 673	10 466	21 363
Prague Card	68	37	91	196	193	177	41	411	607
volný vstup	5 712	1 601	1 789	9 102	1 625	2 144	4 183	7 952	17 054
Veletržní palác	13 365	9 546	14 313	37 224	12 829	13 457	12 521	38 807	76 031
plné	254	139	363	756	363	480	144	987	1 743
snížené	206	249	399	854	569	729	468	1 766	2 620
Roční vstupenka	4	3	1	8	3	0	2	5	13
rodinné	36	22	45	103	50	43	33	126	229
školní skupina	202	282	742	1 226	504	305	257	1 066	2 292
Prague Card	96	94	166	356	279	248	204	731	1 087
volný vstup	4 329	126	333	4 788	251	743	1 693	2 687	7 475
Šternberský palác	5 127	915	2 049	8 091	2 019	2 548	2 801	7 368	15 459
plné	264	197	287	748	343	362	239	944	1 692
snížené	197	143	157	497	265	226	191	682	1 179
Roční vstupenka	6	2	9	17	2	3	1	6	23
rodinné	114	6	28	148	9	20	20	49	197
školní skupina	121	241	330	692	311	330	137	778	1 470
Prague Card	246	231	351	828	496	431	347	1 274	2 102
volný vstup	4 900	225	339	5 464	270	651	2 188	3 109	8 573
Schwarzenberský palác									

Schwarzenberský palác	5 848	1 045	1 501	8 394	1 696	2 023	3 123	6 842	15 236	
plné	1 453	446	971	2 870	1 134	1 241	1 018	3 393	6 263	ANEŽSKÝ KLÁŠTER
snížené	1 276	261	585	2 122	637	949	726	2 312	4 434	
Roční vstupenka	5	3	2	10	1	2	1	4	14	
rodinné	113	25	31	169	79	51	39	169	338	
školní skupina	1 285	641	627	2 553	1 037	969	358	2 364	4 917	
Prague Card	194	122	229	545	499	483	403	1 385	1 930	
volný vstup	7 454	297	659	8 410	531	728	2 869	4 128	12 538	
Anežský klášter	11 780	1 795	3 104	16 679	3 918	4 423	5 414	13 755	30 434	
plné	205	94	107	406	341	510	625	1 476	1 882	PALÁC KINSKÝCH
snížené	289	131	115	535	336	413	756	1 505	2 040	
Roční vstupenka	0	1	3	4	2	2	5	9	13	
rodinné	12	0	6	18	15	24	20	59	77	
školní skupina	0	7	50	57	140	197	149	486	543	
Prague Card	0	0	0	0	165	258	240	663	663	
volný vstup	198	148	180	526	303	924	3 491	4 718	5 244	
Palác Kinských	704	381	461	1 546	1 302	2 328	5 286	8 916	10 462	
plné	0	0	0	0	2 145	4 559	2 772	9 476	9 476	VALDŠTEJNSKÁ JÍZDÁRNA
snížené	0	0	0	0	1 689	3 796	2 519	8 004	8 004	
Roční vstupenka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
rodinné	0	0	0	0	75	173	73	321	321	
školní skupina	0	0	0	0	196	1 357	1 203	2 756	2 756	
Prague Card	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
volný vstup	0	0	0	0	854	1 207	3 823	5 884	5 884	
Valdštejnská jízdárna	0	0	0	0	4 959	11 092	10 390	26 441	26 441	
plné	1 186	1 004	1 578	3 768	383	186	413	982	4 750	SALMOVSKÝ PALÁC
snížené	1 334	1 538	2 199	5 071	769	185	479	1 433	6 504	
Roční vstupenka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
rodinné	2	90	100	192	60	24	24	108	300	
školní skupina	399	205	348	952	97	22	134	253	1 205	
Prague Card	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
volný vstup	5 760	675	958	7 393	373	359	1 559	2 291	9 684	
Salmovský palác	8 681	3 512	5 183	17 376	1 682	776	2 609	5 067	22 443	
KOMBINACE – koef.										Kombinované vstupné
Fakturované vstupné	0	48	95	143	112	149	19	280	423	
Roční vstupenka	1 080	624	792	2 496	408	432	432	1 272	3 768	
Kombinace Dva paláce	-	-	-	0	-	-	-	0	0	
Kombinace Tři paláce	-	-	-	0	-	-	-	0	0	
Kombinace Šest paláců	-	-	-	0	-	-	-	0	0	
Kombinace	1 080	672	887	2 639	520	581	451	1 552	4 191	

NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE návštěvnost v I. pololetí 2014										
plné	6 655	4 812	6 831	18 298	8 558	12 199	8 444	29 201	47 499	VŠECHNY OBJEKTY
snížené	5 462	4 501	6 081	16 044	6 897	9 118	7 459	23 474	39 518	
Roční vstupenka – zakoupené ks	45	26	33	104	17	18	18	53	157	
rodinné	375	222	282	879	392	403	271	1 066	1 945	

školní skupina	4 011	4 077	8 289	16 377	6 702	6 556	4 911	18 169	34 546
Prague Card	604	484	837	1 925	1 632	1 597	1 235	4 464	6 389
volný vstup	28 353	3 072	4 258	35 683	4 207	6 756	19 806	30 769	66 452
Celkem	45 505	17 194	26 611	89 310	28 405	36 647	42 144	107 196	196 506

*VP vč. SE

14. 6. vč. Pražská Muzejní noc

Výsledná tabulka za I. Pololetí 2014 neobsahuje Fakturovanou návštěvnost – ta je promítnuta ve II. Pololetí

Návštěvnost Národní galerie v Praze										rok 2014 – II. pololetí	
vstupné	M ě s í c			3. čtvrtletí	M ě s í c			4. čtvrtletí	2. pololetí	Celkem	Celkem objekt
	červenec	srpen	září		říjen	listopad	prosinec				
*VP (základní)											
plné	4 241	5 999	4 008	14 248	4 559	3 902	4 258	12 719	26 967	VELETRŽNÍ PALÁC	48 660
snížené	2 842	3 607	2 480	8 929	3 027	2 123	2 290	7 440	16 369		31 106
Roční vstupenka	7	17	16	40	14	12	46	72	112		206
rodinné	108	185	30	323	120	88	87	295	618		1 101
školní skupina	691	568	1 808	3 067	4 104	4 058	2 917	11 079	14 146		35 509
Prague Card	170	300	162	632	155	76	103	334	966		1 573
volný vstup	2 144	861	1 581	4 586	1 855	1 466	855	4 176	8 762		25 816
Veletržní palác	10 203	11 537	10 085	31 825	13 834	11 725	10 556	36 115	67 940		143 971
plné	375	530	362	1 267	280	248	247	775	2 042	ŠTERNBERSKÝ PALÁC	3 785
snížené	430	547	582	1 559	420	267	335	1 022	2 581		5 201
Roční vstupenka	2	2	6	10	0	0	3	3	13		26
rodinné	60	77	17	154	33	34	56	123	277		506
školní skupina	224	200	184	608	293	315	435	1 043	1 651		3 943
Prague Card	303	434	266	1 003	190	98	116	404	1 407		2 494
volný vstup	174	73	124	371	728	235	211	1 174	1 545		9 020
Šternberský palác	1 568	1 863	1 541	4 972	1 944	1 197	1 403	4 544	9 516		24 975
plné	387	412	383	1 182	286	357	359	1 002	2 184	SCHWARZENBERSKÝ PALÁC	3 876
snížené	211	252	279	742	222	200	179	601	1 343		2 522
Roční vstupenka	2	1	4	7	3	5	12	20	27		50
rodinné	30	50	18	98	42	56	40	138	236		433
školní skupina	67	104	152	323	420	567	365	1 352	1 675		3 145
Prague Card	629	875	333	1 837	409	241	341	991	2 828		4 930
volný vstup	154	193	381	728	744	366	344	1 454	2 182		10 755
Schwarzenberský palác	1 480	1 887	1 550	4 917	2 126	1 792	1 640	5 558	10 475		25 711
plné	1 074	1 386	1 101	3 561	1 146	778	889	2 813	6 374	ANEŽSKÝ KLÁŠTER	12 637
snížené	677	724	806	2 207	789	354	506	1 649	3 856		8 290
Roční vstupenka	0	3	0	3	0	0	3	3	6		20
rodinné	93	137	21	251	36	30	66	132	383		721
školní skupina	329	354	399	1 082	680	543	800	2 023	3 105		8 022
Prague Card	583	983	549	2 115	524	272	323	1 119	3 234		5 164
volný vstup	207	294	360	861	757	272	362	1 391	2 252		14 790
Anežský klášter	2 963	3 881	3 236	10 080	3 932	2 249	2 949	9 130	19 210		49 644

plné	798	928	430	2 156	395	425	439	1 259	3 415	PALÁC KINSKÝCH	5 297
snížené	778	922	389	2 089	319	313	288	920	3 009		5 049
Roční vstupenka	5	2	1	8	3	2	15	20	28		41
rodinné	30	53	13	96	32	34	30	96	192		269
školní skupina	57	97	150	304	355	150	126	631	935		1 478
Prague Card	478	599	309	1 386	330	161	233	724	2 110		2 773
volný vstup	298	340	279	917	632	366	232	1 230	2 147		7 391
Palác Kinských	2 444	2 941	1 571	6 956	2 066	1 451	1 363	4 880	11 836		22 298
plné	5 166	5 484	3 419	14 069	0	1 323	1 266	2 589	16 658	VALDŠTEJNSKÁ JÍZDÁRNA	26 134
snížené	3 478	3 277	2 461	9 216	0	1 826	1 462	3 288	12 504		20 508
Roční vstupenka	0	0	0	0	0	12	20	32	32		32
rodinné	164	230	89	483	0	62	40	102	585		906
školní skupina	517	614	915	2 046	0	497	839	1 336	3 382		6 138
Prague Card	0	0	0	0	0	4	22	26	26		26
volný vstup	1 095	1 054	853	3 002	0	870	1 109	1 979	4 981		10 865
Valdštejnská jízdárna	10 420	10 659	7 737	28 816	0	4 594	4 758	9 352	38 168		64 609
plné	531	791	211	1 533	215	414	353	982	2 515	SALMOVSKÝ PALÁC	7 265
snížené	620	863	287	1 770	219	611	367	1 197	2 967		9 471
Roční vstupenka	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0
rodinné	34	51	0	85	0	0	0	0	85		385
školní skupina	96	149	85	330	70	130	140	340	670		1 875
Prague Card	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0
volný vstup	910	1 278	330	2 518	772	435	352	1 559	4 077		13 761
Salmovský palác	2 191	3 132	913	6 236	1 276	1 590	1 212	4 078	10 314		32 757
plné	0	0	0	0	0	0	0	0	0	CLAM-GALLAS	0
snížené	0	0	0	0	0	0	1 415	1 415	1 415		1 415
Roční vstupenka	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0
rodinné	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0
školní skupina	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0
Prague Card	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0
volný vstup	0	0	0	0	0	0	0	0	0		0
Clam-Gallasův palác	0	0	0	0	0	0	1 415	1 415	1 415		1 415
KOMBINACE – koef.										Kombinované vstupné	
Fakturované vstupné	0	95	40	135	72	200	110	382	517		940
Roční vstupenka	384	600	648	1 632	480	744	3 696	4 920	6 552		10 320
Kombinace Dva paláce	-	-	-	0	773	901	984	2 658	2 658		2 658
Kombinace Tři paláce	-	-	-	0	129	312	287	728	728		728
Kombinace Šest paláců	-	-	-	0	62	73	70	205	205		205
Kombinace	384	695	688	1 767	1 516	2 230	5 147	8 893	10 660		14 851

NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE návštěvnost ve II. pololetí 2014											
plné	12 572	15 530	9 914	38 016	6 881	7 447	7 811	22 139	60 155	OBJEKTY bez násobku	107 654
snížené	9 036	10 192	7 284	26 512	4 996	5 694	6 842	17 532	44 044		83 562

Roční vstupenka – zakoupené ks	16	25	27	68	20	31	99	150	218		375
rodinné	519	783	188	1 490	263	304	319	886	2 376		4 321
školní skup.	1 981	2 086	3 693	7 760	5 922	6 260	5 622	17 804	25 564		60 110
Prague Card	2 163	3 191	1 619	6 973	1 608	852	1 138	3 598	10 571		16 960
volný vstup	4 982	4 093	3 908	12 983	5 488	4 010	3 465	12 963	25 946		92 398
Celkem	31 269	35 900	26 633	93 802	25 178	24 598	25 296	75 072	168 874		365 380

Tabulka KOMBINACE – koeficient obsahuje násobky předpokládané návštěvnosti na zakoupené Roční a Kombinované vstupenky

Tabulka KOMBINACE – koeficient obsahuje fakturované vstupné.

Tabulka neobsahuje návštěvnost výstav spolupřádaných mimo Prahu

Tabulka KOMBINACE – koeficient Roční vstupenky obsahuje návštěvnost za celkový počet prodaných Ročních vstupenek, protože jejich prodej byl zahájen v prosinci 2013

CELKEM osob vč. koef. 380 231

Ekonomická dostupnost – rok 2014

ROK 2014							celkem		
Vstupné	1. čtvrtletí	2. čtvrtletí	1. pololetí	3. čtvrtletí	4. čtvrtletí	2. pololetí	osob	365 380	VŠECHNY OBJEKTY
plné	18 298	29 201	47 499	38 016	22 139	60 155	107 654		
snížené	16 044	23 474	39 518	26 512	17 532	44 044	83 562		
Roční vstupenka	104	53	157	68	150	218	375		
rodinné	879	1 066	1 945	1 490	886	2 376	4 321		
školní skupina	16 377	18 169	34 546	7 760	17 804	25 564	60 110		
Prague Card	1 925	4 464	6 389	6 973	3 598	10 571	16 960		
volný vstup	35 683	30 769	66 452	12 983	12 963	25 946	92 398	14 851	KOMBINOVANÉ VSTUPNÉ
Fakturované vstupné	143	280	423	135	382	517	940		
Roční vstupenka – koef.	2 496	1 272	3 768	1 632	4 920	6 552	10 320		
Kombinace Dva paláce – koef.	-	-	0	-	2 658	2 658	2 658		
Kombinace Tři paláce – koef.	-	-	0	-	728	728	728		
Kombinace Šest paláců – koef.	-	-	0	-	205	205	205		
Celkem	91 949	108 748	200 697	95 569	83 965	179 534	380 231	380	231

Vstupné v roce 2014:

Vstupné do výstavních prostor								
Druh vstupného	VP	ŠP	SCHWP	SALP	AK	PK	PK–konírna	VJ*
Základní vstupné	200 Kč	150 Kč	150 Kč	150 Kč	150 Kč	150 Kč	50 Kč	150 Kč
Snížené vstupné	100 Kč	80 Kč	80 Kč	80 Kč	80 Kč	80 Kč	30 Kč	80 Kč
Rodinné vstupné	250 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč	200 Kč	70 Kč	200 Kč
Školní skupina	20 Kč	20 Kč	20 Kč	20 Kč	20 Kč	20 Kč	20 Kč	20 Kč
Zdarma – volná vstupenka	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč	0 Kč

*Vstupné ve Valdštejské jízdárně je stanoveno individuálně pro každou výstavu

Kombinované vstupné			
	Základní vstupné	Snížené vstupné	Rodinné vstupné
Dva paláce	250 Kč	120 Kč	350 Kč

Tři paláce	300 Kč	150 Kč	-
Šest paláců	550 Kč	-	-

Zlevněné vstupné a volné vstupné
Zlevněné vstupné
Děti 6–15 let
Senioři nad 65 let
Rodinná vstupenka – pro rodiče s dětmi do 15 let (2 dospělí a 1–5 dětí)
Školní skupina – studenti, žáci s pedagog. doprovodem
Studenti všech středních a vysokých škol a odborných učilišť s dokladem o denním studiu
Držitelé platných mezinárodních studentských a učitelských průkazů (ISIC, IYTC, EURO 26, ITIC, EYCA)

Vstup zdarma – volné vstupenky
Volný vstup
Děti do 6ti let
Držitelé průkazu ZTP a ZTP/P
ICOM, ICOMOS, NPÚ
Asociace muzeí a galerií (AMG)
Pedagogický doprovod
Zváz muzeí na Slovensku
Členové Společnosti přátel NG
Držitelé Prague Card (Pražské turist. karty)
Držitelé V. I. P. karty
Držitelé čestné vstupenky
Uměleckohistorická společnost
Držitelé novinářské karty NG v Praze

6.2. Standardy fyzické dostupnosti

NG činí maximální opatření k odstranění bariér s cílem nabídnout prohlídky našich expozic co největšímu počtu spoluobčanů s různým zdravotním znevýhodněním. Dosáhnout však toho, aby všechny památkově chráněné objekty, ve kterých NG realizuje výstavní projekty, byly přístupné pro pohybově handicapované návštěvníky, je otázkou velkých finančních nákladů, které naše instituce v této době nemá k dispozici.

Národní galerie v Praze však neustále hledá různé způsoby, jak těmto návštěvníkům přiblížit vystavené umění, a to i pomocí speciálních doprovodných programů, které lektorská oddělení pořádají v bezbariérových prostorech výstavních objektů. Pro zrakově postižené návštěvníky pořádají lektorská odd. speciální komentované prohlídky a provozují hmatové expozice.

Veletržní palác

Všechna patra, kde jsou dislokovány jak stálé expozice, tak i proměnné výstavy, jsou bezbariérová, dostupná výtahem. V objektu je i sociální zařízení pro osoby se sníženou pohyblivostí. K zapůjčení je audioprůvodce v několika jazykových mutacích. Lektorské oddělení SMSU pořádá speciální komentované prohlídky jak pro zrakově, tak i sluchově postižené.

Palác Kinských

Všechny výstavní prostory jsou bezbariérově dostupné, do jednotlivých pater se osoby s pohybovým handicapem dostanou výtahem. V přízemí objektu je sociální zařízení pro osoby se sníženou pohyblivostí.

Kláster sv. Anežky České

Pro pohybově znevýhodněné návštěvníky je expozice v 1. patře částečně bezbariérová, přístupná pro návštěvníky na vozíku s doprovodem (výtah a výtahová plošina), přízemí je také přístupné částečně, k dispozici je sociální zařízení pro osoby se sníženou pohyblivostí. Smyslově znevýhodněným návštěvníkům je v přízemí k dispozici hmatová expozice odlitků sochařských děl českého středověkého umění 13.–15. století. Expozice dvanácti odlitků sochařských děl umožňuje návštěvníkovi sledovat stylovou proměnu sochařského díla během několika staletí. Vedle pozdně románského reliéfu z baziliky sv. Jiří jsou zde díla z období vlády Karla IV. a Václava IV. Tvorbu slavného architekta a sochaře Petra Parléře představují portrétní busty z triforia katedrály sv. Víta v Praze. Každý exponát doprovází text ve zvětšeném písmu a základní popis v Braillově písmu. K zapůjčení je audioprůvodce nebo si návštěvník může vypůjčit kazetu s nahraným výkladem do vlastního přehrávače. K expozici byl vydán katalog v Braillově písmu, který je k dispozici návštěvníkům v expozici a je i v prodeji.

Šternberský palác

Tento objekt je pro návštěvníky na vozíku zcela nedostupný, bezbariérový vstup bude zajištěn až po celkové rekonstrukci, která se připravuje v horizontu několika let. Zatím je možno v letních měsících s doprovodem navštívit malou expozici českého sochařství 19. a 20. století v zahradě paláce. Pro návštěvníky se sníženou pohyblivostí je v přízemí k dispozici sociální zařízení.

Schwarzenberský palác

Objekt je po celkové rekonstrukci stavební a technologické a nově otevřené výstavní plochy jsou bezbariérově přístupné. K dispozici je i sociální zařízení v přízemí objektu, které je dostupné pro osoby se sníženou pohyblivostí.

V roce 2009 byla otevřena nová haptická stezka s názvem Doteky baroka, a to v suterénu objektu. I tato expozice je zpřístupněna bezbariérově.

Salmovský palác

Objekt je po celkové rekonstrukci stavební a technologické a nově otevřené výstavní plochy jsou bezbariérově přístupné. K dispozici je i sociální zařízení v přízemí objektu, které je dostupné pro osoby se sníženou pohyblivostí.

6.3 Badatelské návštěvy a fyzická dostupnost

a) Archiv

Archivní fondy a sbírky je možné studovat ve dvou badatelnách po splnění podmínek, které vyžaduje zákon o archivnictví a spisové službě a na ně navazující vyhlášky a badatelský řád Národní galerie v Praze. První badatelna je umístěna na centrálním pracovišti archivu ve

Schwarzenberském paláci a studium je možné v úterý, středu a čtvrtek od 9 do 16 hodin (tedy 21 hodin týdně), druhá badatelna je přístupná v úterý a čtvrtek od 9 do 11,30 a od 12,30 do 15,30 hodin (tedy 16,5 hodin týdně). Obě studovny mají bezbariérový přístup a jsou vybaveny kopírkami, na nichž je možné zhotovit kopie archivních dokumentů za úplatu podle ceníku fotografických prací.

Za rok 2014 vykázala badatelna ve Schwarzenberském paláci dvě stě návštěv, badatelna ve Veletržním paláci padesát devět návštěv, celkem tedy dvě stě padesát devět badatelských návštěv.

Mezi badateli převažovali umělci historikové z vědeckých a muzejních institucí (zejména ze samotné Národní galerie v Praze, Ústavu dějin umění AV ČR v. v. i., Národního památkového ústavu a Galerie hlavního města Prahy), pedagogové a studenti uměleckohistorických a historických oborů na Univerzitě Karlově v Praze, Vysoké škole uměleckoprůmyslové, Masarykově univerzitě v Brně a Univerzitě Palackého v Olomouci, a konečně laičtí zájemci o dějiny výtvarného umění. Pozornosti badatelů se těší zejména témata z dějin sběratelství výtvarného umění a také širší okolnosti vzniku uměleckých děl. K nejvyužívanějším dokumentům patří sbírka výstřížků z denního tisku o aktivitách NG i o činnosti jednotlivých umělců a uměleckých sdružení, dále sbírka výstavních katalogů a konečně písemné pozůstalosti jednotlivých umělců a sběratelů umění.

b) Knihovna

Knihovna NG je od roku 2002, kdy byla zaregistrována na MK ČR podle zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných a informačních služeb, knihovnou veřejnou, a proto poskytuje své služby nejen odborným pracovníkům NG, ale také veřejnosti. Zájemcům z řad veřejnosti jsou publikace půjčovány pouze k prezenčnímu studiu. Mimo prostory knihovny je půjčování publikací umožněno pouze pracovníkům NG, maximálně na dobu tří měsíců. Knihovna NG také poskytuje tzv. meziknihovní výpůjční služby, kdy půjčuje publikace ze svého fondu jiným českým knihovnám a prostřednictvím Národní knihovny ČR i zahraničním knihovnám a naopak, pro pracovníky NG vypůjčuje knihy z jiných českých i zahraničních knihoven. Registrace a základní knihovnicko-informační služby jsou poskytovány zdarma. Čtenáři si mohou za úplatu pořizovat kopie z publikací z fondu knihovny NG a požádat o rešerši. Ceník je součástí knihovního řádu knihovny NG, kterým jsou badatelé povinni se řídit. Knihovna je pro veřejnost otevřena v pracovních dnech mimo pondělí (v úterý až ve čtvrtek od 9:30 do 17:00, v pátek do 16:00).

V roce 2014 navštívilo knihovnu NG jedenáct set čtyřicet dva čtenářů a vypůjčilo si 3 192 odborných publikací. Zaměstnanci knihovny NG zodpověděli v roce 2014 sto osmdesát jeden rozsáhlejší bibliografický a faktografický dotaz (osobně, prostřednictvím telefonu či e-mailu). K uživatelům knihovny patří zejména historikové umění, odborní pracovníci muzeí a galerií a akademických institucí, kterým slouží knihovna k odborné práci. Pro studijní potřeby využívají služeb knihovny také studenti vysokých škol s uměleckohistorickým a uměleckým zaměřením. Malé procento návštěvníků knihovny tvoří uživatelé z řad veřejnosti, kteří využívají služeb knihovny pro své soukromé účely (ověřování údajů, dědictví atd.). Každý rok navštíví knihovnu NG také zahraniční badatelé – především z řad studentů na výměnných pobytech a odborníků, kteří řeší badatelské otázky týkající se českého nebo středoevropského umění. Celkem v roce 2014 navštívilo knihovnu NG dvě stě šedesát badatelů.

Knihovna je umístěna ve Šternberském paláci. Tento objekt je pro návštěvníky na vozíku zcela nedostupný, bezbariérový vstup bude zajištěn až po celkové rekonstrukci, která se

připravuje v horizontu několika let.. Pro návštěvníky se sníženou pohyblivostí je v přízemí k dispozici sociální zařízení.

7. Péče o sbírkové předměty a jejich dokumentace

7.1 Ochrana sbírek

NG se může pochlubit jedním z nejmodernějších systémů sbírkové ochrany, který vzešel z víceletého bezpečnostního projektu „*Modernizace bezpečnostních systémů v prostředí muzea/galerie*“, dokončeného v roce 2011 a podpořeného grantem z finančních mechanismů Norska (EEA Grants). V roce 2014 proběhlo Ověření individuálního projektu (dále IP) na místě v době jeho udržitelnosti, které se koná na základě podnětu od konečného příjemce (Národní galerie v Praze) poskytovatele dotace a jím pověřených osob, územních finančních orgánů, Nejvyššího kontrolního úřadu, zástupců Kanceláře finančních mechanismů, Výboru FM EHP, Rady auditorů ESVO, Úřadu norského generálního auditora, MZV Norska nebo jimi pověřených osob a dalších zdrojů. Smyslem ověření na místě (dále jen „ověření“) bylo zjištění, zda bylo dosaženo všech deklarovaných výstupů projektu, zda je IP udržitelný a zda je nahlášená změna v souladu s podmínkou udržitelnosti IP. Cílem tohoto ověření bylo též zjištění míry udržitelnosti IP, jehož realizace byla financována z Finančních mechanismů Norska (2004–2009), u KP.

Projekt byl v rámci tohoto ověření hodnocen velmi pozitivně. Bylo konstatováno, že modernizace zabezpečovacího systému zajistila jak výrazně kvalitnější ochranu sbírek NG, tak také umožnila NG realizovat pro výstavy zápůjčky hodnotnějších děl, u kterých je vyžadován vysoký stupeň zabezpečení. Jako víceméně jediné úskalí projektu je zpětně hodnocena skutečnost, že modernizace bezpečnostního systému byla realizována za plného provozu NG, což částečně narušovalo jak hladký průběh instalace systému, tak průběh výstav a také nutnost plnění požadavků ze strany institucí památkové péče. Komplexní Metodika zabezpečení sbírek, která byla zpracována v rámci projektu, byla prezentována na seminářích v letech 2011–2013 a byla distribuována ve formě CD/DVD. NG zaznamenala pozitivní ohlasy z galerií a muzeí, kde je Metodika využívána v praxi a slouží také jako nástroj při prosazování kvalitnějšího zabezpečení sbírek u zřizovatelů.

Rozsah a způsob ochrany sbírek NG vychází ze zákona 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy, a z povinností daných dalšími právními předpisy, například vyhláškou ministerstva vnitra č.246/2001 o stanovení požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru. Dodržování odpovídajících parametrů a způsob provozování bezpečnostních technických systémů je průběžně kontrolováno orgány HZS ČR a BOZP. NG rovněž spolupracuje s Policií ČR. Při kontrolách jsou procvičovány a přísně prověřovány bezpečnostní procedury sloužící nejen k ochraně života a zdraví návštěvníků a zaměstnanců, ale také uchovávaných sbírkových předmětů, vystavovaných uměleckých předmětů a dalšího majetku.

Základní čtyři pilíře naší bezpečnosti tvoří režimová opatření, fyzická ostraha, mechanické zábrany a komplex elektronických zabezpečovacích systémů. V případech podezření ze spáchání trestného činu/přestupku je vždy a neprodleně kontaktována Policie ČR která výstupy z našich systémů dále analyzuje na svých specializovaných pracovištích.

Provoz bezpečnostních zařízení je 24 hodin denně, sedm dní v týdnu monitorován pracovníky centrálního operačního střediska. Naše bezpečnostní a sledovací systémy jsou registrovány Úřadem pro ochranu osobních údajů, a všechny postupy tak splňují náročné požadavky k ochraně soukromí našich návštěvníků i vlastních pracovníků NG. NG spolupracuje s Asociací bezpečnostních služeb Gremium Alarm České republiky.

Provoz a dílčí modernizace bezpečnostních systémů jsou každoročně podporovány finančními granty Ministerstva kultury z programu Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví.

V dubnu 2014 byla připravena přednáška s praktickou prohlídkou vybraných objektů NG pro tým pětadvaceti polských specialistů z památkové péče, na níž byla představena současná podoba projektu. V rámci participace metodického centra na projektu standardizace práce v galeriích byla zadánou studií k minimálnímu standardu bezpečnosti aktualizována bezpečnostní metodika, kterou NG vydala jako jeden z přesahů projektu CZ0163.

7.2 Konzervování a restaurování sbírkových předmětů

Ve spolupráci restaurátorského oddělení se Sbírkou umění 19. století byla v roce 2014 připravena stálá expozice v Salmovském paláci, pro kterou byla restaurována četná umělecká díla ze sbírky NG a díla Muzea hl. m. Prahy: Ludvík Kohl: *Podobizna umělcovy dcery Anny*, František Nadorp: *Podobizna malíře Josefa Berglera*, Antonín Machek: *Podobizna rodiny továrníka Wehleho*, která jsou součástí této expozice.

Pro stálou expozici Sbírky starého umění bylo zrestaurováno dílo Adriaen van Ostade: *Tanec ve stodole*. Dále pro stálou expozici NG ve Veletržním paláci byla restaurována dvě díla Georges Rouaulta: *V krčmě* a *Tři akty* Památníku národního písemnictví.

Sbírka starého umění doplnila svou stálou expozici o tři nově zakoupená díla Ferdinanda Maxmiliána Brokofa. Zejména modelletto *Sv. Jan Nepomucký jako almužník* vyžadovalo kompletní restauraci, která byla úspěšně provedena.

V rámci spolupráce NG s GVU v Ostravě na výstavě *Bohumil Kubišta* byl v restaurátorském ateliéru ve Veletržním paláci kompletně restauroval soubor děl B. Kubišty z majetku NG; šlo o sbírkové předměty Sbírky moderního a současného umění a Sbírky grafiky a kresby.

Na přípravě výstavy *Giovanni Battista Piranesi* v Clam-Gallasově paláci se restaurátoři podíleli přípravou velkoformátových grafických listů.

Pro přípravu výstavy *Otevři zahradu rajskou – Benediktini v srdci Evropy 800–1300* byla po kompletní restauraci připravena socha *Sv. Benedikt*. Restaurátorské oddělení přispělo k této výstavě také restaurováním souboru grafických listů a knižních vazeb a vyhotovení faksimile jedné dvoustrany Vyšebrodského kodexu.

Obraz Rembrandta Harmensza van Rijn *Učenec v pracovně* ze sbírky NG byl díky poskytnutí plné finanční úhrady z grantu *The Bank of America Merrill Lynch Art Conservation Project* restaurován v restaurátorském oddělení MgA. Adamem Pokorným. Po restaurování tohoto díla bylo 22. 9. 2014 představeno za účasti zástupce uvedené prestižní americké instituce na tiskové konferenci spolu s podrobnou prezentací průběhu tohoto rozsáhlého výzkumného

a restaurátorského projektu. Poté se Rembrandtovo dílo vrátilo zpět do expozice ve Šternberském paláci.

Na obraze Benozza Gozzoliho *Panna Maria s dítětem* byly ověřeny nové metody strukturálního restaurování dřevěné podložky obrazu.

Obraz Antonia Vivariniho *Ukřižování* byl restaurován pro uskutečnění zápůjčky na výstavu *La Fortuna dei Primitivi. Tesori d'arte dalle collezioni italiane fra Sette e Ottocento*, do Galleria dell'Accademia ve Florencii.

NG se podařilo uskutečnit výpůjčku obrazu (soukromý majitel) Gustava Klimta *Dáma s rukávnickem*, který je po provedení restaurace vystaven ve Veletržním paláci.

Pro Sbírku orientálního umění byla v roce 2014 restaurována celá řada děl, z nichž lze uvést zejména přípravu exponátů na výstavu *Japonismus v českém umění* v Salmovském paláci.

Pro interní i externí výstavy byly zpracovány četné „Condition Reports“.

Restaurátorské oddělení se podílelo na těchto grantových projektech NAKI:

- *Historické technologie a moderní metody průzkumu. Interpretační možnosti specializovaných metod průzkumu děl starého umění s využitím inovativních technologií* (Identifikační kód: DF13P01OV010),
- *Kultura a umění benediktinského řádu ve střední Evropě 800–1300* (Identifikační číslo: DF11P01OVV007),
- *Umělecká výměna v regionu Krušnohoří mezi gotikou a renesancí* (Identifikační číslo: DF12P01OVV046)

a dále na těchto grantových projektech Grantové agentury ČR:

- *Norbert Grund (1717–1767). 2013–2017* (Identifikační číslo: GA13-07247S),
- *Portrét v renesančním malířství v Čechách a na Moravě – jeho ikonografie a funkce ve šlechtické reprezentaci* (Identifikační číslo: GP13-08755P),
- *Malíř Petr Brandl (1668–1735) – dílo a život* (Identifikační číslo: GA14-10349S).

Restaurátorské oddělení se podílelo na aktivitách Metodického centra pro muzea výtvarného umění aktivitami restaurátora MgA. Adama Pokorného, PhD., který pro restaurátorskou veřejnost připravil v roce 2014 jednak dva semináře na základě poznatků získaných v prestižních restaurátorských pracovištích v zahraničí, jednak připravil obsahové zaměření restaurátorského semináře „Současné metody čištění obrazů“ (podrobnosti o těchto seminářích jsou uvedeny v kap. 9).

Pracovnice chemicko-technologické laboratoře restaurátorského oddělení Ing. B. Šefců a Ing. A. Hostašová se prezentovaly čtyřmi odbornými přednáškami v ČR i v zahraničí (podrobnosti jsou uvedeny v kapitole o vědě a výzkumu v NG), které restaurátorskou veřejnost informovaly o využívání moderních analytických metod v jejich práci.

7.3 Dokumentace sbírek

Správu veškerých sbírkových předmětů NG po stránce majetkoprávní vede odbor registru a metodického centra. Podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, vede chronologickou

evidenci sbírkových předmětů v přírůstkových knihách (I. stupeň evidence) v písemné formě a v Centrálním katalogu sbírek NG v digitální podobě. Dále vede část systematické evidence sbírkových předmětů podsbírek obrazy, plastiky, faksimile a nová média v inventárních knihách (II. stupeň evidence) v písemné formě. (Systematická evidence ostatních podsbírek v písemné formě a systematická evidence v digitální podobě v Centrálním katalogu sbírek NG pro všechny podsbírky je vedena v příslušných sbírkách NG). Při dokumentaci sbírkových předmětů odbor registru a metodického centra postupuje podle směrnic generálního ředitele NG „Evidence a inventarizace sbírkových předmětů v NG, nabývání a vyřazování sbírkových předmětů“, „Koncepte digitální dokumentace NG od roku 2009“ a „Vedení digitální dokumentace sbírkových předmětů a dlouhodobě zapůjčených předmětů v NG“, které byly vydány v souladu se všemi metodickými pokyny Ministerstva kultury.

V agendě evidence sbírek byly v průběhu roku 2014 průběžně zpracovávány všechny přírůstky tj. celkem patnáct přírůstkových čísel. Současně se zapisováním nových akvizicí probíhá doplňování a kontrola digitální přírůstkové knihy NG. V rámci toho bylo zapsáno, opraveno nebo aktualizováno asi čtyřicet tisíc záznamů v databázi „Přírůstková kniha NG“.

„Sbírka Národní galerie v Praze“ byla zapsána do Centrální evidence na Ministerstvu kultury podle § 3 odst. 2 věty druhé a § 17 odst. 2 zákona č. 122/2000 Sb. ke dni 30. 7. 2002 s šestnácti podsbírkami (obrazy; plastiky; nová média; grafiky; kresby; faksimile; asijské, africké a americké užité umění; asijské, africké a americké předměty studijního charakteru; asijské, africké a americké malířství a grafika; asijská, africká a americká plastika; architektura – modely; architektura – plány; architektura – grafiky; architektura – kresby; architektura – fotografie; architektura – negativy).

Součástí odboru registru a metodického centra je rovněž pracoviště CES, které zpracovává veškeré změny ve sbírkové evidenci NG (přírůstky, převody mezi podsbírkami, dodatečné přihlašování předmětů dohledaných v rámci revizí i jejich vyřazování z evidence), a poté je v zákonem daných termínech za každé uplynulé čtvrtletí kalendářního roku hlásí do CES na Ministerstvu kultury.

Ke konci roku 2014 bylo v CES na Ministerstvu kultury přihlášeno jako „Sbírka Národní galerie v Praze“ celkem **371 873** sbírkových předmětů, a to podle podsbírek (vynecháno slovo „další“ užívané v CES před každou podsbírkou) takto:

Podsbírky	Počet sbírkových předmětů
obrazy	16 980
plastiky	9 279
nová média	581
grafiky	24 9810
kresby	66 125
asijské, africké a americké užité umění	3 235
asijské, africké a americké předměty studijního charakteru	754
asijské, africké a americké malířství a grafika	6 623
asijská, africká a americká plastika	3 068
architektura – modely	103

architektura – plány	8 895
architektura – grafiky	1 445
architektura – kresby	728
architektura – fotografie	2 934
architektura – negativy	556
faksimile	757
Celkem	371 873

Vyřazeno bylo v roce 2014 celkem padesát tři sb. předmětů. Z toho dvacet devět obrazů – na základě zákona č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a dvacet čtyři kreseb – na základě zákona č. 212/2000 Sb. o vydání židovského majetku.

V roce 2014 pokračovala další dílčí roční inventarizace sbírky NG v rámci druhé inventarizační periody 2013–2027. Fyzicky bylo zkontrolováno celkem **26 979** sbírkových předmětů a učiněn záznam o provedení inventarizace do příslušných inventářů. Zároveň byly průběžně prováděny opravy některých evidenčních nedostatků, které byly zjištěny inventurním závěrem první periody, např. hlášení v minulosti ukradených sbírkových předmětů do policejní databáze PSEUD a probíhala mimořádná inventarizace podsbírek architektury.

Výkaz dílčí inventarizace sbírky NG za rok 2014 podle příkazu GR č. 2/2014, č.j. 192/2014 ze dne 31.1.2014		
Podsbírký v CES	Sbírky NG (organizační jednotky NG)	Počet skutečně inventovaných předmětů
Grafika	Sbírka grafiky a kresby	17 530
Kresba	Sbírka grafiky a kresby	4 758
Architektura (AP, AG, AK, AF)	Sbírka moderního a současného umění	1 437
Asijské, africké a americké umění (Vm, Vp, Vu, Vx)	Sbírka orientálního umění	1 062
Obrazy	Sbírka moderního a současného umění; Sbírka starého umění; Sbírka umění 19. století	1 206
Plastiky	Sbírka starého umění; Sbírka umění 19. století; Sbírka moderního a současného umění	946
Nová média	Sbírka moderního a současného umění	40

V roce 2013 NG zapůjčila na výstavní projekty třetích subjektů, které probíhaly v roce 2014, celkem třináct set devadesát osm sbírkových předmětů. Z tohoto počtu bylo devadesát osm sbírkových předmětů zapůjčeno na celkem sedmadvacet výstavních projektů v zahraničí. Mezi nejvýznamnější výstavy, kterých se NG účastnila zápůjčkami uměleckých děl, byly výstavy *Orbis Pictus Františka Kupky/Mezi symbolismem a reportáží, 1898–1912* v ZčG v Plzni a výstava tvorby Fr. Kupky v OG v Liberci. V obou případech bylo zapůjčeno po jednom obraze Fr. Kupky vysoké hodnoty, čemuž vždy předcházela dlouhá rozvaha restaurátorů. Mezi tyto výstavy lze zařadit též výstavu Muzea umění Olomouc *Madony na lvu* s podobně složitě zvažovanou výpůjčkou středověkých artefaktů. Ze zahraničních zápůjček lze např. vyzvednout výstavu 1914 v Lotyšském národním muzeu umění v Rize, neboť to byla vůbec první spolupráce NG s lotyšskou institucí, kdy navíc právě kvůli této výpůjčce Lotyšsko implementovalo do svého práva imunitu proti zabavení. K důležitým projektům nepochybně patřily i obě výstavy v Bundeskunsthalle v Bonnu, tedy *Florence!* a *Avantgarda ve válce*. Dále pak výstava *El Greco, arte i oficio* v Toledu, která se konala u příležitosti výročí tohoto významného umělce a nepochybně i výše zmíněný obraz *Madony na lvu*, které po úspěšné výstavě v Olomouci byly reprizovány v Leogangu v Rakousku. Došlo k výraznému zlepšení mezinárodní spolupráce, která byla zásadním a velice negativním způsobem narušena v důsledku kauzy Diag Human, a to zejména díky rozšíření tzv. imunity proti zabavení – *immunity from seizure* – do legislativy řady nejen evropských zemí, důslednému uplatňování garance bezpečného návratu zapůjčených sbírkových předmětů prostřednictvím *immunity from seizure* a v neposlední řadě díky úzké spolupráci s příslušnými odbory na Ministerstvu kultury při vytváření „mapy bezpečných zemí“. Téma bezpečného návratu, respektive imunity proti zabavení je jedním z klíčových témat, kterému je neustále věnována zvýšená pozornost..

V rámci ČR je z NG dále dlouhodobě zapůjčeno celkem čtyři sta třicet čtyři sbírkových předmětů NG třetím subjektům. Přehled o počtu zapůjčených sbírkových předmětů třetím osobám na krátkodobé i dlouhodobé výstavní projekty je uveden v následujících tabulkách.

Výpůjčky z NG na výstavy v ČR v roce 2014:

Název výstavy	Pořádající instituce	Termín	Počet děl
Múzy chrám	Muzeum Východních Čech v Hradci Králové	4. 9. 2013–31. 1. 2014	1
Jan Kotěra (v rámci projektu Múzy chrám)	Muzeum Východních Čech v Hradci Králové	6. 9. 2013–31. 6. 2014	28 (do 7. 2. 2014)
Život Galerie hlavního města Prahy 50	Galerie hl. m. Prahy	17. 9. 2013–5. 5. 2014	2
Metamorfózy politiky. Pražské pomníky 19. století	Magistrát – Archiv hl. města Prahy	25. 9. 2013–5. 1. 2014	71
Stanislav Podhrázký	Galerie hl. m. Prahy	25. 10. 2013–23. 2. 2014	6
Čas zámořských	Národní muzeum –	13. 11. 2013–30. 6.,	13 (grafiky do 24. 2.

objevů	Náprstkovo muzeum	prodl. do 31. 8. 2014	2014
Jiří John	Museum Kampa	13. 11. 2013–28. 2. 2014	10
Vlasta Vostřebalová - Fišerová	Moravská galerie v Brně	22. 11. 2013–23. 2. 2014	8
Francouzské umění ze šlechtických sbírek	Národní památkový ústav – Územní památková správa na Sychrově	22. 11. 2013–28. 2. 2014	16
Obrazy krásy a spásy. Gotika v jihozápadních Čechách	Západočeská galerie v Plzni	26. 11. 2013–9. 3. 2014	9
Peníze	Národní muzeum – Historické muzeum	28. 11. 2013–30. 9. 2014	3
Olbram Zoubek – retrospektiva	Správa Pražského hradu	29. 11. 2013–2. 3. 2014	7
Svět tajemných Baltů. Cesty bohů – od sv. Vojtěcha po Jagellonce	Moravské zemské muzeum	3. 12. 2013–28. 9. 2014	21
Josef Lada	Museum Kampa	4. 12. 2014–20. 3. 2014	16
Jakub Schikaneder	Muzeum Prostějovska v Prostějově	5. 12. 2013–9. 2. 2014	19
Trapper & Boa. Osudová dobrodružství Jana a Mikoláše Alše	Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou	12. 12. 2013–3. 2. 2014	5
Slunce se odráží i v čajové lžičce	Akademie výtvarných umění	24. 1.–0. 2. 2014	1
Martina Chloupa	Galerie Klatovy/Klenová	1. 2.–6. 4. 2014	3
Ostrava vzdává hold mistru Cranachovi	Ostravské muzeum	4. 2.–7. 2. 2014	8
Někdy v sukni. Umění 90. let	Moravská galerie v Brně	6. 2.–18. 5. 2014	3
Ještě jsem tu nebyl (Jiří Kovanda)	Dům umění města Brna	6. 2.–6. 3. 2014	1
Madony na lvu	Muzeum umění Olomouc	13. 2.–11. 5. 2014	2
Na okraji davu: Umění a sociální otázka v 19. století	Západočeská galerie v Plzni	20. 2.–4. 5. 2014	31
Rudolf II. a mistři grafického umění	Oblastní galerie v Liberci	27. 2.–6. 4. 2014	43
Vášen, sen a ideál/Česká secesní	Galerie hl. města Prahy	2. 4.–31. 12. 2014	10 + 18 z r. 2013

plastika			
Rok pánů z Kunštátu	Národní památkový ústav	3. 4.–5. 5. 2014	1
Pavel Nešleha	Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích	17. 4.–1. 6. 2014	5
Vladimír Kopecký	Museum Kampa	17. 4.–7. 9. 2014	6
reciproční výp. za Vivat Musica!	Národní divadlo	17. 4.–30. 11. 2014	1
Jan Kubíček	Galerie hl. města Prahy	23. 4.–10. 8. 2014	1
Petr Pastrňák	Galerie výtvarného umění v Ostravě	6. 5.–29. 6. 2014	2
Antonín Slavíček a Kameničky	Východočeská galerie v Pardubicích	7. 5.–31. 8. 2014	7
Alfred Kubin	Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou	24. 5.–28. 9. 2014	8
Vlastimil Hofman – Umělec mnoha tváří	Muzeum Jindřichohradecka v JH	25. 5.–10. 8. 2014	1
Vlasta Vostřebalová-Fišerová	Galerie hl. města Prahy	27. 5.–14. 9. 2014	6
Orbis Pictus Františka Kupky/Mezi symbolismem a reportáží, 1898–1912	Západočeská galerie v Plzni	27. 5.–7. 9. 2014	1
Jan Jiří Heintz	Správa Pražského hradu	2. 6.–2. 9. 2014	1
Restaurované gobelíny ze sbírek Arcibiskupství olomouckého	Muzeum umění Olomouc (Arcidiecézní muzeum Kroměříž)	6. 6.–28. 9. 2014	1
Josef Matička – dar Litomyšli	Městská galerie v Litomyšli	13. 6.–28. 9. 2014	7
Z Chrástavy do Vídně. Josef Führich (1800–1876)	Oblastní galerie v Liberci	18. 6.–14. 9. 2014	61
František Kupka	Oblastní galerie v Liberci	19. 6.–14. 9. 2014	1
Dílo sezóny	AJG Hluboká nad Vltavou	19. 6.–30. 9. 2014	1
Maxmilián Haushofer a jeho žáci	Městské muzeum a galerie Hlinsko	20. 6.–7. 9. 2014	21
Antonín Slavíček	Obec Kameničky	25. 6.–6. 9. 2014	3
Mladí lvi v kleci	Galerie umění	26. 6.–28. 9. 2014	15

	Karlovy Vary		
Mladí lvi v kleci	Galerie výtvarného umění v Chebu	26. 6.–28. 9. 2014	15
Sekal a Japonsko	Západočeská galerie v Plzni	27. 6.–29. 9. 2014	26
Alfons Mucha	AJG Hluboká nad Vltavou	28. 6.–5. 10. 2014	7
Jiří Čančík	Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně	21. 7. 2014–15. 1. 2015	45
Obrazy krásy a spásy. Gotika v jihozápadních Čechách	Muzeum Šumavy v Kašperských Horách	1. 8.–31. 10. 2014	3
Erich Mendelsohn... ze života	Goethe Institut Praha	1. 9.– 1. 10. 2014	1
Petr Pavlík	AJG Hluboká nad Vltavou	4. 9.– 2. 10. 2014	3
Bohumil Kubišta grafik	Galerie Zdeňka Sklenáře	9. 9.–12. 10. 2014	3
Vy troubo!/pro Jiřího Koláře	Bludný kámen o. s.	9. 9.–31. 10. 2014	4
Antonín Slavíček a Kameničky	Galerie umění Karlovy Vary	10. 9.–9. 11. 2014	12
Jiří John	Galerie města Trutnova	10. 9.–18. 10. 2014	12
Ikony české architektury – Architektura v čase a prostoru	Czech Architecture Week s. r. o.	15. 9.–12. 10. 2014	2
Magie hledání. Josef Váchal	Galerie hl. města Prahy	16. 9. 2014–4. 1. 2015	15
Richard Fremund	Museum Kampa	18. 9.–7. 12. 2014	3
Josef Václav Myslbek	Vysokomýtská kulturní o. p. s.	19. 9. 2014–11. 1. 2015	15
Jan Zach	Vlastivědné muzeum Slaný	20. 9.–5. 12. 2014	17
Technika, auta, motocykly	Museum Kampa	25. 9. 2014–30. 1. 2015	3
Bohumil Kubišta v širších souvislostech	Galerie výtvarného umění v Ostravě	2. 10. 2014–4. 1. 2015	116
Karikatura a její příbuzní: Kreslíři a společnost v Čechách 19. století	Západočeská galerie v Plzni	7. 10. 2014–18. 1. 2015	44 (+ archiválie)
Dílo sezóny – S. H. Pinkas	Galerie výtvarného umění v Chebu	8. 10.–30. 11. 2014	2
Josef Váchal. Napsal,	Západočeská galerie	15. 10. 2014–4. 1.	4

vyryl, vytiskl a svázal	v Plzni	2015	
Obrazy osvícení	AJG Hluboká nad Vltavou	16. 10.–23. 11. 2014	6
Vladislav Vaculka	Slovácké muzeum v Uherském Hradišti	16. 10. 2014–11. 1. 2015	4
Někdy v sukni. Umění 90. let	Galerie hl. města Prahy	5. 11. 2014–8. 3. 2015	1
Tajemné dálky/Symbolismus v českých zemích 1880–1914	Muzeum umění Olomouc	6. 11. 2014–22. 2. 2015	26
Matka a syn. Gotické Madony a Veraikony z chrámu sv. Víta	Správa Pražského hradu	7. 11. 2014–15. 3. 2015	3
Poděbradský mýtus	Moravská galerie v Brně	13. 11. 2014–22. 2. 2015	2
Kupeczky a jeho okruh	Moravská galerie v Brně	14. 11. 2014–22. 3. 2015	12
Giovanni Battista Piranesi (1720–1778)	Magistrát – Archiv hl. m. Prahy	19. 11. 2014–1. 2. 2015	109
Romantismus na severu Čech	Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem	27. 11. 2014–18. 1. 2015	8
Jaroslav Král	Dům umění města Brna	2. 12. 2014–22. 2. 2015	22
Hrady a zámky objevované & opěvované	Národní památkový ústav – Územní památková správa v Českých Budějovicích	4. 12. 2014–15. 3. 2015	archiválie
120 let Topičova salonu 1894–2014	Společnost Topičova salonu o. s	8. 12. 2014–23. 1. 2015	16
Milan Grygar. Akustické a vizuální	Galerie hl. města Prahy	17. 12. 2014–5. 4. 2015	1

Celkový počet výpůjček : 79

Celkový počet krátkodobě půjčovaných děl : 856 (kromě archiválií)

Výpůjčky z NG na výstavy v zahraničí v roce 2014:

Název výstavy:	Pořádající instituce:	Datum konání výstavy :	Počet zápůjček
Oskar Kokoschka: People and Animals	Museum Boijman van Beuningen, Rotterdam	21. 9. 2013–19. 1. 2014	1
Georges Braque	Réunion des Musées Nationaux et Grand Palais – Grand Palais, Paříž	16. 9. 2013–6. 1. 2014	2
Henri Matisse and the Fauves	Albertina Museum, Vídeň	19. 9. 2013–22. 1. 2014	1

Albrecht Dürer: His Art in the Context of his Time	Städel Museum, Frankfurt nad Mohanem	23. 10.2013–2. 2. 2014	1
1914. The Avant-Garde at War	Kunst- und Ausstellungshalle der Budensrepublik Deutschland, Bonn	22. 11. 2013–9. 3. 2014	1
Florence!	Kunst- und Ausstellungshalle der Budensrepublik Deutschland, Bonn	22. 11. 2013–9. 3. 2014	1
1914	The Latvian National Museum of Art	17. 1.–20. 4. 2014	4
Obrazy a kresby Alfonsa Muchy	Galéria města Bratislavy	30. 1.–11. 5.2014	13
Karel Malich – Cosmic	Städtische Museen – Ludwig Museum im Deutschherrenhaus, Koblenz	30. 3.–20. 5. 2015	1
Matisse, la figura. La Forza della linea, l'emozione del colore	Gallerie d'Arte Moderna e Contemporane del Comune di Ferrara	22. 2.–15. 6. 2015	1
The Famous Unknown? Maksymilian Gierymski: Works – Inspirations – Reception	Muzeum Narodowe w Krakowie	25. 4. –10. 8. 2014	1
Dans le sillage de Rubens, Érasme Quellin (1607–1678)	Musée départemental de Flandre, Cassel	25. 3.–10. 9. 2014	2
Madony na lvu/Gotische Löwenmadonen	Bergbau – & Gotikmuseum Leogang	4. 6.–31. 8. 2014	3
El Greco and Modern Painting	Museo Nacional del Prado	24. 6.–5. 10. 2014	2
The Popularity of the Primitives. Art Treasures from Italian Collections between 1700 and 1800	Galleria dell'Academia, Florencie	17. 6.–8. 12. 2014	1
Miró. Von der Erde zum Himmel	Albertina Museum, Vídeň	12. 9. 2014–11. 1. 2015	1
El Greco, arte y oficio	Fundación El Greco 2014, Toledo	8. 9.–9. 12. 2014	1
Visual Deception II. Into the Future	The Chunichi Shimbun, Nagoya	9. 8. 2014–22. 3. 2015	2
Hagebund – an International Network of the Modern Art	Österreichische Galerie Belvedere, Vídeň	10. 10. 2014–1. 2. 2015	5
Attaquer le soleil. Hommage au marquis de Sade	Musée d'Orsay, Paříž	13. 10. 2014–25. 1. 2015	1
Rembrandt and the Dutch Golden Age	Szépművészeti Múzeum	28. 10. 2014–15. 2. 2015	4

	Budapešť	2015	
Segantini. Il Ritorno a Milano	Palazzo Reale, Milán	8. 9. 2014 – 10. 1. 2015	1
Ways to Modernism: Josef Hoffmann, Adolf Loos and Their Impact	MAK – Österreichisches Museum für angewandte Kunst/Gegenwartskunst, Vídeň	17. 12. 2014– 30. 4. 2015	30
Oskar Kokoschka and the Cultural Scene at Prague	Kunstforum Ostdeutsche Galerie Řezno	27. 9. 2014– 1. 2. 2015	10
Realms of Imagination: Albrecht Altdorfer and the Expressivity of Art around 1500	Städelisches Kunstinstitut und Städtische Galerie, Frankfurt nad Mohanem	5. 11. 2014– 8. 2. 2015	6
Egon Schiele – Jenny Saville	Kunsthau Curych	24. 10. 2014– 18. 1. 2015	1
Erotic Gold: The Art and Life of Bartholomäus Spranger	The Metropolitan Museum of Art	3. 11. 2014– 1. 2. 2015	1
27 výstav	24 půjčitelů		98 děl

Dlouhodobé výpůjčky na expozice v ČR v roce 2014:

Expozice	Vypůjčitel	Termín	Počet děl
SE	Památník Terezín – Malá pevnost	do 31. 12. 2015	1
Památník J. V. Sládka	Městské vlastivědné muzeum ve Zbiroze	do 31. 12. 2016	4
Müllerova vila	Muzeum hl. města Prahy	do 31. 12. 2016	8
Kopie v kapli Valdštejnského paláce	ČR – Kancelář senátu	do 31. 12. 2015	1
Nostická sbírka	ČR – Ministerstvo kultury	do 31. 12. 2017	47
České umění 19. století ze sbírek Národní galerie v Praze	Statutární město Karviná	do 31. 12. 2015	51
SH Rožmberk	Národní památkový ústav – Územní památková správa v Českých Budějovicích	do 31. 12. 2017	3
Lapidárium	Národní muzeum	do 31. 12. 2018	1
SE	Muzeum Velké Meziříčí	do 31. 12. 2017	1
kostel sv. Martina	Římskokatolická farnost Blansko	do 31. 12. 2018	1

SE	Akademie výtvarných umění	do 31. 12. 2018	2
exteriér	Hvězdárna a planetárium hl. m. Prahy	do 31. 12. 2015	1
SH Křivoklát	Národní památkový ústav – Územní památková správa středních Čech	do 31. 12. 2017	16
SE	Muzeum Šumavy v Kašperských Horách	do 31. 12. 2017	13
Památník Maxe Švabinského	Muzeum Kroměřížska v Kroměříži	do 31. 12. 2018	15
Hrad Pecka	Městys Pecka	do 31. 12. 2017	1
SE	Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy	do 31. 12. 2017	2
SE	Horácká galerie v Novém Městě na Moravě	do 31. 12. 2015	2
kostel sv. Kunhuty ve Staněticích	Římskokatolická farnost Milavče	do 31. 12. 2017	1
kaple Tří králů	Domov důchodců Lysá nad Labem	do 31. 12. 2017	1
SE	Městské muzeum Dvůr Králové nad Labem	do 31. 12. 2015	17
Památník bratří Špillarů	Muzeum Chodska v Domažlicích	do 31. 12. 2017	4
SH Karlštejn	Národní památkový ústav – Územní památková správa středních Čech	do 31. 12. 2016	4
Muzeum Karlova mostu	První všeobecná člunovací společnost s. r. o.	do 31. 12. 2017	2
interiér	Gymnázium v Ústí nad Orlicí	do 31. 12. 2018	1
interiér	Masarykův onkologický ústav v Brně	do 31. 12. 2015	1
SE	Muzeum bratří Čapků v Malých Svatoňovicích	do 31. 12. 2016	5
SE	Alšova jihočeská galerie v Hluboké nad Vltavou	do 31. 12. 2017	25
Ruské malířství	Galerie výtvarného umění v Náchodě	do 31. 12. 2017	29

exteriér	Město Nová Paka	do 31. 12. 2018	1
SZ Slatiňany	Národní památkový ústav – Územní odborné pracoviště Sychrov	do 31. 12. 2017	1
Umění baroka ze sbírek Národní galerie v Praze	Žďas a. s.	do 30. 4. 2017	78
interiér – kopie	Klášter Nejsvětější Trojice Řádu bosých karmelitánů ve Slaném	do 31. 12. 2018	1
SE Bílkova vila	Galerie hlavního města Prahy	do 31. 12. 2016	1
interiér – kopie	Provincie bratří františkánů (u Panny Marie Sněžné)	do 31. 8. 2015	1
SE	Památník Karla Čapka ve Strži	do 31. 12. 2018	1
interiér	Město Kostelec nad Labem	do 31. 12. 2016	1
SE Jurkovičova vila v Brně	Moravská galerie v Brně	1. 2. 2016	1
SE SZ Kozel a SH Horšovský Týn	Národní památkový ústav – Územní památková správa v Plzni	do 31. 12. 2016	22
SE Pokladnice katedrály Nanebevzetí Panny Marie v Kutné Hoře – Sedlci	Římskokatolická farnost Kutná Hora – Sedlec	do 31. 3. 2016	1
SZ Konopiště a SH Karlštejn	Národní památkový ústav – Územní památková správa středních Čech	do 31. 3. 2017	3
kaple Nanebevzetí Panny Marie v Niměřicích	Real Centrum Praha s. r. o.	do 31. 5. 2017	1
exteriér kláštera sv. Jiří	Správa Pražského hradu	do 30. 4. 2017	1
SE	Krajská galerie výtvarného umění ve Zlíně	do 30. 9. 2016	1
SE areálu NKP Důl Hlubiny, vysoké pece a koksovna Vítkovických železáren	Nadace Machinery Fund	do 31. 12. 2018	4
SE v bývalé jezuitské	Nadace Moravské	do 31. 12. 2015	21

koleji Uherské hradiště	Slovácko		
SE	Muzeum Vysočiny v Jihlavě	do 31. 10. 2018	1
SZ Duchcov, Benešov nad Ploučnicí, Ploskovice a kostel v Mostě	Národní památkový ústav – Územní odborné pracoviště v Ústí nad Labem	do 31. 12. 2015	5
Z Kunstkomory JMCé Rudolfa II.	Město Brandýs nad Labem	do 31. 12. 2015	4
SE	Oblastní galerie v Liberci	do 31. 1. 2017	1
SE	Správa Pražského hradu	do 31. 10. 2017	1
SE	Zámek Děčín	do 31. 8. 2019	21
SE	Muzeum Komenského v Přerově	do 30. 9. 2016	1

Celkový počet dlouhodobě půjčených děl : 434

Odbor registru a metodického centra průběžně a flexibilně zajišťoval agendu veškerých dlouhodobých i krátkodobých výpůjček sbírkových předmětů Národní galerie v Praze třetím subjektům a výpůjček od třetích subjektů pro krátkodobé a dlouhodobé projekty (výstavy, restaurování, expertizy atd.), tuzemské i zahraniční. Tato agenda zahrnovala koordinaci, korespondenci a zajištění právních dokumentů v rámci NG (kurátoři, restaurátoři, EPS) a mezi třetími subjekty (půjčitel, vypůjčitel, pojišťovny, dopravci atd.), Ministerstvo kultury a evidenci smluv o dlouhodobých výpůjčkách do NG v Praze, dodatků těchto smluv a předávacích protokolů.

Pro příchozí i odchozí zápůjčky tuzemské i zahraniční zpracovává odbor registru a metodického centra rovněž pojištění, vývozní povolení a vyřizuje další související agendu. Další důležitou agendou odboru registru a metodického centra je zpracovávání nabývacích dokumentů jako jsou darovací, kupní a licenční smlouvy.

Odbor registru a metodického centra dále vede agendu poskytování fotomateriálu (černobílé fotografie, negativy, digitální fotografie vysokého rozlišení a skeny z Archivu NG) pro účely reprodukování v katalogích a dalších publikacích a též pro studijní a vědecké účely. V roce 2014 bylo uzavřeno tři sta dvacet dva smluv na fotografický materiál, z toho sto dva se zahraničními subjekty plus čtyři smlouvy licenční, z toho jedna pro zahraničního žadatele. Na základě těchto smluv bylo celkem poskytnuto 637 digitálních fotografií, z toho pro tuzemské klienty 498 kusů.

7.4 Dobrovolnická práce v NG

Do pilotního dobrovolnického programu, na kterém Národní galerie v Praze spolupracuje s dobrovolnickým centrem HESTIA, se ve třetím roce jeho trvání přihlásilo patnáct dobrovolníků, z nichž nakonec do Národní galerie nastoupilo jedenáct převážně dobrovolnic. Tito dobrovolníci dohromady odpracovali 1 235 hodin. Zájem o dobrovolnickou práci v NG byl oproti předchozímu roku o čtyřicet procent nižší, což může být způsobeno i skutečností,

že rozvoj dobrovolnických aktivit v NG není stále systémově zakotven v organizační struktuře NG, a tak závisí na individuální připravenosti jednotlivých zaměstnanců NG nad rámec svých povinností spolupracovat s dobrovolníky.

Dobrovolníci pomáhali zejména při digitalizaci sbírkové evidence a doplňování záznamů o průběhu dílčí inventarizace sbírky, jejich práce byla nezastupitelná i při doplňování vědeckých karet zejména zpracováním informací o odborné literatuře, úpravě digitálních fotografií a propojování obrazové dokumentace s popisnými metadaty nebo rozšiřování údajů o NG na Wikipedii. Dobrovolníci také pomáhali při přípravě výstav, ověřovali datace, provenience a umělecko-historický kontext u vybraných sbírkových předmětů připravovaných pro výstavy, podíleli se na redakci příspěvku do katalogu k výstavě, vybírali předměty pro obrazovou přílohu katalogu a pomáhali s podklady pro popisky předmětů na výstavu či při kopírování a třídění výstupů pro novináře.

Nejaktivnějším dobrovolníkem roku 2014 byla opět Kristin Watterot z Lipska, která na Sbírce moderního a současného umění odpracovala celkem tři sta šedesát hodin. Spolupracovala zejména při přípravě výstav, realizovaných ve spolupráci se zahraničím (*JaeEun Choi, Dům, který se nepřetržitě pohybuje v kruhu; Fluxus. Evropské festivaly 1962–1977*) a vyřizovala agendu pro zahraniční žadatele.

Druhou nejaktivnější dobrovolnicí byla Dora Kubíčková, která odpracovala ve fotooddělení dvě stě čtyřicet hodin a významně přispěla k včasnému zvládnutí náročného fotografování podkladů pro audio průvodce Anežským klášteřem. Jako třetí se umístil František Teplý se sto sedmdesáti odpracovanými hodinami, který se intenzivně podílel na digitalizaci sbírkové evidence v odboru registru a metodického centra.

Dosavadní výsledky práce Národní galerie s dobrovolníky ukazují oboustrannou prospěšnost tohoto pilotního programu, který by měl mít v nové koncepci Národní galerie větší systémovou podporu.

7.5 Vyhотовování fotodokumentace

Fotografické oddělení průběžně pořizuje digitální fotodokumentaci sbírkových předmětů NG pro centrální katalog sbírek BACH a od roku 2014 pro veřejnou databázi Vademecum. Do této znovu zpřístupněné databáze fotooddělení systematicky zpracovává zejména fondy Sbírky grafiky a kresby a Sbírky starého umění, na jejichž sbírkové předměty se zpravidla nevztahují autorská práva a je možné je publikovat.

Vedle tohoto dlouhodobého úkolu spolupracuje se sbírkami na přípravě výstavních projektů či publikací, zhotovuje propagační snímky k výstavám a připravuje podklady nejen k prezentaci sbírkových předmětů, ale i objektů a akcí NG. Spolupracuje také s Lektorským oddělením, Archivem NG, Knihovnou NG, restaurátorským oddělením a v neposlední řadě také s Registrem sbírek, s jehož pomocí fotografické oddělení vyřizuje požadavky na fotomateriál od českých i zahraničních žadatelů.

Fotografické oddělení se snaží aktivně reagovat na technologický vývoj v oboru, průběžně vytváří nové metodiky digitalizace pro různé typy sbírkových předmětů. Tímto se fotografické oddělení snaží rozšiřovat spektrum poskytovaných služeb a aktivně tak reagovat na nově se objevující požadavky.

V roce 2014 se fotografické oddělení podílelo zejména na vytváření obrazových podkladů pro přípravu katalogů a dalších publikací zejména k výstavám:

- Gotika v jihozápadních Čechách: Obrazy krásy a spásy
- Vietnamské umění v Čechách
- Vivat Musica!
- Japonismus v Českém umění
- Drak se probouzí
- Josef Führich
- Giovanni Battista Piranesi
- Proměny Williama Hogartha
- Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300

Vedle své běžné činnosti pokračovalo fotooddělení v roce 2014 spolupracovat na grantových projektech:

- GAČR – GA13-07247S – Norbert Grund (1717–1767)
- GAČR – GA13-11456S Sochařská dílna období baroka ve střední Evropě
- GAČR – GA14-10349S Malíř Petr Brandl (1668–1735) – dílo a život
- GAČR – GA14-20303S Johann Adalbert Angermeyer (1674–1740)
- DF13P01OVV010 – Historické technologie a moderní metody průzkumu

Fotografické oddělení v roce 2014 vyřídilo celkem šest set sedmnáct objednávek na fotografický materiál, což představovalo celkový počet 12 391 digitálních fotografií sbírkových předmětů a akcí NG.

8. Akvizice

8.1 Akvizice nabyté koupí

Sbírka Národní galerie v Praze byla v roce 2014 díky dotacím poskytnutým Ministerstvem kultury z programů ISO C spravovaného odborem ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií a z programu ISO E spravovaného odborem památkové péče Ministerstva kultury významně obohacena v roce 2014 o umělecká díla mimořádné kvality.

V této souvislosti lze jen vyzvednout významnost programů ISO C a ISO E a vyslovit přání, aby Ministerstvu kultury byly přidělovány finanční prostředky do obou programů v mnohem vyšším objemu tak, aby nejen NG, ale i ostatní muzea výtvarného umění mohla získávat unikátní umělecká díla, která tak budou přístupná veřejnosti z České republiky i z ciziny.

a) Akvizice Zakoupené z prostředků programu ISO C

Sbírka umění 19. století

Př.č.: 6/2014

Soběslav Hippolyt Pinkas: *Podobizna umělcových rodičů*, 1853

olej, plátno, 94 x 78,5 cm

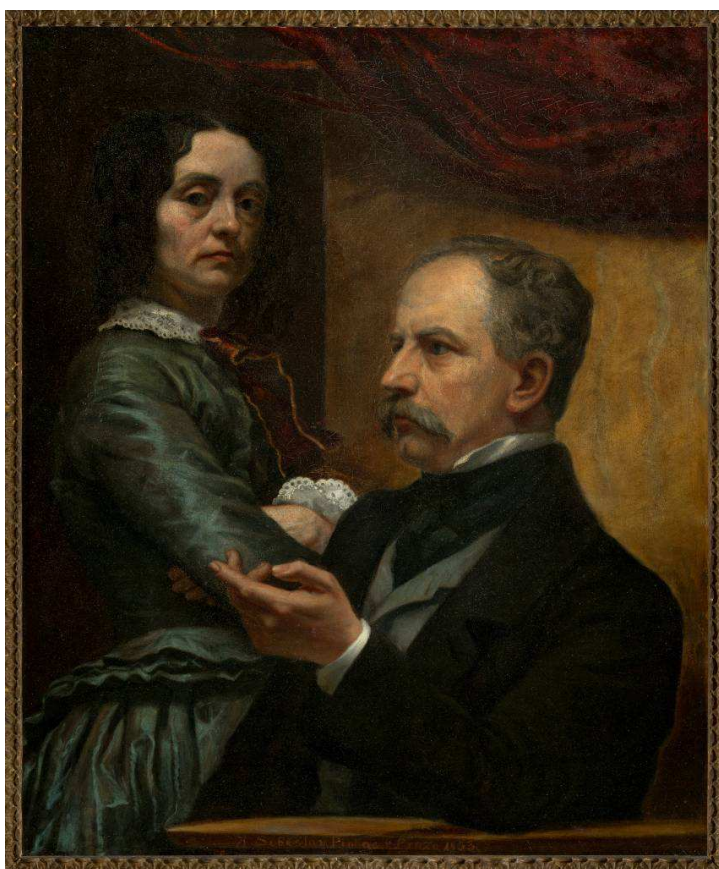
Inv.č.: O 19127

Obraz Soběslava Hippolyta Pinkase představuje pro Sbírku umění 19. století Národní galerie v Praze významné obohacení. Malířova díla se na uměleckém trhu objevují velmi vzácně a převážně se jedná o práce studijního charakteru. Datované plátno je největší zachovanou malbou z období umělcových studií, vzniklo po jeho návratu z Mnichova a před odchodem do Paříže roku 1854, přesto je již ukázkou dosaženého stupně uměleckého mistrovství.

Obraz je také zajímavým kulturně společenským dokumentem, Pinkasův otec Adolf Maria (1800–1865) byl významný český politik a jeden z hlavních aktérů revolučních událostí roku 1848.

Z uměleckého hlediska je výjimečné Pinkasovo kompoziční řešení, které přesahuje dobovou konvenci oboru manželského dvojportréту. Manželský pár neznázorňuje pomocí dvou pláten v pozici protějšků, nýbrž v jednom prostoru, a to navíc s naznačením poměrů v rodině nebo mentality obou manželů, což bylo myslitelné pouze u díla soukromého určení. Na rozdíl od veřejných prezentací a dělby rolí v manželství je tu matka hlavou rodiny a otec vystupuje jako poněkud nepraktický intelektuál. To odpovídalo pozici Adolfa Marii Pinkase, který s nástupem neo-absolutismu musel na čas odstoupit z veřejného politického života a vrátil se ke své původní profesi právníka. Přitom však „obrácení“ tradiční dělby rolí či dojem napětí plynoucí ze spojení stojící a sedící postavy v jednom obraze Pinkas zmírňuje tím, že ruce obou aktérů zvláštním způsobem propojuje, což přispívá k výslednému dojmu harmonie mezi oběma manželi.

Vzhledem ke svému významu se obraz ihned po zakoupení stal součástí stálé expozice Národní galerie *Česká moderna I, 1890–1930* ve Veletržním paláci.

Sbírka grafiky a kresby

Př.č.: 9/2014

Běla Kolářová: *Obklíčený svět*, 1969

koláž, papír – žiletky, 209 x 286 mm

Inv.č.: K 67677

Př.č.: 9/2014

Běla Kolářová: *Iluse*, 1981

koláž, papír, 322 x 227 mm

Inv.č.: K 67678

Př.č.: 9/2014

Běla Kolářová: *Před odchodem*, 1981

koláž, papír, 300 x 210 mm

Inv.č.: K 67679

Př.č.: 9/2014

Běla Kolářová: *Den za dnem jde, a každý je jiný...I.*, 1979

kresba (líčidla), papír, 720 x 500 mm

Inv.č.: K 67680

Př.č.: 9/2014

Běla Kolářová: *Oči, rty, tváře*, 1986

kresba (líčidla), papír, 650 x 500 mm

Inv.č.: K 67681

Př.č.: 9/2014

Běla Kolářová: *Oživující paleta II*, 1986

kresba (líčidla), papír, 650 x 500 mm

Inv.č.: K 67682

Př.č.: 9/2014

Běla Kolářová: *Oživující paleta III*, 1986

kresba (líčidla), papír, 650 x 500 mm

Inv.č.: K 67683

Získané kresby Běly Kolářové významně obohatily fond kresby 20. století NG o dílo české umělkyně uznávané i v zahraničí, jež dosud nebyla ve sbírce kresby zastoupena.

Díla budou využita jak k prezentaci sbírky v rámci grafických kabinetů, tak v rámci větších výstavních projektů mezi něž patří projekt *Hranice kresby*, který by se měl prostřednictvím výstavy a publikace zaměřit na hledání mezních podob kresby v moderním a současném umění. Představí práce na netradičních podkladech, trojrozměrná díla fungující v prostoru či kresby neobvyklými technikami. Díla Běly Kolářové vytvořené pomocí líčidel či sestavené z žiletek budou mít na této výstavě nezastupitelné místo.

Dalším projektem, kde budou vystaveny práce Běly Kolářové bude menší výstava s názvem *Kresliti ženou*, která představí několik výrazných umělkyní a jejich díla, v nichž se jejich „ženskost“, v nejrůznějších aspektech, projevuje jako jeden z charakteristických rysů.

Vedle líčidlových kreseb Běly Kolářové to budou práce Veroniky Holcové, Adrieny Šimotové a Filomeny Borecké.

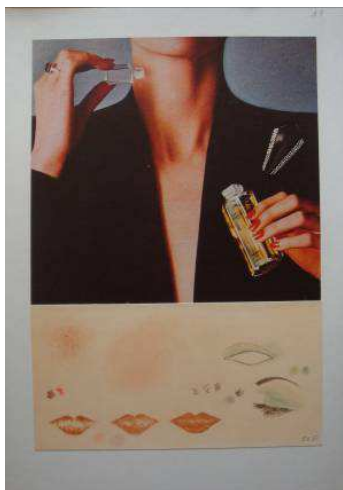
Běla Kolářová: *Obklíčený svět*, 1969, žiletky, papír, 209 x 286 mm, Sign. vlevo dole: Kolářová, 1969

Běla Kolářová: *Iluse*, 1981, koláž, 322 x 227 mm, Sign. vpravo dole: BK 81

Běla Kolářová: *Před odchodem*, 1981, koláž, 300 x 210 mm, Sign. vpravo dole: BK 81

Běla Kolářová: *Den za dnem jde, a každý je jiný...I*, 1979, líčidla, papír, 720 x 500 mm, Sign. vpravo dole BK 79

Běla Kolářová: *Oživující paleta*, 1986, líčidla, papír., 650 x 500 mm, Sign. dole uprostřed: BK 1986

Běla Kolářová: *Oči rty tváře*, 1986, líčidla, papír., 650 x 500 mm, Sign. vpravo dole: B.K. 1986

Běla Kolářová: *Oživující paleta II.*, 1986, líčidla, papír, 650 x 500 mm

Sbírka grafiky a kresby NG byla dále obohacena cenným souborem grafických listů starých mistrů. Akvizice ze soukromé sbírky obsahuje vzácná díla německých grafiků 16. století Hanse Sebald a Barthela Behamů, Heinricha Aldegrevera, manýristického rytce Raphaela Sadelera a francouzského mistra Jacquese Callota. Zakoupené grafické listy doplňují a zhodnocují sbírky těchto předních postav evropské grafiky ve fondu NG a budou využity ve výstavních projektech, jako je připravovaná monografická výstava Jacquese Callota (2016) či výstava německé renesanční grafiky plánovaná na roky 2018–2019.

Př.č.: 11/2014

Heinrich Aldegrever: *Ornamentální kompozice se satyry a putty*
mědiryt, papír, 66 x 55 mm

Inv.č.: R 266484

Př.č.: 11/2014

Heinrich Aldegrever: *Ornamentální kompozice se satyry a puty*

mědiryt, papír, 66 x 50,5 mm
Inv.č.: R 266485

Př.č.: 11/2014
Hans Sebald Beham: *Svatá rodina*
dřevořez, papír, 166 x 108 mm
Inv.č.: R 266486

Př.č.: 11/2014
Hans Sebald Beham: *Vesničtí milenci*
mědiryt, papír, 78 x 52 mm
Inv.č.: R 266487

Př.č.: 11/2014
Hans Sebald Beham: *Dítě se psem*
mědiryt, papír, 54 x 53 mm
Inv.č.: R 266488

Př.č.: 11/2014
Hans Sebald Beham: *Alegorie Ctností I*
mědiryt, papír, 40 x 25 mm
Inv.č.: R 266489

Př.č.: 11/2014
Hans Sebald Beham: *Alegorie Ctností II*
mědiryt, papír, 40 x 25 mm
Inv.č.: R 266490

Př.č.: 11/2014
Hans Sebald Beham: *Alegorie Ctností III*
mědiryt, papír, 40 x 25 mm
Inv.č.: R 266491

Př.č.: 11/2014
Hans Sebald Beham: *Alegorie Ctností IV*
mědiryt, papír, 40 x 25 mm
Inv.č.: R 266492

Př.č.: 11/2014
Hans Sebald Beham: *Dvojice z cyklu Svatební průvod*
mědiryt, papír, 47 x 31 mm
Inv.č.: R 266493

Př.č.: 11/2014
Hans Sebald Beham: *Stráž u prachovnice*
mědiryt, papír, 43 x 29 mm
Inv.č.: R 266494

Př.č.: 11/2014

Barthel Beham: *Kimón a Pero*
mědiryt, papír, 55 x 36 mm
Inv.č.: R 266495

Př.č.: 11/2014
Raphael Sadeler: *Satyr, Venuše a Amor*
mědiryt, papír, 164 x 205 mm
Inv.č.: R 266496

Př.č.: 11/2014
Jacques Callot: *Dáma s rukavicemi* z cyklu *Šlechta*
lept, papír, 143 x 91 mm
Inv.č.: R 266497

Př.č.: 11/2014
Jacques Callot: *Dáma z profilu* z cyklu *Šlechta*
mědiryt, papír, 144 x 93 mm
Inv.č.: R 266498

Př.č.: 11/2014
Jacques Callot: *Dáma se škraboškou* z cyklu *Šlechta*
lept, papír, 143 x 94 mm
Inv.č.: R 266499

Heinrich Aldegrever: *Ornamentální kompozice s maskou a fauny*, mědiryt, 66 x 50 mm

Heinrich Aldegrever: *Ornamentální kompozice se satyry a putty*, mědiryt, 67 x 51 mm

Hans Sebald Beham: *Svatá rodina*, dřevořez, 166 x 108 mm

Hans Sebald Beham:
***Vesničtí milenci*, mědiryt, 78 x 52 mm**

Hans Sebald Beham:
***Dítě se psem*, mědiryt, 54 x 53 mm**

Hans Sebald Beham: *Alegorie Ctností* (4 ks), 40 x 25 mm

**Hans Sebald Beham:
Dvojice z cyklu Svatební průvod
mědiryt, 47 x 31 mm**

**Hans Sebald Beham:
Stráž u prachovnice
mědiryt, 43 x 29 mm**

Barthel Beham: *Kimón a Pero*, mědiryt, 55 x 36 mm

Raphael Sadeler: Satyr, Venuše a Amor, mědiryt, 164 x 205 mm

Jacques Callot: Dáma s rukavicemi z cyklu Šlechta, lept, 143 x 91 mm

Jacques Callot: *Dáma se škraboškou* z cyklu *Šlechta*, lept, 143 x 94 mm

Jacques Callot: *Dáma z profilu* z cyklu *Šlechta*, lept, 144 x 92 mm

Sbírka orientálního umění

Př.č.: 10/2014

Anonym: *Koberec Selendi se vzorem ptáků*

vlna, 344 x 245 cm

Inv.č.: Vu 4373

V České republice jde o nejvýznamnější známý koberec, který bylo možné do státní sbírky získat ze soukromého majetku. Mimořádný je mnoha ohledech – stářím, typem i neobvykle velkým formátem v rámci typu selendi s „ptačím“ vzorem. Informace, že právě on inspiroval Karla Čapka k napsání povídky *Čintamani a ptáci*, je potvrzena z několika zdrojů.

Koberce bude vystaven po vyčištění a restaurování. Mezitím proběhnou přípravy na jeho náležitou prezentaci veřejnosti. Vystavení koberce doprovodí publikace přibližující jeho historii a souvislost s dílem Karla Čapka. Zpracován bude také popularizační článek nebo články.

b) Akvizice zakoupené z prostředků programu ISO E

Národní galerie v Praze získala čtyři velmi cenná umělecká díla – vesměs kulturní památky – díky tomu, že Ministerstvo kultury uplatnilo svým opatřením právo státu na přednostní koupi movitých kulturních památek podle § 13 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a současně poskytlo Národní galerii v Praze finanční prostředky na jejich zakoupení.

Sbírka umění 19. století

Př.č.: 13/2014

Vojtěch Hynais: *Alegorie zpěvu, malířství, hudby a sochařství*, 1891

olej, plátno, 41 x 24,5 cm

Inv.č.: O 19132

Př.č.: 13/2014

Beneš Knüpfer: *Nymfa na delfínu*

olej, plátno, 124 x 104 cm

Inv.č.: O 19133

Sbírka grafiky a kresby

Př.č.: 13/2014

Maxmilián Pirner: *Stará láska*

pastel, karton, 59 x 49 mm

Inv.č.: K 67686

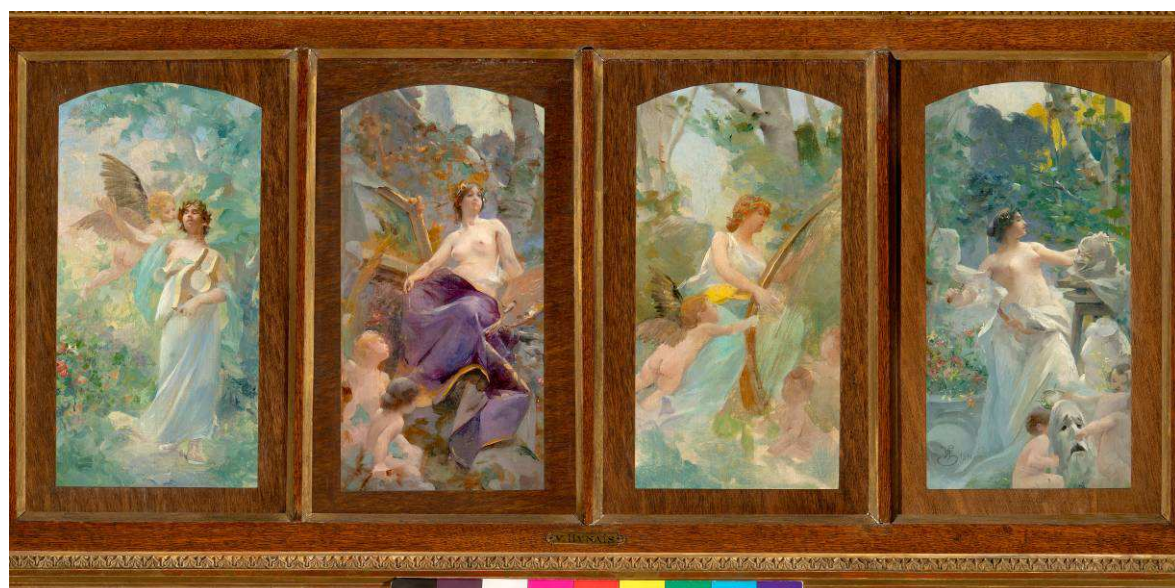
Př.č.: 13/2014

Maxmilián Pirner: *Mladá láska*

pastel, karton, 59 x 49 mm

Inv.č.: K 67685

Dílo Vojtěcha Hynaise (1854–1925) *Alegorie zpěvu, malířství, hudby a sochařství*,

kteřé je souborem skic z roku 1891, představuje výjimečné ztvárnění tématu alegorie umění. I když se jedná o malé formáty, podařilo se umělci suverénní práci se štětcem a delikátní barevností přesvědčivě vytvořit dojem monumentální malby. Získaná Hynaisova práce je

nejen významným příspěvkem k dějinám českého umění, ale i příkladnou ukázkou evropské umělecké produkce konce 19. století, která významně obohatí podsbírku malby Sbírkou umění 19. století. Stane se významnou součástí stálé expozice umění 19. století.

Obraz Beneše Knüpfera (1844–1910) *Nymfa na delfínu*, (2. polovina 90. let 19. století)

patří do početného souboru pohledů na moře s postavami nymf a tritonů, jež vznikaly od roku 1880, kdy se malíř usadil v Itálii. Toto plátno z majetku České pojišťovny je výjimečné podáním i formátem: celou plochu obrazu vyplňuje masa zpěněné mořské vody přecházející plynule do oblohy a poskytlo umělci prostor pro jemnou práci s barevnými tóny. V kompozici pak zaujímá dominantní úlohu ženský akt v bravurně pojaté zkratce – postava mořské víly oddávající se hře s delfínem a lákající racky na drobnou rybku, jež drží v ruce. Pro diváka tak malíř předvádí rafinovanou a mírně provokativní erotickou scénu. *Nymfa na delfínu* je skvělou ukázkou salonního umění konce 19. století, která významně obohatí podsbírku malby Sbírkou umění 19. století, Stane se, stejně jako dílo Vojtěcha Hynaise, významnou součástí stálé expozice umění 19. století.

Pastel Maxmiliána Pirnera (13.2.1854 Sušice – 2.4.1924 Praha) *Mladá láska*

je variantou kresby *V rozpuku*, která je součástí cyklu *Démon láska* (Oběti lásky, 1883–1884). Význam cyklu dokládá reprodukování v knize *Démon láska* vydané roku 1893 F. Topičem, kde jsou kresby doplněny romancemi Jaroslava Vrchlického.

Původní cyklus se nacházel ve Waldesově sbírce, odkud se dostal do Národní galerie v Praze. Po restituci v roce 1996 byl novým majitelem po jednotlivých listech rozprodán do soukromých sbírek. Získání kresby *Mladá láska* je tak alespoň částečnou náhradou, která významným způsobem obohatí podsbírku kresby Sbírkou grafiky a kresby Národní galerie v Praze.

Dílo Maxmiliána Pirnera (13.2.1854 Sušice – 2.4.1924 Praha) *Stará láska*

je variantou kresby *V odkvětu*, která je součástí cyklu *Démon láska* (Oběti lásky, 1883–1884). Význam díla dokládá reprodukování v knize *Démon láska* vydané roku 1893 F. Topičem, kde je kresba, stejně jako kresba *Mladá láska*, doplněna romancemi Jaroslava Vrchlického. *Stará láska* se od původní kresby *V odkvětu* liší skicovitějším charakterem krajiny a barevností, odpovídající „podzimu života“. Technika pastelu je i v tomto případě dokonale zvládnuta a dílo si uchovává svěží barevnost.

Též kresba *Stará láska* významně obohatí podsbírku kresby Sbírkou grafiky a kresby Národní galerie v Praze.

Obě kresby, které nabyly Národní galerie v Praze díky tomu, že Ministerstvo kultury uplatnilo právo státu na přednostní koupi movitých kulturních památek podle § 13 zákona

č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, budou využity ve výstavních projektech Národní galerie v Praze.

Tato díla budou, jak je uvedeno výše, vystavována pro veřejnost. V případě prvních dvou výše uvedených děl ve stálé expozici Sbírky umění 19. století, v případě kreseb ve výstavních projektech Sbírky grafiky a kresby.

c) Akvizice zakoupené z prostředků Národní galerie

Sbírka umění 19. století

Př.č.: 5/2014

Ludwig Michael, von Schwanthaler: *Dunajská rusalka*

sádra, 12 – 63 – 198 – 210 cm

Inv.č.: P 10001

8.2. Akvizice nabyté darem

Sbírka grafiky a kresby

Př.č.: 8/2014

Christian Bernhard Rode: *Alegorická scéna s Pallas Athénou a Merkurem*

pero hnědě (lavírováno šedě a hnědě), papír, 251 x 208 mm

Inv.č.: K 67665

Př.č.: 8/2014

Marco Marcola: *Skupina andělů v oblacích*

pero šedě (lavírováno šedě), papír, 350 x 260 mm

Inv.č.: K 67666

Př.č.: 8/2014

Anonym: *Caritas*

pero hnědě (lavírováno šedě), papír, 164 x 236 mm

Inv.č.: K 67667

Př.č.: 8/2014

Jan Josef II Horemans: *Výjev ze selské světnice*

rudka, papír, 163 x 226 mm

Inv.č.: K 67668

Př.č.: 8/2014

Pietro Sorri: *Stětí sv. Kateřiny Alexandrijské*

grafit – pero hnědým tónem, lavírováno (světlehnědě), papír, 179 x 122 mm

Inv.č.: K 67669

Př.č.: 8/2014
Anonym: *Selský dvůr u řeky*
rudka, papír, 182 x 212 mm
Inv.č.: K 67670

Př.č.: 8/2014
Francioni Parmessano: *Pohled na hornoitalský zámek*
pero hnědě a šedě (šedě lavírováno), papír, 191 x 265 mm
Inv.č.: K 67671

Př.č.: 8/2014
Jacob de Wit: *Venuše přijíždějící v kočáře s doprovodem puttů*
pero hnědě (lavírováno šedě, hnědě a světlemodře), papír, 161 x 240 mm
Inv.č.: K 67672

Př.č.: 8/2014
Anonym: *Stodola*
pero šedě – grafit (podkresba), papír, 162 x 231 mm
Inv.č.: K 67673

Př.č.: 8/2014
Anonym: *Zátoka s městem a čluny*
pero šedě (lavírováno bohatě šedě), papír, 249 x 357 mm
Inv.č.: K 67674

Př.č.: 8/2014
Anonym: *Jupiter a Merkur v domě Filemona a Baucis*
pero hnědě (hnědě lavírováno, vysvětlováno bělobou), papír, 266 x 192 mm
Inv.č.: K 67675

Př.č.: 8/2014
J. Paschalis – Ehner: *Svatý Jan Evangelista*
grafit – pero hnědě (lavírováno hnědě), papír, 176 x 247 mm
Inv.č.: K 67676

Sbírka moderního a současného umění

Př.č.: 1/2014
Peter Rónai: *Cogito Ergo Kunst*, 1994
videoinstalace, 60 x 40 x 15 cm
Inv.č.: Nm 300

Př.č.: 2/2014
Alena Šrámková: soubor plánů, kreseb, arch. modelů
Inv.č.: inv. čísla nebyla ještě přidělena

Př.č.: 3/2014
Lumír Hladík: *Obyčejný datel se modlívá vleže*, 2011
objekt – akce, karton, papír, tužka, barva (syntetická), samet, hedvábí, plexisklo lepené,

33 x 33 x 158 cm
Inv.č.: P 9937

Př.č.: 7/2014
Ludmila Padrtová: *Červená blata*, 2012
kombinovaná technika, plátno (prostěradlo), 87 x 57 cm
Inv.č.: O 19128

Př.č.: 7/2014
Ludmila Padrtová: *Zloděj času*, 2013
kombinovaná technika, plátno (prostěradlo), 54 x 48 cm
Inv.č.: O 19129

Př.č.: 7/2014
Ludmila Padrtová: *Hnízdo*, 2011
kombinovaná technika, plátno, 39,3 x 60 cm
Inv.č.: O 19130

Př.č.: 12/2014
Epos 257: *Billboard*, 2011
DVD
Inv.č.: Nm 301

Př.č.: 12/2014
Epos 257: *Billboard*, 2011
kombinovaná technika (střelba barvou), deska kovová
Inv.č.: O 19131

Př.č.: 14/2014
Josef Fuchs: Skica interiéru Veletržního paláce. Perspektiva Malé dvorany 1, 1927
tuš - tužka, papír pauzovací, 56 x 91 cm
Inv.č.: AP 1744-001

Př.č.: 14/2014
Josef Fuchs: Skica interiéru Veletržního paláce. Perspektiva malé dvorany 2, 1927
tuš - tužka, papír pauzovací, 59 x 83,5 cm
Inv.č.: AP 1744-002

Př.č.: 14/2014
Josef Fuchs: Skica interiéru Veletržního paláce. Perspektiva respiria, 1927
tuš - tužka, papír pauzovací, 43,5 x 43,5 cm
Inv.č.: AP 1744-003

Př.č.: 14/2014
Josef Fuchs: Skica interiéru Veletržního paláce. Perspektiva pasáže 1, 1927
tuš - tužka, papír pauzovací, 34 x 84 cm
Inv.č.: AP 1744-004

Př.č.: 14/2014
Josef Fuchs: Skica interiéru Veletržního paláce. Perspektiva pasáže 2, 1927

tuš - tužka, papír pauzovací, 32 x 65,5 cm
Inv.č.: AP 1744-005

Př.č.: 14/2014

Josef Fuchs: Skica interiéru Veletržního paláce. Perspektiva pasáže 3, 1927
tuš - tužka, papír pauzovací, 21 x 79 cm
Inv.č.: AP 1744-006

Př.č.: 14/2014

Josef Fuchs: Skica interiéru Veletržního paláce. Perspektiva pasáže 5, 1927
tuš - tužka, papír pauzovací, 29 x 37 cm
Inv.č.: AP 1744-007

Př.č.: 14/2014

Josef Fuchs: Skica interiéru Veletržního paláce. Perspektiva pasáže 6, 1927
tuš - tužka, papír pauzovací, 27 x 36,5 cm
Inv.č.: AP 1744-008

Př.č.: 14/2014

Josef Fuchs: Skica interiéru Veletržního paláce. Perspektiva kina 2, 1927
tuš - tužka, papír pauzovací, 43,5 x 68 cm
Inv.č.: AP 1744-009

Př.č.: 14/2014

Josef Fuchs: Skica interiéru Veletržního paláce. Perspektiva kina 1, 1927
tuš - tužka, papír pauzovací, 23 x 53 cm
Inv.č.: AP 1744-010

Př.č.: 14/2014

Josef Fuchs: Skica interiéru Veletržního paláce. Perspektiva kina 3, 1927
tužka, papír pauzovací, 28 x 62 cm
Inv.č.: AP 1744-011

Př.č.: 14/2014

Josef Fuchs: Skica interiéru Veletržního paláce. Perspektiva schodiště 1, 1927
tuš - tužka, papír pauzovací, 31 x 57 cm
Inv.č.: AP 1744-012

Př.č.: 14/2014

Josef Fuchs: Skica interiéru Veletržního paláce. Perspektiva schodiště 2, 1927
tuš - tužka, papír pauzovací, 26 x 42 cm
Inv.č.: AP 1744-013

Př.č.: 14/2014

Josef Fuchs: Skica interiéru Veletržního paláce. Perspektiva pasáže 6, 1927
tuš - tužka - pastelka, papír pauzovací, 31 x 41 cm
Inv.č.: AP 1744-014

Př.č.: 15/2014

František Novotný - Jaroslav Suchan: Model domu Hláška, Praha 4 - Podolí, 2004

kombinovaná technika, 64 x 76 x 146 cm
Inv.č.: AM 91

9. Archiv, knihovna a metodické centrum

Archiv Národní galerie v Praze (dále jen „archiv“), knihovna a Metodické centrum pro muzea výtvarných umění jsou součástí Sekce odborných činností.

9.1 Archiv

Archiv Národní galerie v Praze (dále jen „archiv“) je podle zákona č. 499/2004 Sb. o archivnictví a spisové službě ve znění novely č. 190/2009 Sb. zařazen mezi specializované archivy sítě veřejných archivů České republiky. Vedle této základní normy vymezují jeho funkce a úkoly další normy, zejména vyhláška č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů a vyhláška č. 646/2004 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby.

Archiv uchovává archiválie dvojí povahy – jednak dokumenty, jejichž původcem je sama NG a její historické předchůdkyně (Společnost vlasteneckých přátel umění, Krasoumná jednota, Státní sbírka starého umění, Českomoravská zemská galerie, Moderní galerie), jednak dokumenty jednotlivých umělců, historiků a teoretiků umění i sběratelů. Tyto osobní fondy získává archiv především dary a odkazy, částečně rovněž nákupy. Na konci roku 2012 spravoval archiv celkem sto padesát těchto osobních písemných pozůstalostí.

Práce na pořádání a inventarizaci archivních fondů a sbírek se soustředila především na následující fondy: Národní galerie v Praze (spisové období 1958–1964), Jiří Kotalík, Pavel Preiss, Jan Jakub Quirin Jahn, Oldřich Blažíček. V oddělení dokumentačních materiálů se podařilo zpracovat soubor výstřižků k dějinám Národní galerie v Praze za léta 1991–1995.

Digitalizace archivních dokumentů se soustředila jednak na soubor dokumentů dokládajících zabírání církevního majetku v letech 1948–1953, jednak na protokoly nákupních komisí NG z let 1969–1989.

K časově nejnáročnějším úkolům, plněným v roce 2014 náleželo dohledávání archivních dokladů k žádostem církevních institucí o restituci movitých předmětů. Celkem bylo podniknuto třiatřicet šetření, vypracováno šestadvacet rešerší a pořízeno dvě stě šedesát pět digitálních snímků archivních dokumentů jak ve fondech Archivu NG, tak i ve fondech Národního archivu, Archivu hlavního města Prahy, Státního oblastního archivu v Třeboni a Státního oblastního archivu v Litoměřicích.

V roce 2014 byla do přírůstkové knihy archivu zapsána jediná, avšak mimořádně významná akvizice – archivní fond Rainera Kreissla, který byl získán darem. Počet čísel v přírůstkové knize archivu činil na konci roku 2014 čísla 4 078.

Archiv NG zapůjčil dokumenty ze svých sbírek na výstavy:

Karikatura a její příbuzní – Západočeská galerie, Plzeň, 8. 10. 2014–18. 1. 2015
Zapůjčeny kresby Karla Klusáčka a Otakara Lebedy.

Hrady a zámky objevované a opěvované – Národní památkový ústav a Správa Pražského hradu, Jízdárna Pražského hradu, 19. 12. 2014–15. 3. 2015
Zapůjčen tzv. Heideberský kodex.

9.2 Knihovna

Knihovna Národní galerie je specializovanou knihovnou zaměřenou na výtvarné umění (malířství, sochařství, grafiku a kresbu), architekturu a dějiny a teorii umění. Poskytuje knihovnicko-informační služby jednak pracovníkům NG pro jejich odbornou práci, jednak veřejnosti, které zpřístupňuje své fondy k prezenčnímu studiu. Knihovna dále poskytuje rešeršní služby a meziknihovní výpůjční služby z českých i zahraničních knižních fondů.

K poskytování rešeršních služeb využívá knihovna v první řadě místních informačních zdrojů – lístkových katalogů a elektronického katalogu knihovny. V knihovnickém programu KpWin jsou i díky probíhající retrokatalogizaci v současné době zpracovány více než 4/5 fondu knihovny (přibližně 87 000 ze 103 000 titulů). Velkým přínosem je kromě zpracování publikací a časopisů také analytický popis článků z periodik a sborníků. Elektronický katalog je veřejnosti přístupný přes internetové stránky Národní galerie. Knihovna NG také přispívá svými záznamy do Souborného katalogu ČR.

Dalším zdrojem informací jsou veřejně přístupné informační zdroje a licencované odborné článkové databáze. V roce 2013 získala knihovna Národní galerie díky spolupráci na projektu *Elektronické informační zdroje pro humanitní a společenské vědy (ELIZA)* v rámci programu „Informace – základ výzkumu“ vyhlášeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR přístup do databáze *Art Source* firmy EBSCO. Tato databáze patří k důležitým informačním zdrojům v oblasti výtvarného umění, architektury a příbuzných oborů.

Fond knihovny tvoří odborné publikace zaměřené na výtvarné umění, jeho teorii a dějiny, výstavní katalogy českých a zahraničních umělců a sbírek. Specifickou část fondu tvoří aukční katalogy. Obsáhlý je také fond odborných periodik, který zahrnuje periodika jak české tak i zahraniční provenience od roku 1860. Součástí fondu jsou i příruční knihovny jednotlivých sbírek a odborných oddělení NG, které knihovna spravuje. Bohatý fond mají především příruční knihovny Sbírkou orientálního umění, Sbírkou moderního a současného umění a Sbírkou grafiky a kresby.

Ve spolupráci se Sbírkou orientálního umění byla v roce 2012 zahájena retrokatalogizace příruční knihovny této sbírky. V roce 2014 byly nově zkatalogizovány nebo opraveny záznamy u 1 167 dokumentů z fondu této příručky.

Po přestávce bylo na podzim 2014 obnoveno zpracování starých tisků z fondu knihovny a následné restaurování vybraných svazků. Před koncem roku 2014 bylo zahájeno restaurování dvou knih. První z nich je sedmý díl knihy *Teutsche Akademie der Bau-, Bildhauer und Maler-Kunst* Joachima von Sandrarta ve vydání z roku 1774, se kterým se měla veřejnost možnost seznámit ve Valdštejnské jízdárně na výstavě *Karel Škréta: doba a dílo* v roce 2010 a 2011. Druhou představuje kniha *Symbola divina et humana*, vydaná v Praze v roce 1601, která byla v roce 2012 a 2013 součástí výstavy *Rudolf II. a mistři grafického umění* v Paláci Kinských.

Knihovna NG je zapojena do projektu *Art – oborová brána Umění a architektura*, realizovaného za pomoci grantového programu Ministerstva kultury ČR VISK 8/B. Cílem projektu je jednoduše a z jednoho zastřešujícího prostředí vyhledávat uměnovědnou literaturu současně v katalogích všech zúčastněných knihoven (Akademie výtvarných umění v Praze, Galerie výtvarného umění v Ostravě, Moravská galerie v Brně, Muzeum umění v Olomouci, Národní galerie v Praze, Národní technické muzeum, Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze, Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, Západočeské muzeum v Plzni). Portál *Art – oborová brána Umění a architektura* kromě vyhledávače obsahuje také informace o výstavách, knižní produkci a akcích zúčastněných institucí.

Knihovna – statistika za rok 2014:

Počet knihovních jednotek	103 044
Počet záznamů v automatizovaném knihovním systému KpWin	87 429
Počet záznamů zpracovaných v retrokatalogizaci	2 352
Roční přírůstek	2 120
Počet návštěv elektronického katalogu (Portaro)	11 283
Počet registrovaných uživatelů	331
Zaměstnanci galerie	71
Čtenáři celkem	1 142
Počet výpůjček	3 192
Požadavků na rešerše	181
Meziknihovní výpůjční služba:	
1) z fondu KNG	107
2) pro pracovníky NG	24 zahr., 14 ČR
Výdaje na knižní fond:	504 112,-
monografie	262 161,- (granty + DKRVO 157 680,-)
periodika	241 951,-
Týdenní počet hodin pro veřejnost	29

9.3 Metodické centrum pro muzea výtvarného umění

Metodické centrum pro muzea výtvarného umění (MC MVU) pracovalo v roce 2014 podle aktualizované střednědobé koncepce schválené MK ČR (<http://www.mc-galerie.cz/onas/aktualizace-projektu-mc-mvu/>) a plánu činnosti na rok 2014 (<http://www.mc-galerie.cz/onas/plan-cinnosti-mc-mvu-na-rok-2014/>), který byl upraven podle rozsahu skutečné výše dotace na činnost MC MVU.

Informační činnost MC MVU prostřednictvím webových stránek

Z plánovaných aktivit pro rok 2014 byly průběžně naplňovány tyto činnosti:

a) pravidelný InfoServis metodického centra

InfoServis MC MVU je rozeslán e-mailovou poštou registrovaným zájemcům – v roce 2014 bylo zasláno sedmdesát tři zpráv zaměřených přímo na odborné činnosti galerií i mezioborové aktivity (semináře, konference), které mohly muzea výtvarného umění využít pro svou práci;

b) informování prostřednictvím webových stránek MC MVU

MC MVU pokračuje ve správě webových stránek a rozšiřování jejich obsahu: zejména zveřejňuje dokumenty ze seminářů MC MVU a další texty v sekci dokumenty a informace:

-v sekci Mobilita sbírek (stěžejní aktivitě MC MVU)

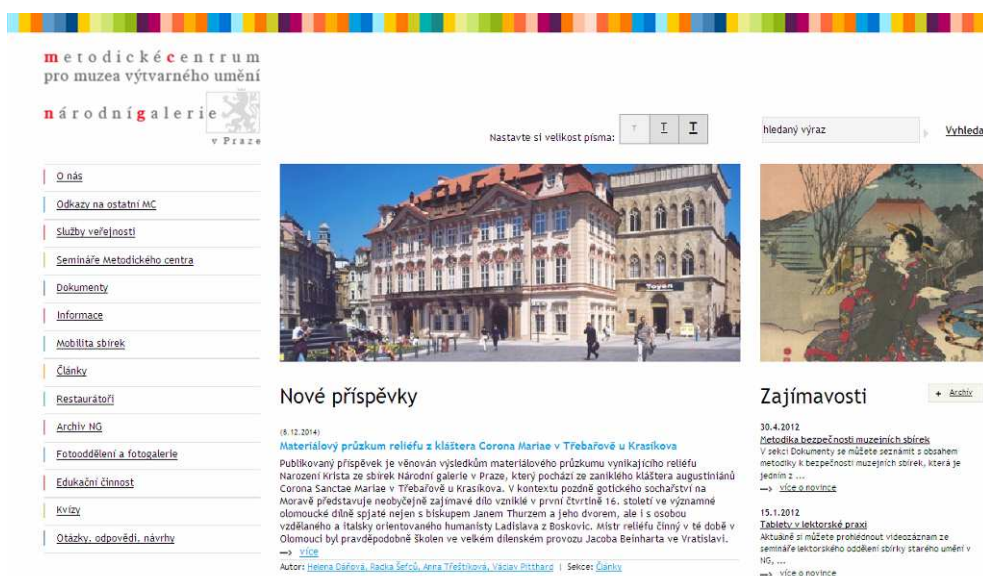
- o byl zveřejněn český překlad aktuální evropské metodiky z roku 2010 PODPORUJEME MOBILITU SBÍREK: CESTA VPŘED PRO EVROPSKÁ MUZEA

-v sekci Restaurátoři – články

- o Materiálový průzkum reliéfu z kláštera Corona Mariae v Třebořově u Krasíkova

-v sekci Dokumenty

- o studie – Minimální standard bezpečnosti a ochrany sbírek výtvarného umění

V období leden až listopad 2014 specializované webové stránky MC MVU zaznamenaly celkem 12 242 návštěv od 7 505 jedinečných uživatelů a to nejen z České republiky a Slovenska, ale i z Nizozemí, Německa, Polska a Evropské unie, což byl 14,5% nárůst sledovanosti webu oproti roku 2013.

c) zodpovídání dotazů veřejnosti

Dotazy ve většině směřují k činnostem NG obecně, nikoliv pouze k problematice péče o umělecké sbírky. Veřejnost se nejčastěji dotazuje na služby v souvislosti s posuzováním uměleckých děl nebo na badatelský přístup ke sbírce NG, který žádají většinou studenti, ale

i na možnosti práce v NG. Metodické centrum odpovědělo v roce 2014 více než padesát písemných dotazů a desítky dotazů telefonických. Specializované dotazy směřovaly zejména na oblast inventarizací sbírek, změn smluvní agendy ke sbírkovým předmětům související s novým občanským zákoníkem nebo oblast dlouhodobého sledování klimatu pro jednotlivé skupiny sbírkových předmětů.

Z finančního příspěvku na činnost MC MVU z prostředků Ministerstva kultury na program „Kulturní aktivity“ je stále placena správa a hosting webových stránek MC MVU, která je řešena externí formou, protože MC MVU nemá k dispozici pracovníka, který by tyto úkoly nyní zpracovávané externí firmou plnil.

Spolupráce s muzejními profesními sdruženími v ČR a s MK ČR

Spolupráce s Radou galerií (RG ČR)

MC MVU je jedním z členů pracovní skupiny RG v projektu „Standardizace práce se sbírkami v galeriích ČR a způsoby jejího měření“. Kromě poskytování zázemí pro práci této skupiny se MC MVU podílí zejména na zpracovávání nezbytných zákonných rámců, pod které by se připravované minimální standardy neměly dostat. V rámci této spolupráce MC MVU v roce 2014 vydalo Sborník závěrečných textů a překladových materiálů z grantových projektů RG ČR za léta 2007–2013 (v tištěné podobě i na CD). MC MVU ve spolupráci s externisty pracovalo na návrhu minimálního bezpečnostního standardu pro muzea umění.

MC MVU k diskusi o standardech přispělo zadáním studie „Minimální standard bezpečnosti a ochrany sbírek výtvarného umění“, která aktualizuje bezpečnostní metodiku vydanou Národní galerií ve spolupráci metodického centra a specializované společnosti Culture Tech s. r. o. Nová studie aktualizovala a doplnila metodiku NG z roku 2011 právě v oblastech povinného minima, které by muzea výtvarného umění dle platných právních předpisů i metodiky MK ČR měla dodržovat.

Projekt RG ČR zároveň navazuje na projekt Unie zaměstnavatelských svazů (kde je RG ČR členem) „Sociální dialog v oblasti kultury a sociálních služeb“, který je spolufinancován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR v rámci poslední výzvy B9 (CZ.1.04/1.1.01/B9.00015). Tento roční projekt (1. 6. 2014–30. 6. 2015) bude řešit otázky standardů v oblasti personální z různých pohledů. Metodické centrum se stalo koordinátorem projektu za RG ČR, takže bude mít přístup k výstupům tohoto projektu, který by měl definovat standardy pracovní náplně pro pět základních typových pracovních pozic v muzeu výtvarného umění – jimi jsou kurátor sbírky, edukátor, správce depozitáře, registrár a restaurátor-konzervátor uměleckých sbírek, ale i návrhy možných ujednání v rámci vyšší kolektivní smlouvy.

Jednotlivé komory RG se pravidelně scházely v prostorách MC MVU ve Veletržním paláci na svá jednání.

Spolupráce s Asociací muzeí a galerií (AMG) a dalšími muzejními metodickými centry

Spolupráce s AMG probíhá v rovině informační, a to na webu AMG, kde jsou zveřejňovány informace o aktivitách MC MVU, a ve Věstníku AMG č. 2/2014, který byl zaměřen na problematiku badatelů v muzeích. V tomto Věstníku byl zveřejněn článek „Kartotéka regionálních galerií (Badatelské využití sbírek výtvarného umění)“, který shrnul činnost bývalého oddělení regionálních galerií v NG. Tento článek upozornil také na aktuální projekty

RG ČR v oblasti elektronického Registru sbírek výtvarného umění, který již archivovanou kartotéku postupně nahrazuje.

Spolupráce s ostatními MC je pro nedostatečnou personální kapacitu MC MVU jen v rovině informační, a to prostřednictvím výměny pozvánek nebo informací na webech.

Spolupráce s ministerstvem kultury

Metodička MC MVU je členkou několika komisí a poradních skupin MK – zejména pracuje v poradním orgánu náměstkyně ministryně kultury dr. Matouškové pro legislativní práci v oblasti movitého kulturního dědictví, v hodnotící komisi ISO – D a v Radě pro Centrální evidenci sbírek. Obě posledně jmenované komise zasedaly v 1. pololetí letošního roku. Na žádost OMG se zapojila do pracovních skupin pro definici e-Culture v ČR a pro modernizaci databázového prostředí CES, jejichž práce byla zahájena v posledním čtvrtletí roku.

MC MVU se na přímou žádost OMG také podílelo společně s experty RG ČR na zpracování analýz a podkladů pro novou „Koncepci účinnější péče o movité kulturní dědictví na léta 2015–2019“, a to zejména návrhy vize muzejnictví a hlavních strategických cílů. Dále analyzovalo svou práci v období 2009–2014, provedlo rozbor standardizovaných veřejných služeb a jejich naplňování v členských galeriích ČR, připravilo rozklad specifik v činnosti galerií – muzeí výtvarného umění v ČR, návrh poslání muzejních metodických center, strategického cíle k mobilitě sbírek (ve spolupráci s dr. Němcovou) a návrh vzdělávacího projektu pro integrovanou strategii kultury.

Semináře MC MVU

1. Mobilita sbírek IV.

V červnu proběhl již 4. seminář k Mobilitě sbírek, na němž byla představena přeložená metodika EU „Podporujeme mobilitu sbírek: Cesta vpřed pro evropská muzea“ a přednesen přednáškový blok pana **FRANKA BERGEVOET – Mobilita sbírek, muzejní statistika a digitalizace, jako vzájemně propojené prvky každodenní práce muzejních odborníků**, který shrnul zkušenosti z Nizozemí v této oblasti. Semináře se zúčastnilo dvacet pět odborných pracovníků z muzeí a galerií a zástupci ministerstva kultury – odboru muzeí a galerií, kteří obdrželi CD s novou metodikou.

2. Dva jednodenní semináře pro restaurátory

První seminář se konal 9. ledna 2014, druhý 23. června 2014. První ze seminářů byl věnován restaurování deskových obrazů, druhý byl zaměřen na nové metody čištění obrazů. Náplň seminářů vycházela ze stáží MgA. Adama Pokorného v různých restaurátorských institucích. Techniky, které prezentoval, nejsou zatím u nás běžně známe a používané. S ohledem na to, že byly předváděny ukázky různých metod čištění obrazů spolu s ukázkami příprav materiálů k čištění (tudíž muselo dojít k omezení počtu účastníků do třiceti osob; účast: dvacet šest osob), byli pozváni vedle restaurátorů z Národní galerie v Praze především restaurátoři z Moravské galerie v Brně a Muzea umění v Olomouci. Na druhý u uvedených seminářů pak pro širší okruh restaurátorů obsahově navázal podzimní restaurátorský seminář „Současné metody čištění obrazů“ konaný ve dnech 10. a 11. listopadu 2014.

3. Restaurátorský seminář „Současné metody čištění obrazů“

10. a 11. listopadu 2014 proběhl již šestý restaurátorský seminář na téma „**Současné metody čištění obrazů**“ připravený restaurátorským institutem „Opificio delle Pietre Dure“ ve Florencii. Aktuálnost zvoleného tématu potvrdil enormní zájem o seminář, na který se registrovalo sto sedmdesát účastníků z celé ČR, ale i ze Slovenska. Potěšující byla i velká skupina studentů, kterých bylo pětadvacet. Přítomní účastníci získali řadu praktických návodů a receptů pro svou práci. Velkým přínosem bylo i zařazení problematiky restaurování uměleckých sbírkových předmětů z 20. století, která jsou často materiálově i technologicky méně stabilní než historické práce.

Zveřejňování výsledků práce Evropské komise pro mobilitu sbírek

Na webu MC MVU – <http://www.mc-galerie.cz/mobilita-sbirek-1/> – byl zveřejněn překlad metodiky EU „Podporujeme mobilitu sbírek – Cesta vpřed pro muzea v Evropě“ vydané Finnish National Gallery 2010 jako výsledek pracovní skupiny Lending for Europe 21st Century. Přeložená metodika, vydaná na CD, byla představena a distribuována na červnovém semináři k tomuto tématu.

Příručka vedle historického přehledu sběratelství, současných muzejních strategií a časového přehledu zpracování této problematiky v rámci EU obsahuje statě věnované novému využití sbírek, právním a ekonomickým aspektům mobility sbírek, ochraně sbírek z hlediska mobility, doporučení k managementu sbírek, možnostem dlouhodobých výpůjček a alternativám ke komerčnímu pojištění. Další kapitoly jsou věnovány proměně muzejních sbírek, které byly zpřístupněny ve virtuálním prostředí, různým aspektům využívání a zpřístupňování sbírkových předmětů pro veřejnost a v zájmu společnosti. Asi nejvyhledávanější částí bude závěrečný „Praktický průvodce mobility sbírek“, který přehledným tabulkovým způsobem shrnuje jednotlivé kroky, které musí muzea učinit v roli půjčitele i v roli vypůjčitele a doporučuje, na co nemají muzejní pracovníci v procesu mobility sbírek zapomenout.

Organizování a vedení odborné praxe studentů

MC MVU pokračovalo ve spolupráci s Vyšší odbornou školou informačních služeb v Praze (VOŠIS) včetně obsahové přípravy a vedení semestrálního kurzu „Sbírky výtvarných děl –

galerie“, který byl součástí letního semestru 2. ročníku vzdělávacího programu „Informační management“, zaměřený: „Služby muzeí a galerií“. V prvním pololetí 2014 také metodicky vedlo dva praktikanty z VOŠIS, kteří pracovali od února do poloviny května v MC MVU. Studenti se vedle obeznámení s hlavními principy činnosti Národní galerie v Praze podíleli na zápisech do digitální evidence sbírek NG, kdy zpracovali téměř pět a půl tisíce digitálních evidenčních záznamů a získali tak praxi ve vedení dvoustupňového systému muzejní sbírkové evidence a její digitalizace. Oba studenti dále spolupracovali při tištění a vazbě sborníku pro RG ČR.

V rámci pilotního projektu NG s dobrovolnickým centrem HESTIA o. s. MC MVU koordinovalo pojišťování dobrovolníků pracujících v NG. Dobrovolníci se velmi osvědčují zejména při digitalizaci sbírkové evidence. Celý rok v MC pracoval jako dobrovolník student UK Praha, Fakulty humanitních studií, který se rovněž podílel na digitalizaci sbírkové evidence v NG. Odborná pracovnice MC MVU připravila základní obeznámení dobrovolníka s činností NG a ve spolupráci s příslušnými pracovníky odboru registru a metodického centra zajišťovala pro dobrovolníka práci a namátkově kontrolovala jeho výstupy.

Další metodická činnost MC MVU

Pracovnice MC MVU se z titulu funkce tajemnice Hlavní inventarizační a kontrolní komise (HIK) podílela na zpracování dílčího ročního inventarizačního plánu v rámci druhé periody inventarizace sbírky NG na roky 2013–2027, organizovala pravidelná jednání HIK a vedla zápisy z těchto jednání.

V dubnu 2014 (22. 4.) byla připravena přednáška pro tým dvaceti pěti polských specialistů z památkové péče, která prezentovala současnou podobu bezpečnostního projektu NG **„Modernizace bezpečnostních systémů v prostředí muzea/galerie“**. Na přednášku navazovala prohlídka vybraných objektů a centrálního velína, kterou organizovalo oddělení bezpečnosti v NG. Přednáška spolu se zadanou studií k minimálnímu standardu bezpečnosti naplňuje povinné aktivity NG plynoucí z desetileté udržitelnosti projektu dotovaného z norských finančních mechanismů a státního rozpočtu ČR.

Pracovnice MC MVU se zúčastnila 5. vzdělávacího modulu Arts managementu na Západočeské univerzitě v Plzni, v rámci něhož zpracovala novou dlouhodobou rozvojovou strategii. V rámci návazného modulu Arts managementu pokračuje zaměstnankyně MC MVU ve zvyšování svých odborných kompetencí i ve školním roce 2014–2015.

II. Závěr ke zprávě o činnosti MC MVU a k využití účelového příspěvku z programu „Kulturní aktivity“ v roce 2012 projektu „MC MVU – informační a metodické pracoviště – 7. fáze“

MC MVU splnilo v roce 2014 všechny úkoly, ke kterým se přihlásilo v žádosti o příspěvek na provoz z programu „Kulturní aktivity“ (podprogram B „Projekty metodických center s celostátní působností při Národním muzeu, Národní galerii, Moravském zemském muzeu a Technickém muzeu v Brně a Moravské galerii“) na realizaci programu *„Metodické centrum pro muzea výtvarného umění Národní galerie v Praze – informační a metodické pracoviště – 7. fáze“*.

Z činnosti MC MVU lze vyzdvihnout nejen realizované semináře, jejichž vysoká odborná úroveň byla všemi účastníky těchto seminářů hodnocena velmi pozitivně, ale také překlad evropské metodiky, která zprostředkovává českému muzejnictví aktuální informace z evropských muzejních platforem.

Za nesporně užitečné lze pokládat také rozšíření činnosti MC MVU zapojením se do dvou důležitých projektů zaměřených k definování standardů činnosti v galeriích – muzeích výtvarného umění, na nichž participuje Rada galerií. MC MVU tak může přímo ovlivňovat důležité oborové výstupy profesního galerijního spolku.

MC MVU se podílí i na spolupráci se školami, které vychovávají budoucí pracovníky v oblasti středního muzejního managementu, a nabídkou praxí pro jejich studenty napomáhá k rozvoji jejich pracovních kompetencí. MC MVU pro NG také zajišťuje pilotní spolupráci s dobrovolnickým centrem „HESTIA“ na zapojení dobrovolníků do odborných činností v rámci NG v Praze, čímž přispívá k otevírání se NG veřejnosti.

MC MVU chce i v následujících letech poskytovat muzeím výtvarného umění metodickou činnost v těch oblastech výtvarného umění, ve kterých dosud působí, jak také uvedlo na pracovním setkání ředitelů příspěvkových organizací MK a vedoucích muzejních center na MK, ale též na akcích RG ČR, zejména formou spolupráce na dlouhodobém projektu „Standardizace práce se sbírkami v galeriích ČR“ a sledováním problematiky mobility uměleckých sbírek.

10. Věda a výzkum

10.1 Řešené projekty

V roce 2014 byla NG v Praze příjemcem účelové podpory na řešení těchto projektů

- Kultura a umění benediktinského řádu ve střední Evropě 800–1300 (NAKI MK ČR)

hlavní řešitel: Vít Vlnas

spolupráce: KTF UK v Praze, CMS FLÚ AV ČR

dobu trvání: 2011–2015.

identifikační kód projektu: DF11P01OVV007

- Umělecká výměna v regionu Krušnohoří mezi gotikou a renesancí (NAKI MK ČR)

odpovědný řešitel: Jan Klípa

spolupráce: FF UK v Praze, FF UJEP v Ústí nad Labem,

dobu trvání: 2012–2015

identifikační kód projektu: DF12P01OVV046

- Historické technologie a moderní metody průzkumu. Interpretační možnosti specializovaných metod průzkumu děl středověkého umění s využitím inovativních technologií.

(NAKI MK ČR)

hlavní řešitel: Vít Vlnas

spolupráce: ČVUT v Praze

doba trvání: 2013–2017
identifikační kód projektu: DF13P01OVV010

• Antonín Pelc, dílo jako zrcadlo dějin, politiky a ideologie
(GAČR)

hlavní řešitelka: Anna Pravdová

spolupráce: ÚDU AV ČR

doba trvání: 2012–2014

identifikační kód projektu: GAP 409/12/0133

• Václav Hollar: Kreslířské dílo
(GAČR)

řešitelka: Alena Volrábová

doba trvání: 2012–2016

identifikační kód projektu: GAP409/12/1625

• Sochařská dílna období baroka ve střední Evropě
(GAČR)

řešitel: PhDr. Tomáš Hladík

doba trvání: 2013–2015

identifikační kód projektu: GA13-11456S

• František Tkadlík (1786–1840)
(GAČR)

řešitelka: PhDr. Šárka Leubnerová

doba trvání: 2013–2016

identifikační kód projektu: GA13-17156S

• Norbert Grund (1717–1767)
(GA ČR)

řešitelka: PhDr. Marcela Vondráčková, Ph.D.

doba trvání: 2013–2017

identifikační kód projektu: GA13-07247S

• Portrét v renesančním malířství v Čechách a na Moravě – jeho ikonografie a funkce ve
šlechtické reprezentaci

(GA ČR)

řešitelka: PhDr. Blanka Kubíková, Ph.D.

doba trvání: 2013–2015

identifikační kód projektu: GP13-08755P

• Johann Adalbert Angermeyer (1674–1740)
(GA ČR)

řešitelka: PhDr. Hana Seifertová

doba trvání: 2014–2015

identifikační kód projektu: GA14-20303S

• Jiří Valoch – kurátor, teoretik, sběratel. 1972–2001.

Sbírka Jiřího Valocha v Národní galerii v Praze

(GA ČR)

řešitelka: Mgr. Helena Musilová
doba trvání: 2014–2016
identifikační kód projektu: GA14-32510S

• Malíř Petr Brandl (1668–1735) – dílo a život
(GA ČR)
řešitelka: PhDr. Andrea Rousová Ph.D.
doba trvání: 2014–2016
identifikační kód projektu: GA14-10349S

10.2 Uspořádané konference a kolokvia

V roce 2014 pořádala NG v Praze tato kolokvia a konference

Ars linearis V
Národní galerie v Praze
Schwarzenberský palác
5. a 6. května 2014

Vivat Musica!
Národní galerie v Praze – Filosofická fakulta UK v Praze – Ústav pro dějiny umění AV ČR,
v. v. i.
Veletržní palác
4.–5. prosince 2014

10.3 Účast na kolokviích a konferencích

Aktivní účast pracovníků NG v Praze na kolokviích a konferencích v roce 2014

Eva Bendová

Možnosti architektonické kresby. Bedřich Feuerstein v Biarritz
Kolokvium *Ars linearis V*
Národní galerie v Praze
Schwarzenberský palác
5.–6. května 2014

Lenka Gyaltsó

Losel Dolls
International Conference
Aleksander Zelwerowicz State Theatre Academy in Warsaw Department of Puppetry Art in
Białystok and Institute of Art History of the University of Warsaw
Białystok
23.–25.června 2014

Zobrazení Congkhapy na tibetských thangkách ze Sbírky orientálního umění Národní galerie v Praze

Medzinárodné sympóziu Umenie Orientu
Slovenské Národné múzeum, Múzeum Bojnice
Bojnice
30. září–1. října 2014

Markéta Hánová

Japonisme in the Czech Art Milieu

Modernism in Periphery: Art in Eastern Europe and Japan
Okayama University, Graduate School of Humanities and Social Sciences
Okayama, Japonsko
28. února 2014

Alena Hostašová

(spolu s Radkou Šefců a Štěpánkou Chlumskou)

An Investigation of the Lead-Tin Yellow Type I and II and their Use in Bohemian Panel Painting from the Gothic Period

Third International Congress on Chemistry for Cultural Heritage
Academy of Fine Art Vienna
Víděň
1.–5. července 2014

Historické technologie a moderní metody průzkumu: využití moderních analytických metod při komplexním průzkumu středověkých a raně renesančních děl bohemikální provenience ze sbírek NG v Praze

FÓRUM 2014 pro konzervátory-restaurátory
Metodické centrum konzervace TMB a Komise konzervátorů-restaurátorů AMG
Muzeum města Ústí nad Labem
Ústí nad Labem
9.–11. září 2014

Štěpánka Chlumská

(spolu s Radkou Šefců, Annou Třeštíkovou, Ivanou Turkovou, Markem Kotrlým)

Utilisation of Micro-optic and Micro-spectroscopic Methods in the Identification of Identical Filling Materials of Tinned Reliefs in Late Gothic Panel Paintings of Bohemical Provenance
18th International Microscopy Congress Prague.

Československá mikroskopická společnost v Praze
Poster prezentace
Praha
8.–12. září. 2014

(spolu s Radkou Šefců, Annou Třeštíkovou, Ivanou Turkovou, Markem Kotrlým, Tomášem Čechákem, Tomáše Trojkem)

Použití kovového bismutu v technice zlacení v pozdně gotické malbě a polychromii retáblu z kaple hradu Křivoklát.

FÓRUM 2014 pro konzervátory-restaurátory

Metodické centrum konzervace TMB ve spolupráci s Komisí konzervátorů-restaurátorů AMG

Poster prezentace

Ústí n. Labem

9.–11.září. 2014

(spolu s Alenou Otmarovou, Radkou Šefců)

Historické technologie a moderní metody průzkumu: využití moderních analytických metod při komplexním průzkumu středověkých a raně renesančních děl bohemikální provenience ze sbírek NG v Praze.

FÓRUM 2014 pro konzervátory-restaurátory

Metodické centrum konzervace TMB ve spolupráci s Komisí konzervátorů-restaurátorů AMG

Poster prezentace

Ústí n. Labem

9.–11. září 2014

(spolu s Alenou Otmarovou, Radkou Šefců)

An Investigation of the Lead-Tin Yellows Type I and II and their Use in Bohemian Panel Paintings from the Gothic Period

Third International Congress on Chemistry for Cultural Heritage

ICOM

Poster prezentace

Vídeň

1.–5. června 2014

Zdenka Klimentová

Hlavní oblasti výroby koberců, jejich charakteristika a specifické rysy.

Orientální koberce ve sbírkách hradů a zámků – inventarizace, preventivní péče, restaurování

Národní památkový ústav

Karlštejn

30. července 2014

Jan Klípa

Existoval „sloh madon na lvu“ v malířství?

International Symposium Madonnas on Lions and the Soft Style
of the Third Quarter of the 14th Century

Muzeum umění Olomouc, Ústav pro dějiny umění AVČR, v. v. i.

Olomouc

19. března 2014

Olga Kotková

The Role of Nazarenism in a Renewal of the Works of the Late Middle Ages: Johann Gruss Restores The Feast of the Rose Garlands by Albrecht Dürer
Josef Führich (konference konaná při příležitosti stejnojmenné výstavy)
Ústav dějin umění AV ČR, v. v. i., Oblastní galerie Liberec
Liberec
10.–11. září 2014

Blanka Kubíková

Vzácná florentská rytina z Regionálního muzea v Žatci,
Kolokvium Ars linearis V
Národní galerie v Praze
Schwarzenberský palác
5.–6. května 2014

Michaela Pejčochová

Landscape as a living organism. The symbolism of landscape in Guo Xi's (ca 1000–1090) treatise The Lofty Message of Forests and Streams (Lin quan gao zhi)
L'université de Haute-Bretagne, Rennes II
Rennes
24. dubna 2014

The "Strange Allure" of Bugs and Grass – An album of insects and plants by Qi Baishi in the collection of the National Gallery in Prague
Beijing Fine Arts Academy
Peking
23.–24. dubna 2014

Adam Pokorný

Problematika ztenčených a vyrovnaných deskových obrazů osazených parketáží. Současné metody řešící problematiku restaurování deskových podložek závěsných obrazů. Muzeální prezentace a transport deskových obrazů
Metodické centrum pro muzea výtvarného umění NG
Národní galerie v Praze
Praha
9. ledna 2014

Alternativní metody snímání nepůvodních obrazových vrstev (Inovativní metody čištění obrazů)

Metodické centrum pro muzea výtvarného umění NG
Národní galerie v Praze
Praha
23. června 2014

Petra Polláková

Ikonografia zobrazovania krásnej ženy v čínskom maliarstve
Medzinárodné sympóziu Umenie Orientu,
Slovenské Národné múzeum, Múzeum Bojnice
Bojnice
1. října 2014

Anna Pravdová

War caricatures by Hoffmeister and Peel. Adolf Hoffmeister a Antonín Pelc v Muzeu moderního umění v New Yorku, 1943
Kolokvium Ars linearis V
Národní galerie v Praze
Schwarzenberský palác
5.–6. května 2014

La conservation du dessin et la collection de gravures et dessins de la Galerie nationale de Prague
Université Paris Sorbonne – Seminaire Interfaces
Paříž
19. listopadu 2014

Jakub Potůček

Hudba a její role v Krohově „Socialistickém minimálním normativním typu bytu“
Kolokvium k výstavě Vivat Musica!
Národní galerie v Praze
Veletržní palác
4.–5. listopadu 2014

Minimum z dějin meziválečného velkoměstského paláce
Velkoměstské paláce – Model udržitelného rozvoje v centrech měst
Mezioborová vědecká konference, Fakulta architektury ČVUT
Praha
3. prosince 2014

Anna Rollová

Váleční navrátilci. Rembrandt, Goya a Toulouse-Lautrec.
Kolokvium Ars linearis V
Národní galerie v Praze

Schwarzenberský palác
5.–6. května 2014

Jana Ryndová

Minamoto no Yoshitsune. Japanese Puppetry (Bunraku) and Graphic Art in the Collection of the National Gallery in Prague. Dolls and Puppets

Aleksander Zelwerowicz State Theatre Academy in Warsaw Department of Puppetry Art in Białystok and Institute of Art History of the University of Warsaw
Białystok
23.–25.června 2014

Radomíra Sedláková

Architektura a konstrukce

Celoživotní vzdělávání České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
Dům ČKAIT
Praha
3. září 2014

Kulturní infrastruktura – architektura

Proměny kulturní infrastruktury v letech 1989–2014
NIPOS MK ČR
Kulturní centrum Fabrika
Svitavy
3.–4. října 2014

Stavby nominované na titul Stavba roku 2014

Dny stavitelství a architektury
Nadace pro rozvoj architektury a stavitelství, Svaz podnikatelů ve stavebnictví
Valdštejnský palác
Praha
9. října 2014

Válka – impuls změny ve vývoji architektury

Lidé a města ve velkých válkách
Universita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií – Institut Archeologie i Etnologie
Polskiej Akademii Nauk – Institut Etnologie i Antropologie Kulturowej, Uniwersytet Łódzki
Toulcův dvůr, Praha
5.–6. listopadu 2014

Petr Šámal

Výzdoba Schebkova paláce v Praze a přípravná díla ze Sbírky grafiky a kresby: příspěvek k problematice dekoru neorenesančních staveb podnikatelské elity

Kolokvium Ars linearis V

Národní galerie v Praze
Schwarzenberský palác
5.–6. května 2014

Radka Šefců

Vibrační spektra v umění
Molekulová spektroskopie 2014
Nicolet CZ
Seč
15.–17. září 2014

(spolu s Helenou Dáňovou)

Material Investigation of the Late Gothic Polychromy of the Nativity Relief from the Corona Sanctae Mariae Monastery in Třebořov in Moravia
11th International Conference on Non-destructive Investigation and Microanalysis for the Diagnostic and Conservation of Cultural and Environmental Heritage
Madrid
10.–12. června 2014

(spolu se Štěpánkou Chlumskou a Alenou Hostašovou)

An Investigation of the Lead-Tin Yellow Type I and II and their Use in Bohemian Panel Painting from the Gothic Period
Third International Congress Chemistry for Cultural Heritage
Academy of Fine Art Vienna
Víděň
1.–5. července 2014

(spolu s Ivanou Turkovou)

The Original or the Fake? The Use of Microscopy and Spectroscopy Method in the Forensic Criminology Science in Determining the Authenticity of Artworks
18th International Microscopy Congress Prague
International Federation of Society for Microscopy, Československá mikroskopická společnost
Praha
8.–12. září 2014

(spolu s Alexandrou Kloužkovou)

Průzkum a analýza barokních keramických sochařských skic
FÓRUM 2014 pro konzervátory-restaurátory
Metodické centrum konzervace TMB a Komise konzervátorů-restaurátorů AMG
Muzeum města Ústí nad Labem
Ústí nad Labem
9.–11. září 2014

Gabriela Šimková

Hmatová expozice místem pro receptivní arteterapii
II. Mezinárodní konference Tajemství arteterapie – mezi nebem a zemí (současná arteterapie)

Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická, JABOK
Praha
17.–18. října 2014

Radka Tibitzlová

*Die Neustädter Malerzunft und ihre Beziehungen mit den Altstadtadter und Kleinseitner
Malerzünften im 17. und 18. Jahrhundert*

Kontinuität und Kontroversen. Rahmenbedingungen künstlerischer Produktion in
Mitteleuropa bis 1800/Between Continuity and Controversy. Reframing the Outlines of
Artistic Production in Central Europe until 1800

GWZO Leipzig

Lipsko

12.–13. února 2014

(spolu se Štěpánem Váchou)

Stevensovy obrazy z Martinické kaple v pražské katedrále

XI. Slánské rozhovory: Smečno – město renesance a baroku

Město Slaný, Smečno, klášter bosých karmelitánů ve Slaném a Římskokatolická farnost
Smečno

Slaný

7. října 2014

Alena Volrábová

Václav Hollar a Nizozemci

Kolokvium Ars linearis V

Národní galerie v Praze

Schwarzenberský palác

5.–6. května 2014

Marcela Vondráčková

Čtyři roční období. Johann Balzer a Norbert Grund

Kolokvium Ars linearis V

Národní galerie v Praze

Schwarzenberský palác

5.–6. května 2014

Pozdní tvorba Felixe Antona Schefflera a jeho díla pro liberecký kostel Nalezení sv. Kříže

Mezinárodní konference Pozdní baroko bez hranic/Grenzenloser Spätbarock

Städtische Museen Zittau a Oblastní galerie Liberec

St. Marienthal

6.–7. listopadu 2014

Petra Zelenková

(spolu s Liborem Štuncem)

Z protestantského teologa strahovským premonstrátem. Podobizna Andrease Fromma (1620–1683) od Karla Škréty ml.

Kolokvium Ars linearis V

Národní galerie v Praze

Schwarzenberský palác

5.–6. května 2014

10.4 Bibliografie pracovníků NG dle sbírek a oddělení

Publikační činnost pracovníků NG v Praze v roce 2014

REFERÁT PRO VĚDU A VÝZKUM

Jan Klípa

(spolu s Vítem Vlnasem)

Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300./Open the Gates of Paradise.

The Benedictines in the Heart of Europe 800–1300, průvodce výstavou, Praha 2014.

Robert Suckale, Klosterreform und Buchkunst. Die Handschriften des Mettener Abtes Peter I. (München, Bayerische Staatsbibliothek, Clm 8201 und Clm 8201d) (rec.), *Umění* 62, 2014, s. 292–295.

Pozdní gotika živá, aktuální, inspirující. Petr Jindra – Michaela Ottová (edd.): *Obrazy krásy a spásy. Gotiky v jihozápadních Čechách* (rec.), *Dějiny a současnost* 2014, č. 10, s. 53–54.

Benediktinský klášter jako (umělecká) dílna. Zlatník Roger z Helmarshausenu – teorie a praxe v období vrcholného středověku, *Dějiny a současnost* 2014, č. 10, s. 18–21.

Madonnas on Lions and the Soft Style on the Third Quarter of the 14th Century, *Bulletin UHS* 26, 2014, č. 1, s. 27–28.

Der Schöne Stil in Böhmen. Sinnlicher Realismus und ideale Schönheit, in: *Das Konstanzer Konzil. Katalog*, Darmstadt 2014, s. 42–44.

Gesta krásných madon. Poznámky ke kresbě z Erlangen/The Gestures of Beautiful Madonnas. Remarks on a Drawing from Erlangen, in: Alena Volrábová (ed.): *Ars linearis IV*, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 4–11, 117–120.

Existoval „sloh madon na lvu“ v malířství? Několik poznámek k oltáři z Bąkówa, in: Jana Hrbáčová (ed.): *Madony na lvu a měkký styl třetí čtvrtiny 14. století. Příspěvky z mezinárodního symposia/Madonnas on lions and the Soft style of the Third Quarter of the 14th century. Proceedings from the international symposium*, Olomouc 2014, s. 61–68.

Poklady benediktinských klášterů, in: Dušan Foltýn – Jan Klípa – Pavlína Mašková – Petr Sommer – Vít Vlnas (edd.): *Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 257–281.

Vitraje z Lorsche (s. 133, kat. č. III.27) – Ulrichův kalich z Augsburgu (s. 284–285, kat. č. VI.3.) – Sedmibratrský kalich z Ottobeuren (s. 286–287, kat. č. VI.4) – Pyxida (s. 289, kat. č. VI.6.) – Ostatkový (procesní) kříž z Roudnice (s. 299–301, kat. č. VI.21.) – Procesní kříž ze Zwiefalten (s. 302–303, kat. č. VI.22.) – Tzv. flabellum z Kremsmünsteru (s. 307–308, kat. č. VI.26.) – Tassilovy svícny z Kremsmünsteru (s. 309, kat. č. VI.27.) – Svícen zv. Milánský či Jeruzalémský (s. 310–311, kat. č. VI.28) – Svícen ve tvaru draka z Göttweigu (s. 314, kat. č. VI.31.) – Altare portatile ze Sv. Jimrama (s. 316, kat. č. VI.32.) – Deskový relikviář ze Zwiefalten (s. 326–327, kat. č. VI.44.) – Relikviářová truhlička (s. 340, kat. č. VI.55.) – Domečkový relikviář ze Svatovítského pokladu (s. 341, kat. č. VI.57.) – Tzv. berla sv. Jimrama (s. 342, kat. č. VI.59.) – Biskupské insignie a memorabilie spjaté s kultem sv. Wolfganga (s. 347–348) – Wolfgangův kalich (s. 349–350, kat. č. VI.63.) – Wolfgangův hřeben v kožené etuji (s. 351, kat. č. VI.64.) – Wolfgangova berla (s. 352, kat. č. VI.65.) – Tzv. Wolfgangovo ciborium (s. 366, kat. č. VI.69.) – Wolfgangův šálek (s. 367, kat. č. VI.70.) [= 21 kat. hesel], in: Dušan Foltýn – Jan Klípa – Pavlína Mašková – Petr Sommer – Vít Vlnas (edd.): *Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014.

(spolu s Alešem Mudrou)

Přenosný oltář (altare portatile) z Watterbachu, in: Dušan Foltýn – Jan Klípa – Pavlína Mašková – Petr Sommer – Vít Vlnas (edd.): *Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 315, kat. č. VI. 32.

(spolu s Michaelou Ottovou)

Master of the Krumau Madonna – follower, Salzburg, around 1400, The Virgin and Child from Hallstadt (Variation of the Krumau Virgin and Child) (s. 34–35) – 35. Carinthia – Carniola (?), around 1420–1430, St. Bartholomew (s. 51) – 46. Danube region (?), 1420–1430, Fragment of a Female Figure – a Saint (?) (s. 62) – 66. Rheinland (?), first quarter of the 15th century, A Female Saint (s. 81) – 69. Salzburg or Styria (?), around 1440, A Female Saint (s. 84) – 88. Styria, around 1430, St. Peter (s. 100) – 114. Bavaria (Munich), second half of the 19th century (?), Josef Otto Entres (?), St. Ulrich (s. 124) [= 7 kat. hesel], in: Olga Kotková (ed.): *The National Gallery in Prague. German, Austrian, French, Hungarian and Netherlandish Sculpture 1200–1500. Illustrated Summary Catalogue*, National Gallery in Prague, Prague 2014.

(spolu s Michaelou Ottovou)

Josef Opitz a současné přístupy k výzkumu vizuální kultury v severozápadních Čechách (1250–1550), in: kol. autorů, *Trans montes. Podoby středověkého umění v severozápadních Čechách*, Univerzita Karlova v Praze, Praha 2014, s. 15–31.

Editorická činnost

(spolu s Dušanem Foltýnem, Pavlínou Maškovou, Petrem Sommerem, Vítem Vlnasem) *Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014.

Gabriela Šimková

Doprovod'te své nevidomé přátele do galerie. Manuál k hmatové expozici Korejská keramika a Japonská skulptura, Portál Muzeum bez bariér, Metodické texty Centra pro prezentaci kulturního dědictví. Elektronický materiál. <http://www.emuseum.cz/navstevnici-se-zrakovym-znevyhodnenim-1/doprovode-sve-nevidome-pratele-do-galerie.html>, 2014

SBÍRKA STARÉHO UMĚNÍ

Helena Dáňová

(spolu s Radkou Šefců, Annou Třeštíkovou, Václavem Pitthardem)

Material Investigation of the Late Gothic Polychromy of the Nativity Relief from the Corona Sanctae Mariae Monastery in Třebořov in Moravia, in: *Sborník 11th International Conference on Non-destructive Investigations and Microanalysis for the Diagnostic and Conservation of Cultural and Environmental Heritage* Madrid 2014, s. 1–9 (e-kniha)

St. Anne with the Virgin and Child (cat. nr. 1); Assumption of the Virgin (cat. nr. 3); St. Anne with the Virgin and Child (cat. nr.7); The Virgin and Child (cat. nr.12); Pietà (cat. nr. 14); St. Anne with the Virgin and Child (cat. nr. 15); Lamentation over Dead Christ (cat. nr. 16); Seated Virgin (cat. nr. 17); Group with a High Priest (cat. nr. 18); Adoration of the Magi (cat. nr. 19); St. Andrew (cat. nr. 20); A Bishop Saint (cat. nr. 22); St. Florian (cat. nr. 32); Mourning Virgin and St. John the Evangelist from the Crucifixion group (cat. nr. 44); Lamentation over Dead Christ (cat. nr. 45); St. Catherine (cat. nr. 55); A Saint – St Catherine? (cat. nr. 77); Bust of Charles V (cat. nr. 79); St. Wolfgang (cat. nr. 81); The Virgin and Child (cat. nr. 82); Nicodemus with Dead Christ (cat. nr. 86); St. Anne with the Virgin and Child (cat. nr. 87); St. Anne with the Virgin and Child (cat. nr. 90); St. Anne with the Virgin and Child (cat. nr. 102); Pietà (cat. nr. 103); St. Anne with the Virgin and Child (cat. nr. 106); St. Hubertus/St. Eustace (cat. nr. 125), [= 27 kat. hesel], in: Olga Kotková (ed.): *German, Austrian, French, Hungarian and Netherlandish Sculpture 1200–1550. Illustrated Summary Catalogue*, National Gallery in Prague, Prague 2014, s. 15; 17; 20; 25; 27; 29; 29–30; 30–31; 32; 33; 34; 35–36; 48; 59–60; 61; 70; 92; 94; 96; 96; 99; 99; 101; 110; 111; 114; 132.

Ondřej Faktor

Středověké nástěnné malby v kostele Panny Marie a svatých Petra a Pavla v Albrechticích u Sušice, in: *Vlastivědný sborník Muzea Šumavy VIII*, Sušice 2014, s. 11–31.

Gotické nástěnné malby v Černochově u Loun a specifika svatováclavské ikonografie doby lucemburské, in: kol. autorů, *Trans montes. Podoby středověkého umění v severozápadních Čechách*, Univerzita Karlova v Praze, Praha 2014, s. 315–329.

Tomáš Hladík

[kat. heslo], in: Helena Zápalková – Libor Štunc (edd.) *Speculum Mundi. Sběratelství premonstrátů na Strahově*, katalog výstavy, Muzeum umění Olomouc, Olomouc 2014, s. 105–106, č. k. 105, 106, obr.

Modely Josefa Winterhaldera staršího ve sbírkách Národní galerie v Praze, in: *Opuscula historiae artium* 62, 2013, Brno 2014, s. 160–167.

Štěpánka Chlumská

(spolu s Olgou Kotkovou, Annou Třeštíkovou, Radkou Šefců)
Svatá Anna Samotřetí. Nově atribované dílo Mistru Litoměřického oltáře ze sbírek Národní galerie v Praze, *Bulletin of the National Gallery in Prague* 24, 2014.

(spolu s Radkou Šefců, Alenou Otmarovou)
An Investigation of the Lead-Tin Yellows Type I and II and their Use in Bohemian Panel Paintings from the Gothic Period, *Heritage Science*, 2014
<http://www.heritagesciencejournal.com/>

(spolu s Radkou Šefců, Annou Třeštíkovou, Markem Kotrlým, Ivanou Turkovou)
Der Marienkrönungsalter in Pürglitzer Burgkapelle Bericht über die Ergebnisse der durchgeführten Untersuchung, in: Vladislav Razím – Markus Hörsch – Jiří Fajt (edd.) *Jagd, Wald, Herrscherrepräsentation* (Studia Jagellonica Lipsiensia 17), Ostfildern 2014, s. 87–112.

[8 hesel], in: Olga Kotková (ed.): *The National Gallery in Prague. German, Austrian, French, Hungarian and Netherlandish Sculpture 1200–1550. Illustrated Summary Catalogue*, National Gallery in Prague, Prague 2014, kat. č. 24, s. 37, kat. č. 25, s. 38, kat. č. 26, s. 39–41, kat. č. 27, s. 42–43, kat. č. 62, s. 77, kat. č. 63, s. 79, kat. č. 64, s. 79, kat. č. 70, s. 85.

Martina Jandlová Sošková

[13 kat. hesel], in: František Šuman (ed.) *Mistrovská díla děčínské obrazárny na thunovském zámku*, Zámek Děčín ve spolupráci s Národní galerií v Praze, Děčín 2014, s. 93–95, 111–129, 238–240.

Jan Klípa

viz Referát pro vědu a výzkum

Olga Kotková

Lept s umučením čtrnácti pražských bratří františkánů: mohl být autorem předlohy Roelandt Savery?, in: Petr R. Beneš – Petr Hlaváček, Tomáš Sterneček et al., *Čtrnáct mučedníků pražských. Vpád Pasovských a závěr vlády Rudolfa II. Europeana Pragensia – Historia Franciscana*, Praha 2014, s. 120–127.

Snímání z kříže, Korunování Panny Marie – Votivní obraz abatyše Kateřiny Thunové [= 2 kat. hesla], in: František Šuman (ed.): *Mistrovská díla Thunovské obrazárny na Děčínském zámku*, Zámek Děčín ve spolupráci s Národní galerií v Praze, Děčín 2014, s. 84–86, 87–89.

Pro koho dělají muzea své stálé expozice?, in: Ondřej Jakubec – Radka Miltová (ed.): *Umění a politika. Sborník 4. sjezdu historiků umění*, Brno 2013 (vyšlo 2014), s. 339–345.

Křídla domácího oltářku, Bolestný Kristus/Veraikon, Podobizna muže s rukavicemi, Svátá rodina, Ukládání do hrobu, Vize proroka Ezechiela [= 6 kat. hesel], in: Helena Zápalková – Libor Štunc (ed.): *Speculum Mundi. Umělecké poklady Královské kanonie premonstrátů na Strahově*, katalog výstavy, Muzeum umění Olomouc, Olomouc 2014, s. 74–75, 78–80.

Světec z Nemilkova, Pietà, Panna Maria s Ježíškem, P. Maria, Sv. Barbora a Sv. Kateřina z Černivska, Sv. Jan Evangelista a Sv. Jan Křtitel z Horažďovic [= 5 kat. hesel], in: Petr Jindra – Michaela Ottová (ed.): *Obrazy krásy a spásy. Gotika v jihozápadních Čechách*, katalog výstavy, Západočeská galerie v Plzni – Národní galerie v Praze, Řevnice 2013 (vyšlo 2014), s. 334–335, 345–348, 390–391, 396–397.

Introduction, in: Olga Kotková (ed.): *The National Gallery in Prague. German, Austrian, French, Hungarian and Netherlandish Sculpture 1200–1550. Illustrated Summary Catalogue*, National Gallery in Prague, Prague 2014, s. 7–12.

Petr Breuer: St. Anne with the Virgin and Child, Petr Breuer: Adoration of the Magi, Hans Multscher-workshop, Enthroned Virgin and Child, Hans Multscher-follower: Half-figure of the Virgin and Child, Hans Multscher-follower: The Virgin and Child, Allgäu, St. Sebastian, Austria, Pietà, Bavaria, St. John the Evangelist, Brixen, St. Wolfgang, Carinthia, A Saint King, Carinthia, St. Blaise, Carinthia, A Saint Bishop, Carinthia, St. Florian, Carinthia, Man of Sorrows, Carinthia, Altarpiece with St. George, Franconia, St. Sebastian, Franconia or Bavaria, St. Sebastian, Lower Austria, The Virgin and Child, Munich, Tobias or Jodoc, North France, The Virgin, North Germany, St. John the Evangelist, Mourning Virgin, Salzburg, St. Nicolas, Saxony, Resurrected Christ, Saxony, St. John the Evangelist, South Tyrol, Enthroned Virgin, South Tyrol, A Saint Bishop, Styria, St. Sebastian, Swabia, Annunciation, Swabia, Bust of St. John the Baptist, Swabia, Enthroned St. James the Greater, Tyrol, Pietà, Tyrol, St. Peter, Tyrol, A Saint Deacon, Tyrol, Church Fathers, Ulm, The Virgin and Child, Upper Rhineland, St. Margaret, Upper Rhineland, Triptych with a Crucifixion, Germany, Crucified Christ, Germany, A Saint Bishop, Germany, St. Andrew, South Tyrol, St. John the Evangelist [= 44 kat. hesel], in: Olga Kotková (ed.): *The National Gallery in Prague. German, Austrian, French, Hungarian and Netherlandish Sculpture 1200–1550. Illustrated Summary Catalogue*, National Gallery in Prague, Prague 2014, s. 18–19, 22–24, 45, 46–47, 49–50, 52–57, 64–65, 67–68, 73–74, 76, 87, 89, 91, 93, 97–98, 100, 103–104, 107–109, 111–113, 118–119, 127–128, 131.

Editorská činnost

The National Gallery in Prague. German, Austrian, French, Hungarian and Netherlandish Sculpture 1200–1550. Illustrated Summary Catalogue, National Gallery in Prague, Praha 2014

Petr Přibyl

[2 kat. hesla], in: František Šuman (ed.): *Mistrovská díla thunovské obrazárny na děčínském zámku*, Zámek Děčín – Národní galerie v Praze, Děčín 2014, s. 81–83, 90–92.

[1 kat. heslo], in: Angelo Tartuferi – Gianluca Tormen (edd.): *La Fortuna dei Primitivi. Tesori d'Arte dalle collezioni italiane fra Sette e Ottocento*, katalog výstavy, Galleria dell'Accademia, Florencie 2014, kat. č. 58, s. 348–350.

[1 kat. heslo], in: Dušan Foltýn – Jan Klípa – Pavlína Mašková – Petr Sommer – Vít Vlnas (edd.): *Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, kat. č. IV.15, s. 178–179, (anglická mutace na CD, in: *Open the Gates of Paradise. The Benedictines in the Heart of Europe 800–1300*, kat. č. IV.15, s. 82, National Gallery in Prague in cooperation with the Institute of Philosophy of the Academy of Sciences of the Czech Republic, Praha 2014.)

Andrea Steckerova (Rousová)

Hudba jako alegorie, symbol a metafora, in: *Vivat Musica!*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 12–45.

Petr Brandl: *Vlastní podobizna v alonžové paruce*, Jan Kryštof Liška: *Sv. Augustin*, Jan Jakub Hartmann: *Krajina s Marií Egyptskou a Krajina s Maří Magdalenou*, Jakub Antonín Pink: *Umučení sv. Kateřiny*, Jan Petr Molitor: *Alegorie Jara*, Norbert Grund: *Scéna z commedie dell'arte*, [= 6 kat. hesel], in: Helena Zápalková – Libor Štunc (edd.): *Speculum Mundi. Umělecké poklady Královské kanonie premonstrátů na Strahově*, katalog výstavy, Muzeum umění Olomouc, Olomouc 2014, č. k. 73, 81, 82, 85, 87, 89.

Editorská činnost

Vivat Musica!, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014.

Terezie Šiková

Editorská činnost

(spolu s Alenou Kingham, Denisou Sedlákovou)

Za branou zahrady rajské. Knížka vyprávění, her a úkolů pro školáky, průvodce výstavou, Národní galerie v Praze, Praha 2014.

Vít Vlnas

(spolu s Janem Klípou)

Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300./Open the Gates of Paradise. The Benedictines in the Heart of Europe 800–1300, průvodce výstavou, Praha 2014.

Druhý život středověkých benediktinů, in: Dušan Foltýn – Jan Klípa – Pavlína Mašková – Petr Sommer – Vít Vlnas (edd.): *Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 406–415.

[17 kat. hesel], in: Dušan Foltýn – Jan Klípa – Pavlína Mašková – Petr Sommer – Vít Vlnas (edd.): *Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014.

Chlumecké pomníky jako památníky tří uměleckých epoch, in: Marcela Zemanová – Václav Zeman (edd.): *Napoleonské války v české historické paměti a paměti regionu*, Ústí nad Labem 2014, s. 85–105.

Jan z Pomuka/sv. Jan Nepomucký, in: Stanislav Balík a kol.: *Dějiny notářství v českých zemích*, Praha 2014, s. 41–44.

Die Malerfamilie Škréta und ihre Bilder für Karl Eusebius von Liechtenstein. Ein Beitrag zur Situation des Kunsthandels im barocken Prag, in: Liechtensteinisch-Tschechische Historikerkommission (Hrsg.): *Die Liechtenstein und die Kunst*, Vaduz 2014 (Veröffentlichungen der Liechtensteinisch-Tschechischen Historikerkommission, Band 3), s. 315–330.

Slavní a vymyšlení: praotcové českého výtvarnictví. Božetěch – Tomáš z Mutiny – Zbyšek z Trotiny, in: Kateřina Piorecká – Martin Hrdina (edd.): *Historické fikce a mystifikace v české kultuře 19. století*, Praha 2014, s. 121–138.

O užitečnosti kunsthistoriků, *Art & Antiques*, č. 3, březen 2014, s. 2.

Opat Božetěch aneb Sláva a pád staročeského Leonarda da Vinci, *Dějiny a současnost* 36, 2014, č. 10, s. 22–25.

Pražská korunovace Karla VI. a symbolický zápas o dědictví rakouské, *Dějiny a současnost* 36, 2014, č. 4, s. 23–26.

Řeč šlechtických sídel. Trója u Prahy. Zrcadlo habsburských ctností a šternberských ambicí, *Dějiny a současnost* 36, 2014, č. 5, s. 28–29.

Utrechtský mír, habsburská říše a Evropa. Před třemi sty lety skončila válka o španělské dědictví, *Dějiny a současnost* 36, 2014, č. 1, s. 36–39.

Editorská činnost

(spolu s Dušanem Foltýnem, Janem Klípou, Pavlínou Maškovou, Petrem Sommerem) *Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014.

Marcela Vondráčková

(spolu s Radkou Šefců, Tomášem Trojkem)

Non-invasive Survey of Metallic Supports of the Small-size Paintings of the 18th century, Mezinárodní mikroskopický kongres/18th International Microscopy Congress Prague, Československá mikroskopická společnost, Praha, s. 4067–4068.

SBÍRKA UMĚNÍ DEVATENÁCTÉHO STOLETÍ

Irena Nývtová

Hudební motivy ve výtvarném umění českých zemí 19. století, in: Andrea Rousová (ed.): *Vivat Musica!*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 48–72.

SBÍRKA MODERNÍHO A SOUČASNÉHO UMĚNÍ

Helena Musilová

Partitury v českém umění po roce 1964, in: Andrea Rousová (ed.): *Vivat Musica!*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 108–124.

Lenka Pastýříková

Abstraktní umění a barevná hudba, in: Andrea Rousová (ed.): *Vivat Musica!*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 94–106.

Jakub Potůček

(spolu s Radomírou Sedlákovou)

Příběh Veletržního paláce, Národní galerie v Praze, Praha 2014.

(spolu s Vendulou Jurášovou)

Školy si dobrou architekturu zaslouží, *Architekt* 60, 2014, č. 1, s. 32

Poštovní a telegrafní v Šumperku. Ernst Wiesner 1935–1937, *Vesmír* 93, 2014, č. 1, s. 58–59.

Světlá místa Hřebečska, *ERA* 21 14, 2014, č. 3, s. 48.

(spolu s Vendulou Jurášovou)

Mocak. Muzeum of contemporary art Kraków, *Vesmír* 93, 2014, č. 5, s. 314–314.

Lávka pro pěší a cyklisty v Hradci Králové, *Vesmír* 93, 2014, č. 11, s. 622–623.

Akusticon – Pocta M. Filipovi, in: Andrea Rousová (ed.): *Vivat Musica!*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 124

Editorická činnost

(spolu se Zdeňkem Brdkem, Lubomírem Brožkem et al.)

Slavné osobnosti Prahy 10, Praha 2014

(spolu s Michalem Kohoutem, Rostislavem Šváchou et al.)

Česká republika – moderní architektura/Čechy, Praha 2014.

Radomíra Sedláková

(spolu s Jakubem Potůčkem)

Příběh Veletržního paláce, Národní galerie v Praze, Praha 2014.

Stavba roku 2014, katalog soutěže, doprovodné texty k oceněným stavbám. Vydavatelství Kabinet, Praha 2014.

Kulturní infrastruktura – architektura. Příspěvek do sborníku *Proměny kulturní infrastruktury v letech 1989–2014*, vydal NIPOS MK ČR, s. 25–29.

Městské divadlo v Mostě, in: *Svět architektury a divadla*, architekt Ivo Klimeš, Grada, Praha 2014, s. 51–56.

Hotel jako mýtoto tvorný prvek/Hotel as a Myth-Forming Feature. *Development news* 2014, 7, s. 10–12.

Další ročník soutěže o titul Stavba roku/Another year of the Building of the Year competition, *Development News* 2014, 10, s. 54–56.

Mladá Boleslav nejsou jen auta/Mladá Boleslav doesn't only mean cars, *Development news* 2014, 11, s. 56–58.

(spolu s Václavem Kučerou)

Architektura bez kompromisů – historie Veletržního paláce, *Beton* 2014, 3, s. 12–19.

Tři domy s vlastním náměstím, *Stavitel* 2014, 2, s. 33.

Budova s prostory jako ze sci-fi filmu, *Stavitel* 2014, 3, s. 35.

Neobvyklá silueta, logicky ztvárněná, *Stavitel* 2014, 4, s. 41.

Dům s pasáží, *Stavitel* 2014, 5, s. 41.

Otevřená zahrada – otevřená budova, *Stavitel* 2014, 6–7, s. 35.

Mistrovství architektovy práce, *Stavitel* 2014, 8, s. 39.

Nahoru – rychle a pohodlně, *Stavitel*, 2014, 11, s. 47.

Muzeum slouží i jako hangár, *Stavitel* 2014, 12, s. 35.

Olga Uhrová

Kubismus a hudba, in: Andrea Rousová (ed.): *Vivat Musica!*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 81–91.

Story of two Prague paintings by Oscar Kokoschka, in: Agnes Tietze (ed.): *Oskar Kokoschka und die Prager Kulturszene*, Řezno 2014, 30–31, 34–35.

SBÍRKA GRAFIKY A KRESBY

Eva Bendová

Kauza Václav Rabas. Stručná biografie, in: Eva Bendová (ed.): in: *Václav Rabas a mýtus hnědé*, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 19–32.

[kat. heslo], Kompozice New York in: *Nečekané dědictví: Šíma, Štýrský, Toyen, Zrzavý...*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha, 2014. s. 34–38.

Flám na prahu nové doby. Poznámka k fenomén bohémy, in: Roman Prah (ed.): *Na Okraji davu. Umění a sociální otázka v 19. století*, Plzeň, Západočeská galerie 2014, s. 58–68.

Pražské kavárny, in: *Praha sdílená a rozdělená*, Multikulturní centrum v Praze, URL: <http://praha.mkc.cz/?topics=prazske-kavarny-2>

[hesla], Tůmova kavárna, Kavárna v Obecním domě, Mánes kavárna, Juliš, Arco, Edison, Slavia, Continental, in: *Praha sdílená a rozdělená*, Multikulturní centrum v Praze, URL: <http://praha.mkc.cz/?topics=prazske-kavarny-2&place=tumova-kavarna>
<http://praha.mkc.cz/?topics=prazske-kavarny-2&place=kavarna-v-obecnim-dome>
<http://praha.mkc.cz/?topics=prazske-kavarny-2&place=manes>
<http://praha.mkc.cz/?place=julis>
<http://praha.mkc.cz/?topics=prazske-kavarny-2&place=arco>
<http://praha.mkc.cz/?place=edison>
<http://praha.mkc.cz/?place=slavia>
<http://praha.mkc.cz/?place=continental>

Editorská činnost

Václav Rabas a mýtus hnědé, Praha, Národní galerie v Praze, 2014.

Kristýna Brožová

Josef Bergler, Václav Brožík, [= 2 kat. hesla], in: František Šuman (ed.): *Mistrovská díla thunovské obrazárny na děčínském zámku*, Zámek Děčín ve spolupráci s Národní galerií v Praze, Děčín 2014, s. 158–162.

(spolu s Adamem Hnojilem)

Soběslav Hippolyt Pinkas, Modlitba za oběšence, 1861, Galerie výtvarného umění v Chebu, Cheb, 2014.

Markéta Dlábková

Křeslo pro hosta? Na okraj Maroldových kreseb pro Fliegende Blätter in: Alena Volrábová (ed.): *Ars linearis IV*, Národní galerie v Praze, Praha 2014; s. 60–69, 82–89, 147–179.

Blanka Kubíková

Piranesi vedutista; Piranesi a antika. Archeologická a polemická alba; [= 6 hesel], in: Blanka Kubíková (ed.): *Giovanni Battista Piranesi (1720–1778)*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 13–15, 52–66, 67–87, 107, 118–121, 126–153, 169–192, 196–233, 236–240, 260–265.

Ohlédnutí za výstavou *Rembrandt & Co.* neboli poznámky k Rembrandtovým grafikám ze sbírek Národní galerie v Praze/Glancing Back at the *Rembrandt & Co.* Exhibition. Some Comments on Rembrandt's Etchings in the Collections of the National Gallery in Prague, in: Alena Volrábová (ed.): *Ars linearis IV*, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 70–75, 141–145.

Laudatio k udělení Ceny UHS Elišce Fučíkové, *Bulletin UHS*, č. 26, 2014, č. 2.

Výstava *Pocta Michelangelovi, Xantypa*, 2014, č. 10, říjen, s. 88–89.

Nejen Žaláře. Giovanni Battista Piranesi v Praze, *Art + antiques*, 2014–2015, č.12+1, s. 16–22.

Editorská činnost

Giovanni Battista Piranesi (1720–1778), katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014.

Dalibor Lešovský

Giovanni Battista Piranesi – život a dílo, První architektonické fantazie, [= 9 hnízdových hesel], in: Blanka Kubíková (ed.): *Giovanni Battista Piranesi (1720–1778)*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 17–25, 26–35, 108–117, 140–143, 164–167, 194, 234–235, 242–247, 248–251, 252, 256–263.

Ester před Ahasverem a Šalamounův soud – „zapomenuté“ obrazy Paula Trogera, *Zprávy památkové péče* 74, 2014, č. 2, s. 151–153.

Univerzitní teze podle Jana Ongherse in. Alena Volrábová (ed.): *Ars linearis IV*, Praha 2014, Národní galerie v Praze, s. 76–81, 145–147.

Zuzana Novotná

Rebel Kubišta, in: Karel Srp (ed.): *Bohumil Kubišta – Zářivý krystal*, katalog výstavy GVU Ostrava, Arbor vitae, Řevnice 2014, s. 366–379

Úvod, Tři jezdci, Láska pozemská a láska nebeská, Schýlené děvče, Bretaň, Summary, [= 6 kat. hesel], in: Zuzana Novotná (ed.): *Nečekané dědictví: Šíma, Štýrský, Toyen, Zrzavý...*, katalog výstavy NG v Praze, Praha, 2014. s. 6–9, 10–14, 16–21, 22–26, 56–60, 157–163.

Sázavský klášter od jihu, in: Dušan Foltýn – Jan Klípa – Pavlína Mašková – Petr Sommer – Vít Vlnas (edd.): *Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 442–443.

Editorská činnost

Nečekané dědictví: Šíma, Štýrský, Toyen, Zrzavý, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha, 2014.

Anna Pravdová

(spolu s Tomášem Winterem)

Zrození, smrt a ztracené iluze karikaturisty. Tři případy Antonína Pelce, in: Alena Volrábová (ed.): *Ars Linearis IV*, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 90–100.

Josef Šíma, Ulice v Paříži (město), Josef Šíma, Krajina, [= 4 kat. hesla], in: *Nečekané dědictví, Šíma, Štýrský, Toyen, Zrzavý*, Praha 2014, s. 62–67, 128–133.

Návraty Josefa Šímy, *Art +Antiques*, č. 4, duben 2014, s. 10–14.

Inter-Visions. Filomena Borecká, Montserrat Serra, *INTER-VISIONS*, Galerie Klatovy-Klenová, 2014, nestr.

Anna Rollová

Maarten van Heemskerck – Starý Řím ožívá, in: Alena Volrábová (ed.) *Ars linearis IV*, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 20–23, 124–125.

Nizozemské kresby 17. století – nejnovější prezentace, in: Alena Volrábová (ed.): *Ars linearis IV*, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 102–105, 154–155.

Petr Šámal

Josef Mánes, Cyklus Musica [kat. heslo], in: Andrea Rousová (ed.) *Vivat musica!*, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 64

[5 hesel a 11 hesel ve spolupráci s Vitem Vlnasem], in: Dušan Foltýn – Jan Klípa – Pavlína Mašková – Petr Sommer – Vít Vlnas (edd.): *Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. s. 423, 424, 426, 427, 430–435, 437–439, 442, 444, 445, 447.

Alena Volrábová

Petr Voit, Český knihtisk mezi pozdní gotikou a renesancí I. Severinsko-kosořská dynastie 1488–1557 (rec.), *Umění* 62, 2014, č. 4, s. 381–383.

Wenceslaus Hollar and Friedrich Brentel: *Umění* 62, 2014, č. 5, s. 423–438.

Svatá příroda: Kresby pro ilustrace Kupfer-Bibel Johanna Jakoba Scheuchzera
Sacred Nature: Drawings for Illustrations of the Kupfer-Bibel Authored by Johann Jakob Scheuchzer, in: Alena Volrábová (ed.): *Ars linearis IV*, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 106–115, 155–159

[kat. hesla], č. VIII.5, 6 a 13 a část č. VIII. 22, in: Dušan Foltýn – Jan Klípa – Pavlína Mašková – Petr Sommer – Vít Vlnas (edd.): *Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 421–423, 428, 436.

Editorská činnost

Ars linearis IV, Národní galerie v Praze, Praha 2014.

Petra Zelenková

Karel Škréta, Samuel Weishun a nejstarší teze pražské univerzity/Karel Škréta, Samuel Weishun and the Oldest Thesis Prints of Prague University, in: Alena Volrábová (ed.): *Ars linearis IV*, Národní galerie v Praze, Praha 2014; s. 60–69, 138–141.

[hesla], in: *Speculum mundi. Sběratelství kláštera premonstrátů na Strahově*, Helena Zápalková – Libor Štunc (edd.): katalog výstavy, Muzeum umění Olomouc, Olomouc 2014, s. 40–45, č. k. 21, 22, 23, 24, 26, 27.

[hesla], in: Dušan Foltýn – Jan Klípa – Pavlína Mašková – Petr Sommer – Vít Vlnas (edd.): *Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 420, č.k. VIII. 4 (společně s Vitem Vlnasem); s. 425, č.k. VIII. 9 (společně s Vitem Vlnasem); s. 429, č.k. VIII. 14 (společně s Vitem Vlnasem); s. 440, č. k. VIII. 26; s. 446, č.k. VIII. 32 (společně s Vitem Vlnasem); s. 448, č.k. VIII. 34.

SBÍRKA ORIENTÁLNÍHO UMĚNÍ

Lenka Gyaltsso

Východoasijské inspirace v současné české módě, in: Petra Polláková (ed.): *Drak se probouzí. Současné inspirace východoasijským uměním /The Waking Dragon. Contemporary Inspiration from East-Asian Art*, Praha, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 123–138.

Markéta Hánová

Japonismus v českém umění, Národní galerie v Praze, Praha 2014.

Japonisme in Czech Art, Národní galerie v Praze, Praha 2014.

Japonismus v českém umění, průvodce výstavou, Národní galerie v Praze, Praha 2014.

Zdenka Klimentová

(spolu s Jitkou Dřevíkovskou, Zdeňkem Chudárkem, Josefem Štuncem)
Koberce Orientu na hradech a zámcích ve správě Národního památkového ústavu, Praha, Národní památkový ústav 2014, společné kapitoly s. 16–22, 30–67.

(spolu s Ladislavem Bezděkem, Jitkou Dřevíkovskou, Zdeňkem Chudárkem a Josefem Štuncem)
Metodika průzkumu, dokumentace a péče o orientální koberce, Praha, Národní památkový ústav 2014, s. 27–58.

Michaela Pejčochová

The “Strange Allure” of Bugs and Grass – An album of insects and plants by Qi Baishi in the collection of the National Gallery in Prague, in: *Beijing huayuan, Qi Baishi yanjiu, di er ji*, Guangxi meishu chubanshe, Nanning 2014, s. 1–30.

Exhibitions of Chinese Painting in Europe in the Interwar Period: The Role of Liu Haisu as Artistic Ambassador, in: Michelle Ling-Ying Huang (ed.): *The Reception of Chinese Art Across Cultures*, Cambridge Scholars Publishing, Newcastle upon Tyne 2014, s. 179–199.

Petra Polláková

Inspirace východoasijským uměním v českém umění mladší a střední generace, in: Petra Polláková (ed.): *Drak se probouzí. Současné inspirace východoasijským uměním /The Waking Dragon. Contemporary Inspiration from East-Asian Art*, Praha, Národní galerie v Praze, Praha 2014, 9–92 a 141–175.

Editorská činnost

Drak se probouzí. Současné inspirace východoasijským uměním /The Waking Dragon. Contemporary Inspiration from East-Asian Art, Národní galerie v Praze, Praha, 2014.

ARCHIV NG V PRAZE

Tomáš Sekyrka

Sběratelé moderního umění a Národní galerie v Praze ve 20. století, in: Zuzana Novotná (ed.): *Nečekané dědictví*, katalog výstavy, Národní galerie v Praze, Praha 2014, s. 144–156.

Radka Tibitzlová

Novomlýnská vodárenská věž a její stavitel Jan Decapauli, in: *Staletá Praha* 30, 2014, 1, s. 111–120.

(spolu se Štěpánem Váchou)

Nově nalezené dílo Karla Škréty Sv. Antonín Paduánský Ježíškem a obrazová výzdoba kostela hybernů na Novém Městě pražském, *Umění* 62, 2014, č. 2, s. 118–140.

Jan Hendrych a Jan Jeroným z Lewenfelsu – společenská a kulturní elita na Havlíčkovobrodsku v druhé polovině 17. století, in: Aleš Veselý (ed.): *Baroko na Havlíčkovobrodsku*, Havlíčkův Brod 2014, s. 23–52.

RESTAURÁTORSKÝ ATELIÉR A CHEMICKO-TECHNOLOGICKÁ LABORATOŘ NG V PRAZE

Alena Hostašová

(spolu s Radkou Šefců, Štěpánkou Chlumskou)

An Investigation of the Lead-Tin Yellow Type I and II and their Use in Bohemian Panel Painting from the Gothic Period, in: *Third International Congress on Chemistry for Cultural Heritage*, 1.–5. července 2014, Vídeň 2014, s. 156–159.

(spolu s Radkou Šefců, Štěpánkou Chlumskou)

Historické technologie a moderní metody průzkumu: využití moderních analytických metod při komplexním průzkumu středověkých a raně renesančních děl bohemikální provenience ze sbírek NG v Praze, in: *FÓRUM 2014 pro konzervátory-restaurátory*, AMG, Brno 2014, s. 134.

Radka Šefců

(spolu s Markem Kotrlým, Ivanou Turkovou)

The Original or the Fake? The Use of Microscopy and Spectroscopy Method in the Forensic Criminology Science in Determining the Authenticity of Artworks, in: *Sborník 18th International Microscopy Congress Prague 8.–12.9. 2014*, Československá mikroskopická společnost, Praha 2014, s. 4036–4037.

(spolu s Marcelou Vondráčkovou, Tomášem Trojkem)

Non-invasive Survey of Metallic Support of the Small-size Painting of the 18th Century, in: *Sborník 18th International Microscopy Congress Prague, 8.–12.9. 2014*, Československá mikroskopická společnost, Praha, s. 4067.

(spolu s Štěpánkou Chlumskou – Annou Třeštíkovou – Markem Kotrlým – Ivanou Turkovou)

Utilisation of micro-optic and micro-spectroscopic method in the identification of identical filling material of tinned relief in Late Gothic Panel Painting of Bohemical Provenance, in: *Sborník 18th International Microscopy Congress Prague 8.–12. 9. 2014*, Československá mikroskopická společnost, Praha, s. 4070–4071.

(spolu s Alexandrou Kloužkovou, Tomášem Trojkem, Ivanou Turkovou)

Průzkum a analýza barokních keramických sochařských skic, in: *FÓRUM 2014 pro konzervátory-restaurátory*, AMG, Brno 2014, s. 34–44.

(spolu se Štěpánkou Chlumskou, Annou Třeštíkovou, Tomášem Čechákem, Tomášem Trojkem, Markem Kotrlým, Ivanou Turkovou)

Použití kovového bismutu v technice zlacení v pozdně gotické malbě a polychromii retáblu z kaple hradu Křivoklát, in: *FÓRUM 2014 pro konzervátory-restaurátory*, AMG, Brno 2014, s. 135.

(spolu s Štěpánkou Chlumskou, Alenou Hostašovou)

An Investigation of the Lead-Tin Yellow Type I and II and their Use in Bohemian Panel Painting from the Gothic Period, in: *Third International Congress on Chemistry for Cultural heritage*, 1.–5. července 2014, Vídeň, s. 156–159.

(spolu s Helenou Dáňovou, Annou Třeštíkovou, Václavem Pitthardem)

Material Investigation of the Late Gothic Polychromy of the Nativity Relief from the Corona Sanctae Mariae Monastery in Třebořov in Moravia, *Sborník 11th International Conference on Non-destructive Investigation and Microanalysis for the Diagnostic and Conservation of Cultural and Environmental Heritage*, Madrid 2014, IND 81, s. 1–9.

(spolu se Štěpánkou Chlumskou, Annou Třeštíkovou, Markem Kotrlým, Ivanou Turkovou)

Der Marienkrönungsalter in Pürglitzer Burgkapelle Bericht über die Ergebnisse der durchgeführten Untersuchung, in: Vladislav Razím – Markus Hörsch – Jiří Fajt (edd.): *Jagd, Wald, Herrscherrepräsentation*, (Studia Jagellonica Lipsiensia 17), Lipsko 2014, s. 87–112.

11. Knižní produkce Národní galerie v Praze v roce 2014

Ediční řady:

Katalogy:

Malé katalogy:

Helena Musilová

Skleněné peklo. Požár Veletržního paláce 14.–15. 8. 1974

K instalaci *Skleněné peklo*, která je připomenutím uzavření jedné etapy života Veletržního paláce sloužícího v té době jako administrativní sídlo několika podniků zahraničního obchodu Československé socialistické republiky, vyšel katalog shrnující dnes zjistitelné informace a fotografie ohledně vzniku požáru 14.–15. 8. 1974 a jeho vyšetřování včetně mediálního ohlasu.

česky, 24 stran, 36 reprodukcí

Olga Uhrová

Sbírka francouzské umění 19. a 20. století Národní galerie v Praze

Katalog prezentuje vybraná díla světového významu z mimořádně význačné sbírky ve Veletržním paláci, v níž jsou zastoupeni významní tvůrci francouzského umění od romantismu 19. století k umělcům otevírajícím cestu umění 20. století a kterou charakterizuje myšlenková sevřenost, komornost, reprezentativnost a mimořádná kvalita. Je rovněž historickým dokladem o formování francouzsko-českých kulturních vztahů.

česká, anglická a francouzská verze, 6 stran, 15 reprodukcí

Střední katalogy:

Radomíra Sedláková – Jakub Potůček

Příběh Veletržního paláce

Veletržní palác (1928) je jedna z nejzajímavějších raně funkcionalistických staveb Prahy realizovaná podle projektu architektů Oldřicha Tyla a Josefa Fuchse. Publikace věnovaná jeho osudu provází čtenáře historií Pražských vzorkových veletrhů, představuje architektonickou soutěž na vytvoření velkorysé čtvrti „Veletržní City“, ukazuje vývoj veletržních aktivit v rámci paláce. Sleduje i pokusy o vybudování nového veletržního areálu v 50. letech 20. století a v závěrečné části připomíná navrhované varianty obnovy po požáru v roce 1974, kdy díky iniciativě architektů ze Stavoprojektu Liberec se podařilo palác uchovat a po zdoluhavých diskuzích bylo v roce 1980 rozhodnuto, že bude přidělen Národní galerii v Praze, aby zde pak v roce 1995 vytvořila sídlo pro své sbírky moderního a současného umění.

česky, 154 stran, 84 reprodukcí

Petra Polláková (ed.)

Drak se probouzí. Současné inspirace východoasijským uměním

Drak je jedním z ústředních symbolů východoasijské kultury, je obdařen kladnou (jangovou) energií a tvořivou silou, proto se stal i symbolem publikace, která přibližuje zajímavý a u nás dosud neprozkoumaný fenomén vlivu tradičního a současného východoasijského umění a japonské popkultury na tvorbu českých umělců mladé a střední generace po roce 2000.

Jednotlivé kapitoly se zaměřují na různé oblasti vizuálního umění od malířství, sochařství, video artu, instalací přes inspirace v oblasti autorského šperku, designu nebo současné módy.

česko-anglicky, 204 stran, 85 reprodukcí

Eva Bendová (ed.)

Václav Rabas a mýtus hnědé

Publikace se zabývá pro české umění 20. století důležitým, ale v určitých etapách buď dezinterpretovaným, nebo i podceňovaným umělcem, jako byl představitel Umělecké besedy Václav Rabas. Hlavním kritériem vzniku knihy byla úvaha nad materiálností malířství, analýzou významu hnědi a hlíny v moderním umění. Tři eseje doprovázené reprodukcemi Rabasových krušnohorských krajin sledují z interdisciplinárního pohledu vztah krajinomalby a geologie, ikonografii tvaru a matérie (hlíny) v tvorbě malíře, i jeho stručnou biografie zaměřenou na kulturně historický význam umělce.
česky, 136 stran, 78 reprodukcí

Zuzana Novotná (ed.)

Nečekané dědictví: Šíma, Štyrský, Toyen, Zrzavý...

V roce 2010 získala Národní galerie v Praze nečekané dědictví s více než dvaceti uměleckými díly významných autorů moderny. Unikátní soubor pochází ze sbírky MUDr. et RNDr. Aleny Žižkové-Lind (1926–2009), která jej původně chtěla odkázat anonymně, ale na radu přátel se v poslední vůli k jejímu vlastnictví přihlásila. Publikace reflektuje sbírku nejen pro její ojedinělost, ale také z respektu k mecenášskému gestu. Kolekce obrazů a prací na papíře je obsahově velmi sourodá a odkrývá sběratelčinu zálibu v autorech s vazbami na Francii, mezi nimiž byli surrealisté Toyen a Jindřich Štyrský, Josef Šíma, Jan Matulka, Jan Zrzavý, Rudolf Kremlička, František Tichý, František Muzika nebo Španěl Honorio Garcia Conday.
česky, 164 stran, 70 reprodukcí

Velké katalogy:

Blanka Kubíková (ed.)

Giovanni Battista Piranesi (1720–1778)

Výstavní katalog představuje G. B. Piranesiho, který patří mezi největší osobnosti italského umění 18. století. Školený architekt a scénograf se do dějin zapsal především jako mimořádný grafik, jehož originální výtvarný jazyk je obdivován do dnešních dnů. Ve své rozsáhlé tvorbě zobrazoval hlavně městské veduty, antické památky Říma a blízkých měst. Velké uznání získal Piranesi i díky své archeologické práci, jejíž výsledky zobrazoval ve výtvarně velmi poutavých grafických albech. Od 19. století se jeho nejznámějším dílem stal cyklus imaginárních vězení nazvaný Carceri (Žaláře), který učaroval mnohým umělcům a literátům.
česky, 290 stran, 189 reprodukcí

Dušan Foltýn – Jan Klípa – Pavlína Mašková – Petr Sommer – Vít Vlnas (edd.)

Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300

Výstavní katalog v rozsahu dosud nebývalém dokumentuje materiální a duchovní kulturu střední Evropy počínaje epochou vlády Karla Velikého přes období otonské a románské až na práh vrcholné gotiky. Prezentuje uměleckořemeslná díla, iluminované rukopisy, monumentální kamenné a dřevěné sochy, mince, listiny, ale rovněž ojediněle dochované předměty denní potřeby, jako jsou psací potřeby, nádoby či součásti oděvu. Dramatické období christianizace střední Evropy je zde nahlíženo optikou benediktinského řádu.
česko-anglicky, 496 stran, 302 reprodukcí

Průvodce:

Markéta Hánová

Japonismus v českých zemích

Průvodce výstavou poprvé u nás představuje japonské inspirace ve výtvarném umění v českých zemích v kontextu moderních dějin umění od 2. poloviny 19. století do 30. let 20. století převážně v malbě, grafice, sochařství a užitém umění. Reprodukce děl doplňuje dobový archivní materiál i fotografie a současně uvádí významné sběratelské osobnosti japonského umění a dobové výstavy v Čechách.
česko-anglicky, 128 stran, 117 reprodukcí

Andrea Rousová (ed.)

Vivat Musica!

Průvodce výstavou se zaměřuje na sledování vztahu mezi výtvarným uměním a hudbou od renesance až po současnost. Jeho cílem je poukázat na námětovou šíři a v průběhu času měnící se přístupy umělců tvořících v kontextu tohoto tématu. Účelem není komplexně či průřezově podchytit vizualizaci hudby nebo podat v případě moderního umění souborný historický přehled o tvůrčí práci se zvukem. Pro jednotlivá umělecká období byly vybrány dílčí motivy poskytující hlubší pohled na zvolenou problematiku.
česko-anglicky, 136 stran, 124 reprodukcí

Jan Klípa – Vít Vlnas (edd.)

Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800-1300

Průvodce výstavy představuje duchovní a materiální kulturu raně a vrcholně středověkých benediktinských klášterů ve střední Evropě. Současně vyzdvihuje roli, kterou sehrál benediktinský řád v christianizaci zdejších národů, při přijímání anticko-křesťanské mediteránní kultury a v procesu zrodu a upevnění státu a státnosti ve střední Evropě. Současně jsou přiblíženy klíčové osobnosti benediktinského řádu a představena jeho jednotlivá důležitá centra, a to v jejich roli prostředníků kulturní výměny mezi západní a jižní Evropou a nově christianizovaným slovanským a maďarským územím.
česko-anglicky, 128 stran, 88 reprodukcí

Štěpánka Chlumská (ed.)

Čechy a střední Evropa 1200–1550

Publikace prezentuje expozici středověkého a raně renesančního umění v klášteře sv. Anežky České, která dokumentuje rozsáhlý časový úsek od nástupu gotického umění na počátku 13. století až po jeho vyznívání v 1. třetině 16. století a jejímž podstatným rysem je začlenění děl vzniklých v Čechách do širšího střeoevropského rámce. Průvodce expozicí je uspořádán do dvou hlavních kapitol, odpovídajících základní periodizaci dějin středověkého umění v českých zemích. Pozornost je věnována rovněž dějinám vystavené sbírky a národní kulturní památce, klášteře sv. Anežky České, v němž dlouhodobá expozice sídlí. Nedílnou součástí publikace je katalog vystavených děl. Bohatě ilustrovaný průvodce vychází v druhém, doplněném, vydání. Statě i katalogová část tak reflektují posun specializovaného bádání i proměny expozice během jejího patnáctiletého trvání.
česká a anglická verze, 166 stran, 137 reprodukcí

Sborníky

Alena Volrábová (ed.)

Ars linearis IV

Sborník předkládá patnáct příspěvků z odborného kolokvia na témata vážící se k umění grafiky a kresby v kontextu české tvorby včetně zajímavých akvizic moderního a současného umění. Autoři textů jsou v oboru největšími autoritami v rámci ČR a jejich výstupy mají jak vysokou vědeckou úroveň, tak zároveň jsou přínosné i pro širší okruh zájemců a přináší řadu

nových poznatků z daných oborů. Publikace rozšiřuje povědomí o uměleckých dílech, která nemohou být trvale vystavována pro citlivost na světlo a další klimatické podmínky.
česko-anglicky, 160 stran, 95 reprodukcí

Odborné publikace o výtvarném umění:

Markéta Hánová

Japonismus v českém umění

Japonismus, který souvisí se znovuotevřením Japonska mezinárodním obchodním vztahům a cílenému dovozu japonského umění do Evropy v období Meidži, je v českém umění reflektován od 2. poloviny 80. let 19. století do začátku 30. let 20. století. V monografii jsou vysvětleny pojmy japonerie a japonismus, jejich kontrastní povahy po obsahové a formální stránce v kontextu evropského výtvarného umění, zaměřeného hlavně na pařížské prostředí, které významnou měrou ovlivňovalo české umělce. Ačkoli kniha navazuje na 1. vydání *Japonismus ve výtvarném umění v Čechách* z roku 2010, je jiným způsobem a podrobněji strukturovaná a rozšiřuje dané téma jak o nový obrazový materiál, tak o nově získané poznatky včetně chronologického přehledu výstav japonského umění u nás.
česká a anglická verze, 272 stran, 288 reprodukcí

Soupisové katalogy:

Olga Kotková (ed.)

German, Austrian, French, Hungarian and Netherlandish Sculpture 1200–1550. Illustrated Summary Catalogue II/2

Soupisový katalog představuje sochařskou produkci z období let 1200–1550 z oblastí Německa, Rakouska, Francie, Uher a Nizozemska. Tento překvapivě bohatý fond nebyl dosud odborně zhodnocen. Jeho zpracování zpřístupňuje jak díla již známá (např. mistrovské řezby Monogramisty IP), tak celou řadu dosud nepublikovaných prací. Katalog přinesl i cenná zjištění k proveniencím soch – velká část kolekce pochází ze sbírek arcivévody Františka Ferdinanda d'Este, jež byla shromážděna na zámku Konopiště. Katalog obsahuje vedle technologických údajů (materiálové analýzy, restaurování) i ikonografické rozbory a velká pozornost je věnována důslednému využití pramenů a literatury.
anglicky, 160 stran, 148 reprodukcí

Monografie:

Pavla Machalíková – Petr Tomášek

Josef Führich (1800–1876). Z Chrastavy do Vídně

Publikace souhrnně pojednává o životě a díle Josefa Führicha, rodáka z Chrastavy, a jeho opomíjeném postavení v kontextu českého umění 19. století. V několika chronologicky řazených kapitolách se autoři zabývají vztahem rané výtvarnickovy tvorby k řemeslné činnosti v severočeském regionu s německy mluvící komunitou, jeho vzestupem v pražském uměleckém světě 20. let 19. století, v němž byl považován za představitele romantických tendencí a zastávce moderního malířského hnutí, významem Führichova pobytu v Římě a situací umělce po návratu do Čech, kdy usiloval o nábožensko-vlasteneckou malbu spojenou s nazarenismem, i jeho odchodem do Vídně.
česko-německy, 368 stran, 175 reprodukcí

Periodika:

Výroční zpráva Národní galerie v Praze 2014

Publikace pro děti:

Terezie Šiková (ed.)

Za branou zahrady rajske. Knížka vyprávění, her a úkolů pro školáky.

Edukační materiál vydaný k příležitosti výstavy „Otevři zahradu rajskou. Benediktini v srdci Evropy 800–1300“ je přednostně určen dětem mladšího školního věku. Publikace přibližuje hravou formou téma benediktinského mnišství a seznamuje je s nejdůležitějšími aspekty klášterního života. Vybraná témata z oblasti výtvarné i duchovní kultury středověku jsou nahlížena očima současných školáků Vojty a Madly. Jejich zážitky a dojmy během výletu do středověkého kláštera podkreslují vtipné ilustrace Johanky Ovčáčkové, reprodukce stěžejních uměleckých děl a úryvky z dobových textů a reálií. Představivost a kreativita je rozvíjena prostřednictvím výtvarných her a úkolů, k jejichž řešení je čtenář společně s hrdiny vybízen. česky, 44 stran, 75 ilustrací a reprodukcí

Koedice:

Stanislav Balík a kolektiv

Dějiny notářství v českých zemích

Notářská komora ČR

12. Odborné posudky, expertizy, znalecké posudky a osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty

Národní galerie v Praze, jako znalecký ústav, zapsaný Ministerstvem spravedlnosti ČR ve druhém oddílu seznamu ústavů kvalifikovaných pro znaleckou činnost

- v oboru *školsství a kultura* s rozsahem znaleckého oprávnění pro výtvarné umění volné (malba, plastika, grafika), publikováno v Ústředním věstníku ČSR, ročník 1986, částka 5

a

- v oboru *ekonomika* s rozsahem znaleckého oprávnění pro oceňování děl malířských, sochařských, grafických a děl vytvořených jinými médii, pokud jsou v předmětu činnosti Národní galerie v Praze – rozhodnutí ze dne 7. 11. 2001 M – 1787/2001

vypracovala za rok 2013 6 znaleckých posudků zapsaných ve znaleckém deníku pod pořadovými čísly 78 až 83, a to:

1. Znalecký posudek z oboru výtvarné umění volné a ekonomika č. 78 č.j. NG 999/2014 ze dne 28. 5. 2014 vyžádaný Ministerstvem kultury, odbor ochrany movitého kulturního dědictví muzeí a galerií, jehož předmětem bylo zkoumání čtyř obrazů (2x Maxmilián Pirner: *Mladá láska* a *Stará láska*; Vojtěch Hynais: *Alegorie zpěvu, malířství, hudby a sochařství*; Beneš Knüpfner: *Nymfa na delfínu*) z důvodu nabídky vlastníka pro akvizici do státních sbírek.

2. Znalecký posudek z oboru výtvarné umění volné a ekonomika č. 79 č.j. NG 338/2014 ze dne 30. 6. 2014 vyžádaný Ministerstvem školsství, tělovýchovy a mládeže, odbor hospodářské správy, jehož předmětem bylo ocenění artefaktu s názvem *Holubice* od neznámého autora.

3. Znalecký posudek z oboru výtvarné umění volné a ekonomika č. 80 č.j. NG 1266/2014 ze dne 30. 6. 2014 vyžádaný Policií ČR, Obvodní ředitelství policie Praha I, SKPV, OOK, 2. oddělení OK, Praha 1 Opatřením č.j. KRPA-108071-64/TČ-2014-001172-6-KM, sp. zn. 1 ZT 94/2014 ze dne 22.5.2014 podle § 105 odst. 1 trestního řádu, jehož předmětem bylo posouzení pěti obrazů Františka Hudečka.

4. Znalecký posudek z oboru ekonomika č. 81 č.j. NG 2051/2014 ze dne 23. 10. 2014 vyžádaný Ministerstvem kultury, odbor ochrany movitého kulturního dědictví muzeí a galerií, jehož předmětem bylo stanovení ceny obvyklé jednoho díla (Petr Brandl: *Kající sv. Maří Magdalena*) z důvodu nabídky vlastníka pro akvizici do státních sbírek.

5. Znalecký posudek z oboru výtvarné umění volné č. 82 č.j. NG 1401/2014 ze dne 25. 11. 2014 vyžádaný Policií ČR, Obvodní ředitelství policie Praha I, SKPV, OOK, 3. oddělení OK, Praha 1 Opatřením č.j. KRPA-163373-40/TČ-2014-001173-1 ze dne 1.10.2014 podle § 105 odst. 1 tr. řádu ve spojení s § 110 odst. 1 trestního řádu, jehož předmětem bylo posouzení jedenácti děl (Ladislav Zívř, Vladimír Boudník, Karel Valter, Kamil Lhoták, Libor Fára, Zdeněk Sklenář, Václav Špála, Alois Kalvoda).

6. Znalecký posudek z oboru výtvarné umění volné č. 83 č.j. NG 1966/2014 ze dne 31. 12. 2014 vyžádaný Policií ČR, Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje, OHK SKPV, Hradec Králové Opatřením č.j. KRPH-46176-48/TČ-2014-050080 ze dne 13. 10. 2014 a Opatřením č.j. KRPH-46176-92/TČ-2014-050080 ze dne 28. 11. 2014 podle § 105 odst. 1 trestního řádu, jehož předmětem bylo posouzení dvacet osm děl na papíře (Ota Janeček, Marie Čermínová zv. Toyen, Max Švabinský, Václav Boštík, Jan Zrzavý, Kamil Lhoták).

Na všech znaleckých posudcích se podílelo restaurátorské oddělení ve spolupráci s kurátory sbírek.

V roce 2014 dále vypracovala Národní galerie v Praze dvě odborná vyjádření, a to:

1. Odborné vyjádření k údajné koláži Jiřího Koláře č.j. NG 622/2014 ze dne 18. 3. 2014 pro Policii ČR, Obvodní ředitelství Policie Praha IV, SKPV, 3. oddělení HK, Praha 4 na základě žádosti o součinnost dle § 8 odst. 1 trestního řádu č.j. KRPA-465928-20/TČ-2013-001493 ze dne 18. 2. 2014.

2. Odborná vyjádření k šesti plastikám (Gutfreund, Filla, Horejc) č.j. NG 670/2014 ze dne 27. 8. 2014 pro Policii ČR, Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje, Územní odbor Trutnov, oddělení SKPV na základě žádosti ve smyslu ust. § 105 odst. 1 trestního řádu č.j. KRPH-94256-187/TČ-2013-051081-VR ze dne 30. 6. 2014.

Za účelem zjištění pravosti uměleckých děl pro právnické a fyzické osoby zpracovalo Restaurátorské oddělení dvacet odborných expertis, které potvrzovaly nebo vylučovaly pravost zkoumaných uměleckých děl.

Chemicko-technologická laboratoř provedla celkový přírodovědný průzkum sto jedenačtyřiceti uměleckých děl.

Odbor registru a metodického centra ve spolupráci s jednotlivými sbírkami vykonává činnosti související s vývozy předmětů kulturní hodnoty z území České republiky podle

zákona č. 71/1994 Sb. o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, pro trvalý vývoz i pro vývoz na dobu určitou výtvarných děl vymezených v bodě IV přílohy 1 tohoto zákona, pro žadatele o vývozní osvědčení z hlavního města Prahy a z krajů Středočeského, Jihočeského, Plzeňského, Karlovarského, Ústeckého, Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického.

Celkový počet přijatých žádostí	188
Celkový počet vydaných osvědčení na dobu určitou	18
Celkový počet vydaných osvědčení k trvalému vývozu	164
Celkový počet žádostí postoupených Ministerstvu kultury ČR s návrhem na zahájení řízení o prohlášení uměleckého díla kulturní památkou	0
Celkový počet vrácených žádostí	6

Vrácené žádosti nesplňovaly některou z předepsaných náležitostí a žadatel je ani po výzvě nedoplnil, nebo NG nebyla podle přílohy 2 zákona č. 71/1994 Sb. příslušnou institucí k jejímu vyřízení, nebo se žadatel rozhodl žádost o vývozní osvědčení zrušit.

Odbor registru a metodického centra prováděl evidenci žádostí o vývozní osvědčení, v rámci kontroly prohledával policejní databázi PSEUD a databázi kulturních památek MonumNet.

V roce 2014 byly, stejně jako v předcházejících letech, zodpovídaný dotazy žadatelů o vývozní osvědčení podle zákona č. 71/1994 Sb. a byla vyhotovována písemná vyjádření k vývozu děl, která nenaplnují kritéria zákona č. 71/1994 Sb. (nejedná se o předměty kulturní hodnoty), pokud o ně bylo požádáno.

Odbor registru a metodického centra také prověřoval, zda se neobjevil v evidenci žádostí o vývozní osvědčení odcizený předmět na základě žádostí MK ČR v rámci závazků vyplývajících z úmluvy UNESCO o opatřeních k zákazu a zabránění nedovoleného dovozu a vývozu kulturních statků.

13. Zajištění průběžného informování o činnosti

O zajištění průběžného informování o činnosti Národní galerie se stará oddělení PR a marketingu, které v roce 2013 vzniklo z oddělení komunikace a propagačního oddělení. Během roku 2014 navázalo v oblasti vnějších vztahů na dobré zkušenosti z plánování marketingových aktivit v průběhu velkých výstavních projektů.

Mediální partnerství

V návaznosti na schválený výstavní plán a rozpočty jednotlivých výstav byly připraveny mediální plány s cílem zvýšit povědomí o činnosti Národní galerie v Praze, a to bez zvýšení nároků na schválené rozpočty výstav v oblasti propagace. Strategickým cílem roku 2014 bylo především zkvalitnění dlouhodobých mediálních partnerství s Českou televizí a Českým rozhlasem jako tradičními partnery NG a dále rozvoj dalších významných mediálních partnerství díky zaměření a cílovým skupinám nejbližších partnerů – s rozhlasovou stanicí Radio Classic FM, časopisem Art & Antique a ČSA Review.

Také v roce 2014 spolupracovala Národní galerie v Praze v oblasti informování o výstavách a stálých expozicích prostřednictvím outdoorové reklamy s agenturou Rail Reklam a dále

se společností Adjust Art a s Magistrátem hl. m. Prahy. Díky tomu se Národní galerii v Praze daří aktivně informovat o svých výstavách a stálých expozicích při nepřekročení rozpočtových prostředků.

Pro rok 2014 se podařilo mimo jiné uzavřít partnerství s vydavatelstvím ECONOMIA. Během roku oddělení marketingu a PR pokračovalo v nastavené praxi, v návaznosti na schválený plán výstav a jejich přidělení významu programovou radou Národní galerie v Praze si vydefinovalo priority a připravilo plán propagace jednotlivých výstavních projektů a stálých expozic.

On-line komunikace

Oddělení marketingu a PR pracovalo v roce 2014 v oblasti on-line komunikace především s webovými stránkami, které vedle základních informací o Národní galerii, jejích sbírkách a stálých expozicích představují návštěvníkům jednotlivé výstavní projekty s akcentem na vizuální a obrazovou dokumentaci a dále v rámci týdenního programu i jednotlivé pořady lektorských oddělení všech sbírek Národní galerie v Praze.

Sociální síť Facebook je vedle webových stránek nepostradatelným nástrojem komunikace a propagace NG, zejména pro klíčovou cílovou skupinu mladých lidí do třiceti let. Na konci roku činil počet fanoušků přes devět tisíc. NG dále působí i na Twitteru a Youtube, kde má vlastní účet, pod kterým zveřejňuje vlastní videa – rozhovory s kurátory, sestřihy z přednášek lektorských oddělení a různé pozvánky.

NG informuje své návštěvníky také prostřednictvím specializovaných webových portálů, například Prague Events Calendar (mediální partner NG), Artalk.cz, ArtMap apod., dále portálů Pražské informační služby a CzechTourism. Jak PIS, tak CzechTourism jsou na státní, respektive městské úrovni významnými partnery Národní galerie v Praze a pomáhají v propagaci kulturního dědictví ČR doma i v zahraničí.

Propagační materiály

Významnou součástí komunikace NG jsou i vlastní newslettery, obrazové prezentace a pozvánky na výstavy a doprovodné programy, které jsou zasílány novinářům, pracovníkům v kultuře a přátelům a návštěvníkům NG.

Interní komunikace

Podstatnou složkou propagačních aktivit Národní galerie v Praze je i interní komunikace, ať již formou propagačních materiálů k jednotlivým výstavám, letáků a pozvánek k doprovodným programům nebo prostřednictvím TV obrazovek umístěných u pokladen a plakátů poutajících pozornost na aktuální výstavy a do expozic.

Návštěvníci

Do Národní galerie v Praze chodí všechny věkové kategorie. Proto i v roce 2014 bude oddělení marketingu a PR pokračovat v oslovování návštěvníků NG stávajícím komunikačním a marketingovým mixem. Cílem je udržení prestiže Národní galerie v Praze jako přední odborné instituce v oblasti výtvarného umění, která uchovává kulturní dědictví ČR, a informovaný a spokojený návštěvník, který se do galerie vrací, ať již za účelem společenským či edukativním.

14. Auditorská a kontrolní činnost

Činnosti jsou průběžně zabezpečovány v referátu vnitřní kontroly a interního auditu NG. V souladu s vyhláškou MF ČR č. 416/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole bylo v rámci vnitřního kontrolního systému NG vypracováno a předloženo za rok 2014 celkem 9 auditů, zaměřených na

- analýzu dokumentace a inventarizace skladových zásob výrobků a zboží odboru nakladatelství včetně tržeb z prodeje výrobků a zboží,
- kontrolu vedení evidence smluv, zpracování smluvních vztahů a uložení dokumentace ke krátkodobým a dlouhodobým výpůjčkám sbírkových předmětů z NG v roce 2013,
- zabezpečení pokladniční služby na jednotlivých objektech, které využívala NG v roce 2013,
- analýzu dokumentace k nedohledané kresbě Jan Zrzavý, Zeyerova zahrada, inventární číslo K 53504, 1907, pastel, papír, rozměry 226 x 260 mm,
- rozsah a vymáhání neuhrazených pohledávek k datu 30. 06. 2014,
- vedení závazků v účetnictví, ověření rozsahu a struktury účetního stavu neuhrazených závazků NG podle údajů účetních závěrek k datu 30. 06. 2014 a k 30. 06. 2013,
- analýzu podkladů k dodávkám grafického designu výstavy Skleněné peklo, grafických prací k výstavě, přípravy publikace Skleněné peklo, autorského grafického návrhu a grafické úpravy publikace k výstavě ve Veletržním paláci v roce 2014,
- analýzu podkladů a rozsahu přepravy sbírkových předmětů za roky 2012, 2013 a 01-07/2014,
- rozsah přepravy sbírkových předmětů realizované firmou Kunsttrans, Praha 7 za roky 2012 a 2013.

Z pohledu struktury byly za rok 2014 předloženy dva finanční audity, dva audity systémů a pět auditů výkonu.

15. Nemovitosti NG a objekty, které NG využívá k výstavní činnosti

NG své výstavní projekty realizuje nejen v objektech, ve kterých je její sídlo a sídla jejích organizačních složek, ale i v dalších objektech, které dlouhodobě využívá na základě nájemního či jiného smluvního vztahu.

V roce 2014 pověřilo MK ČR výkonem hospodaření s pavilonem v Benátkách v Itálii, ve kterém vlastní Česká republika ideální 2/3. Ideální 1/3 pavilonu je ve vlastnictví Slovenské republiky.

a) Přehled objektů v majetku České republiky, které spravuje NG

Palác Kinských, národní kulturní památka

Staroměstské nám. 12/601, 110 15 Praha 1

Veletržní palác, kulturní památka

Dukelských hrdinů 47, 170 00 Praha 7

Šternberský palác, kulturní památka

Hradčanské nám. 15, 118 00 Praha 1

Schwarzenberský palác, kulturní památka

Hradčanské nám. 185/2, 118 00 Praha 1

Salmovský palác, kulturní památka

Hradčanské nám. 186/1, 118 00 Praha 1

b) Přehled objektů, které NG využívala v roce 2013 pro výstavní činnost nebo provozovala na základě smluvních vztahů

Klášter sv. Anežky České, národní kulturní památka č. 407

U Milosrdných 17, 110 00 Praha 1

Valdštejská jízďárna, kulturní památka součást komplexu budov č. p. 17
v Praze 1, Valdštejské nám. 4

c) Některé další informace k objektům využívaným pro výstavy NG

Palác Kinských, národní kulturní památka

V paláci Kinských, který je ve správě NG od roku 1949, je sídlo NG, sídlo Sbírky grafiky a kresby a od listopadu 2009 též sídlo Sbírky orientálního umění. Od roku 2011 je umístěna ve výstavních prostorách Paláce Kinských také expozice Sbírky orientálního umění a NG využívá i výstavní prostor „Konírna paláce Kinských“, zejména ke krátkodobým výstavám.

Veletržní palác, kulturní památka

Ve Veletržním paláci je dislokována Sbírka moderního a současného umění, Sekce ekonomicko-provozní, Sekce odborných činností. Rozsáhlé výstavní prostory využívá pro výstavní projekty zejména Sbírka moderního a současného umění, Sbírka grafiky a kresby a Sbírka 19. století.

Šternberský palác, kulturní památka

Ve Šternberském paláci je sídlo Sbírky starého umění, výstavní prostory a knihovna NG. V roce 2014 zde byly prezentovány expozice a výstavy Sbírky starého umění a proběhla tu též výstava v nově zbudovaném prostoru pro Sbírky umění 19. století.

Schwarzenberský palác, kulturní památka

Ve Schwarzenberském paláci je po dokončených rekonstrukcích od března roku 2008 stálá expozice Baroko v Čechách a sídlí v něm část pracovníků Sbírky starého umění a archiv NG.

Salmovský palác, kulturní památka

V roce 2014 byla dokončena příprava nové stálé expozice Sbírky umění 19. století. Rekonstrukce Salmovského paláce tak navázala na rekonstrukci vedlejšího paláce Schwarzenberského. Do prostoru dvora mezi paláci, na základě mezinárodní architektonické soutěže, byla provedena vestavba vstupního objektu, která slouží zároveň jako infocentrum NG. Stavební akce skončila kolaudací v listopadu 2011. Téhož roku byla zahájena akce „Nové expozice a mobiliářové soubory Salmovského paláce“ a započaty přípravné práce pro budoucí expoziční provoz. V paláci sídlí pracovníci Sbírky umění 19. století a též je zde část restaurátorského oddělení.

Klášter sv. Anežky České, národní kulturní památka č. 407

Objekt kláštera sv. Anežky České je NG užíván na základě smlouvy o nájmu nemovitostí

a jejich správě mezi hlavním městem Prahou a NG. Jsou v něm prezentovány expozice Sbírký starého umění a je též sídlem části restaurátorského oddělení.

Valdštejnská jízdárna, kulturní památka

V objektu Valdštejnské jízdárny jsou prezentovány výstavy NG na základě smlouvy o přenechání k užívání a) nebytových prostorů Valdštejnské jízdárny, b) movitého majetku, který tvoří vybavení prostorů Valdštejnské jízdárny, jež byla uzavřena mezi Českou republikou – Kanceláří Senátu Parlamentu ČR a NG.

Československý pavilon v Benátkách

Pavilon byl postaven v roce 1924 a slouží jako výstavní prostor v rámci přehlídky výtvarného umění a architektury v rámci každoročního bienále v Benátkách v Itálii. NG se střídá po dvou letech s Národní galerií Slovensko v pořádání národních expozic. NG zajišťovala expozici v roce 2014 a bude vystavovat i v roce 2015.

16. Základní personální údaje

1. Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31. 12. 2014

Věk	Muži	Ženy	Celkem	%
do 20 let	0	0	0	0
21–30 let	8	19	27	7
31–40 let	17	32	49	17
41–50 let	15	35	50	22
51–60 let	15	38	53	32
61 let a více	25	48	73	22
celkem	80	172	252	100
%	32	68	100	x

2. Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví – stav k 31. 12. 2014

Vzdělání dosažené	Muži	Ženy	Celkem	%
základní	4	5	9	4
vyučen *	20	11	31	12
střední odborné *	2	0	0	0
úplné střední *	22	66	88	35
úplné střední odborné *	0	0	0	0
vyšší odborné	1	2	3	1
vysokoškolské	36	83	119	48
celkem	85	167	252	100

*) Podle školského zákona č. 564/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů se používá jiná terminologie. Místo „střední odborné“ se používá pouze „střední“, místo „vyučen“ se používá označení „střední vzdělání s výučním listem“. Dále se nerozlišuje vzdělání „úplné

střední“ a „úplné střední odborné“. Školský zákon zná pro oba tyto typy vzdělání pouze označení „střední vzdělání s maturitou“.

3. Celkový údaj o průměrných platech k 31. 12. 2014

	Celkem
Průměrný hrubý měsíční plat	22 929,00

4. Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních a služebních poměrů zaměstnanců v roce 2014

	Počet
Nástupy	32
Odchody	38

5. Trvání pracovního a služebního poměru zaměstnanců – stav k 31. 12. 2014

Doba trvání	Počet	%
do 5 let	86	38
do 10 let	68	25
do 15 let	45	16
do 20 let	23	9
nad 20 let	30	12
celkem	252	100

17. Hospodaření NG

17. 1. Údaje o majetku

Údaje o majetku jsou uváděny v netto hodnotách

Přehled dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku k 31. 12. 2014

Ukazatel	Celkem (v tis. Kč)
Dlouhodobý nehmotný majetek	358
Dlouhodobý hmotný majetek	1 686 514
v tom (hmotný i nehmotný majetek):	
odpisovaný	1 336 898
neodpisovaný	348 169
nedokončený	1 805

Celková hodnota pohledávek a závazků k 31. 12. 2014

Ukazatel	Celkem (v tis. Kč)
Pohledávky	5 198
Závazky	34 804

Celková hodnota pohledávek po lhůtě splatnosti k 31. 12. 2014

Ukazatel	Počet dlužníků	Celkem (v tis. Kč)
Pohledávky řešeny právní cestou	9	4 263
Pohledávky řešeny písemným upomínáním	1	97

Celková hodnota závazků po lhůtě splatnosti k 31. 12. 2014

Ukazatel	Počet věřitelů	Celkem (v tis. Kč)
Závazky řešeny soudní cestou	0	0

17. 2. Přehled rozepsaných závazných ukazatelů

viz. příloha č. 4

17. 3. Zdůvodnění rozpočtových opatření provedených u rozepsaných závazných ukazatelů v průběhu roku

V roce 2014 bylo provedeno Ministerstvem kultury České republiky 28 úprav rozpočtu:

Ukazatel	Schválený rozpočet (v tis. Kč)	Rozpočet po změnách včetně NNV (v tis. Kč)
Příspěvek na provoz	219 240	268 725
Systémově určené výdaje	0	14 816
Individuálně posuzované výdaje	0	0

NG dostala formou úprav rozpočtu přiděleny účelově vázané prostředky. Přehled přidělených prostředků i výše čerpání jsou uvedeny v níže uvedené tabulce. Čerpání prostředků se sledovalo na samostatných účetních zakázkách. Prostředky se použily v souladu s účelem poskytnutí a hospodárně. Všechny účelové prostředky byly vyúčtovány poskytovatelům v stanovené formě a ve stanovených lhůtách. Všechna vyúčtování a čerpání prostředků byla schválena. Následně byla do termínu účetní závěrky zúčtována schválená vyúčtování do výnosů a zúčtovány poskytnuté zálohy na transferové platby. Nevyčerpané prostředky jsou

postupně vráceny na příslušné účty. Nedočerpání původně rozpočtovaných prostředků bylo řádně zdůvodněno. Mezi hlavní důvody patřily zejména efektivnější realizace projektů, resp. snížení nákladů na projekty z důvodů nižších cen dodávek v důsledku soutěžení. Některé účelové zdroje na investiční akce, které nebyly dočerpány v roce 2014, byly se souhlasem poskytovatele přesunuty do roku 2015.

Neinvestiční výdaje

Projekt	Přidělená dotace (Kč)	Čerpání dotace (Kč)
Výstavní projekt Otevři zahradu rajskou	2 660 000,00	2 660 000,00
Výdaje na vědu a výzkum – DKRVO	1 798 000,00	1 798 000,00
Podpora činností metodických center příspěvkových organizací – Informační a metodické pracoviště	500 000,00	500 000,00
Umělecká výměna v regionu Krušnohoří mezi gotikou a renesancí – NAKI	1 164 000,00	1 121 464,00
Kultura a umění benediktinského řádu ve střední Evropě 800–1300 – NAKI	7 009 000,00	7 005 400,00
Historické technologie a moderní metody průzkumu – NAKI	2 320 000,00	2 238 157,00
Oprava fasády ve Šternberském paláci	3 145 000,00	2 691 926,00
Obnova střechy kostela sv. Salvátora v Anežském klášteře	4 674 926,00	3 810 475,00
Sanace narušené dilatace – Veletržní palác	2 500 000,00	0,00
Oprava střešního pláště střechy 5a – Veletržní palác	7 530 000,00	6 640 255,00
Nové expozice, interiérové soubory a mobiliář Salmovského paláce – SUV	4 232 554,00	1 877 940,00
Nákup atypických dřevěných pouzder z paulonie, 50 ks – ISO/D	87 000,00	87 000,00
Nákup obrazu S. H. Pinkase <i>Podobizna umělcových rodičů</i>	250 000,00	250 000,00
Expozice ateliéru Zbyňka Sekala	420 000,00	367 739,00
Výkup předmětů kulturní hodnoty – 21 děl výtvarného umění (včetně souboru prací Kolářové)	1 650 000,00	1 650 000,00
Vydání odborných publikací, katalogů ke stálým sbírkám, publikace k 90. výročí francouzské sbírky.	870 000,00	870 000,00
Výstavní projekt Vivat Musica!	350 000,00	269 842,94
Výstavní projekt Příběh Veletržního paláce – Jiří Sozanský – 1984 Rok Orwela	380 000,00	283 736,56

Zajištění expozice v národním pavilonu České republiky a Slovenské republiky na 14. bienále architektury v Benátkách v roce 2014	1 500 000,00	1 500 000,00
--	--------------	--------------

Čerpání účelových prostředků na opravy a investice

U investičních akcí nebo oprav hrazených z účelových zdrojů nedošlo k překročení rozpočtů; Důsledné soutěžení umožnilo uskutečnit akce za nižší prostředky a nespotřebované zdroje budou využity na rozšíření původních investičních záměrů:

- větší rozsah oprav střech kláštera sv. Anežky
- zvýšení počtu opravených a renovovaných výtahů ve Veletržním paláci
- rozšíření opravy střechy Veletržního paláce o instalaci parapetních konzol pro údržbu fasád
- nevyužité prostředky z opravy střechy Veletržního paláce byly vráceny do SR.

V klášteře sv. Anežky České bylo z prostředků ISO/A realizováno zabezpečení objektu CCTV.

17. 4. Vyhodnocení údajů o příjmech nebo výnosech

Meziroční zvýšení celkových výnosů je tvořeno zejména výnosy z transferů ústředních vládních institucí. V oblasti výnosů z vlastní činnosti došlo k poklesu, a to zejména v tržbách ze vstupného a výnosů z lektorské činnosti. Meziročního nárůstu o 30% dosáhly výnosy z krátkodobých pronájmů.

Navzdory vzrůstu počtu návštěvníků na 380 231, zůstaly tržby ze vstupného i tržby z lektorských aktivit pod plánovanou úrovní. Důvodem je výstava pořádaná ve spolupráci, na které se NG podílela pouze malým procentem na výnosech z tržeb.

Vlastní výnosy částečně navýšily výnosy ze spolupráce s jinými subjekty – Galeríí hl. města Prahy (expozice Slovanská epopej ve Veletržním paláci), Nadačním fondem Richarda Fuxy (výstava Bohuslav Rejnek) a s Galeríí výtvarného umění v Ostravě (výstava B. Kubišty).

Výnosy z nájmu dosáhly plánované úrovně a to zejména díky krátkodobým pronájmům ve 2. polovině roku.

17. 5. Údaje o podílu státního rozpočtu na financování činností

Finanční prostředky ze státního rozpočtu byly vedle financování provozních potřeb z provozního příspěvku použity zejména na vybudování nové expozice v Salmovském paláci, k financování oprav střešní krytiny v areálu Kláštera sv. Anežky České a oprav střech a výměně výtahů ve Veletržním paláci. Z veřejných zdrojů byly podpořeny projekty zabývající se vědecko výzkumnou prací, vydání publikací a některé výstavní projekty. Prostředky byly čerpány v souladu s rozpočtovými pravidly.

Rozbor rovnoměrnosti čerpání příspěvku – provozní prostředky

Čtvrtletí	Čerpání (v tis. Kč)	% ročního limitu
I.	54 810	23,78%
II.	57 225	24,83%
III.	55 078	23,90%
IV.	63 357	27,49%
Celkem	230 470	100%

Rozbor rovnoměrnosti čerpání příspěvku – systémové dotace

Čtvrtletí	Čerpání (v tis. Kč)	% ročního limitu
I.		0,00%
II.		0,00%
III.	1 053	7,11%
IV.	13.763	92,89%
Celkem	14 816	100%

Srovnání výše prostředků 2011–2014

Rok	Provozní prostředky (v tis. Kč)	Účelové prostředky vč. NNV (v tis. Kč)	Investice systémové vč. NNV (v tis. Kč)	Investice individuální (v tis. Kč)
2011	239 055	20 457	1 513	30 231
2012	235 483	12 969	9 921	0
2013	232 968	23 883	12 954	0
2014	230 470	35 622	9 622	5 194

17. 6. Rozbor čerpání mzdových prostředků

Ukazatel	Rozpočet včetně úprav a NNV (v tis. Kč)	Skutečnost (v tis. Kč)
Platy zaměstnanců	59 650	60 773
Ostatní osobní náklady	2 862	3 283
Celkem mzdové náklady	62 512	64 056

Schválený rozpočet pro rok 2014 byl 249 pracovníků. Skutečný průměrný přepočtený počet pracovníků za rok 2014 činil 221 pracovníků. NG má nadpoloviční počet zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním, přičemž řada ze zaměstnanců představují špičkové odborníky ve svém oboru nejen v ČR, ale i v mezinárodních měřítcích. V případě profesí administrativních a správních je velmi obtížné konkurovat mzdovému ohodnocení

srovnatelných profesí na pracovním trhu v podmínkách Prahy. V důsledku toho došlo v NG ke kumulaci některých funkcí a mzdové prostředky byly použity na platové ohodnocení stávajících pracovníků. Tím nedošlo k naplnění plánovaného počtu zaměstnanců. Navzdory těmto opatřením průměrný plat pracovníků NG v Praze nedosahuje celostátního průměru, přičemž vykázanou průměrnou mzdou ještě zvyšují mzdové prostředky z grantů, účelově hradící vědeckou činnost.

Dvěma rozpočtovými opatřeními byly NG poskytnuty na výzkum a vývoj tyto finanční prostředky ve výši 1 734 tis. Kč na platy a na OON 1 235 tis. Kč

Od Grantové agentury České republiky jsme na řešení jednotlivých grantů získali částku na platy 1 020 tis. Kč a na OON částku 645 tis. Kč. Tyto prostředky byly beze zbytku vyčerpány.

Rozpočet na platy po úpravách v průběhu roku (mimo výzkumu a vývoje) byl překročen o 162 901,- Kč, přičemž náhrady platů za pracovní neschopnost činí 162 470,- Kč. Překročení hrazené z fondu odměn činí 431,- Kč.

17. 7. Výdaje nebo náklady na výzkum a vývoj

Národní galerie v Praze se podílela prostřednictvím svých odborných pracovníků (řešitelů) na několika projektech v oblasti výzkumu a vývoje. Na řešení těchto projektů získala finanční prostředky zejména z Ministerstva kultury České republiky, Grantové agentury České republiky.

Klíčovými projekty v oblasti vědy a výzkumu byly tři projekty v rámci Národní kulturní identity, které byly zahájeny v předchozích obdobích a které budou pokračovat i v dalším roce, resp. letech. Národní galerie čerpala v roce 2014 rozpočtové prostředky ve výši 11 437 tis. Kč.

Národní galerie v Praze přijala prostředky na vědu a výzkum od Grantové agentury na devět projektů v celkové výši 2 791 tis. Kč. Z toho šest projektů pokračovalo z roku 2013 a tři projekty byly zahájeny v roce 2014. Přijaté účelové prostředky byly vyčerpány hospodárně a efektivně, dle účelu určení.

Poskytovatel	Název projektu	Rozpočet (v tis. Kč)	Skutečnost (v tis. Kč)
Ministerstvo kultury ČR	Koncepční rozvoj výzkumné organizace	1 798	1 798
Ministerstvo kultury ČR	NAKI – Kultura a umění benediktinského řádu ve střední Evropě 800–1300	7 009	7 005
Ministerstvo kultury ČR	NAKI –Umělecká výměna v regionu Krušnohoří mezi gotikou a renesancí	1 164	1 121
Ministerstvo kultury	NAKI –Historické	3 417	3 311

ČR	technologie a moderní metody průzkumu		
Grantová agentura ČR	Antonín Pelc – dílo jako zrcadlo dějin, politiky a ideologie	1 376	1 376
Grantová agentura ČR	Václav Hollar: Kreslířské dílo	382	382
Grantová agentura ČR	Portrét v renesančním malířství v Čechách a na Moravě – jeho ikonografie a funkce ve šlechtické reprezentaci	176	176
Grantová agentura ČR	František Tkadlík (1786–1840)	456	456
Grantová agentura ČR	Norbert Grund (1717–1767)	527	527
Grantová agentura ČR	Sochařská dílna období baroka ve střední Evropě	285	285
Grantová agentura ČR	Johann Adalbert Angermeyer (1674– 1740)	396	396
Grantová agentura ČR	Malíř Petr Brandl (1668–1735) – dílo a život	920	824
Grantová agentura ČR	Jiří Valoch – kurátor, teoretik, sběratel. 1972–2001. Sbírka Jiřího Valocha v Národní galerii v Praze	536	481

pozn. podrobně viz příslušná kapitola vědy a výzkumu

17. 8. Přehled o čerpání finanční prostředků na programy nebo projekty spolufinancované z rozpočtu EU

V roce 2014 nebyly čerpány finanční prostředky na programy nebo projekty spolufinancované z rozpočtu EU.

17. 9. Spolupráce se zahraničím

Národní galerie v Praze je institucionálním členem vrcholné oborové organizace ICOM (International Council of Museums) a pravidelně se zúčastňuje jejích aktivit. Instituce se

zapojuje do mezinárodní spolupráci formou výměn výstav a zapůjčování sbírkových předmětů na výstavy.

Členství NG v mezinárodních institucích:

Členství	Výše ročního příspěvku (v Kč)
ICOM	..
The International Institute for Conservation of Historic and Artistic Works (IIC)	...
Amici della Scala – volné podporovací sdružení – účast je automatická po první reakci a institucionální	...

Členství odborných pracovníků v mezinárodních institucích:

Jméno pracovníka	Členství	Výše ročního příspěvku (v Kč)
doc.ing. Dr. Jiří Fajt, PhD.	☐ individuální člen ICOM	1 500
prof. PhDr. Vít Vlnas, Ph.D.	☐ individuální člen ICOM	1 500
PhDr. Olga Kotková, Ph.D.	☐ členka CODART (Council for curators of Dutch and Flemish art)	0
	☐ členka HNA (Historians of Netherlandish Art)	0
	• individuální členka ICOM	1 500
PhDr. Hana Seifertová	☐ individuální členka ICOM	1 500
	☐ členka CODART (Council for curators of Dutch and Flemish art)	0
	☐ členka HNA (Historians of Netherlandish Art)	0
PhDr. Tomáš Hladík	☐ individuální člen ICOM	1 500
PhDr. Andrea Steckerová, Ph.D.	☐ členka CODART (Council for curators of Dutch and Flemish art)	0
Mgr. Lenka Stolárová	☐ individuální členka ICOM	1 500
	☐ členka CODART (Council for curators of Dutch and Flemish art)	0
PhDr. Petr Příbyl, Ph.D.	☐ individuální člen ICOM	1 500
PhDr. Anna Rollová, CSc.	☐ členka CODART (Council for curators of Dutch and Flemish art)	0
PhDr. Alena Volrábová, Ph.D.	☐ členka sdružení ředitelů veřejných sbírek grafického umění International Advisory Committee of Keepers of Public Collections of Graphic Art	0
	☐ individuální členka ICOM	1 500
PhDr. Petra Zelenková, Ph.D.	☐ individuální členka ICOM	1 500
PhDr. Anna Pravdová, Ph.D.	☐ individuální členka ICOM	1 500
PhDr. Blanka Kubíková, Ph.D.	☐ členka CODART (Council for curators of Dutch and Flemish art)	0
Mgr. Marcela Vondráčková,	☐ individuální členka ICOM	1 500

Ph.D.		
PhDr. Jan Klípa, Ph.D.	☐ individuální člen ICOM	1 500
doc. Ing. arch. Radomíra Sedláková, CSc.	☐ členka CICA/Mezinárodní výbor kritiků architektury	0
ak. mal. a restaurátorka Zora Grohmanová	☐ individuální členka ICOM	1 500
Ing. Jana Odvárková	☐ Historic Scotland's TCRE Group (TCRE – Technical Conservation, Research and Education Group)	0
Ing. Radka Šefců	• individuální členka ICOM	1 500
PhDr. Gabriela Šimková	☐ Art Beyond Sight Organization: individuální členka mezinárodní organizace edukátorů umění pro nevidomé a slabozraké	0
PhDr. Rea Michalová, Ph.D.	• AICA (International Association of Art Critics)	30 EUR (hradí sama)
PhDr. Martina Jandlová, Ph.D.	• individuální členka ICOM	1 500
Mgr. Eva Zíková	• individuální členka ICOM	1 500
Mgr. Michaela Pejčochová, Ph.D.	☐ členka European Association for Chinese Studies	21 Euro (není hrazeno NG)
	☐ členka American Association for Asian Studies	40 USD (není hrazeno NG)
	☐ členka Mezinárodního centra pro studium díla malíře Čchi Paj-š'ě	0
Mgr. Markéta Hánová, Ph.D.	☐ členka JAHF (Japanese Art History Forum)	25 USD (není hrazeno NG)
	☐ členka Society for the Study of Japonisme	7 000 JPY (není hrazeno NG)
	☐ členka EAJRS (European Association of Japanese Research Specialists)	0
PhDr. Zdenka Klimtová	• členka mezinárodního výboru International Conference on Oriental Carpets	0
PhDr. Magda Němcová	• International Exhibition Organizers	0
MgA. Adam Pokorný, Ph.D.	• individuální člen ICOM	1 500 (hrazeno NAKI technologie)
Adam Henryk Budak	• člen AICA (International Association of Art Critics) • člen IKT (International Association of Curators of Contemporary Art)	

17. 10. Výdaje na účast mezinárodních konferencí, obdobných akcích a zahraničních služebních cestách

Na zahraniční služební cesty bylo vydáno 1 891 757,31 Kč. Tato částka byla použita na badatelské pracovní cesty v rámci jednotlivých grantů (VaV MK ČR, a GA ČR). Ostatní finanční prostředky byly použity na kurýrní cesty, badatelské pracovní cesty v rámci výstavních projektů a dále k prezentaci, zachování a navázání nových kontaktů pro Národní galerii v Praze. Zahraniční cesty zahrnují i aktivní účast na sympoziích a konferencích. Zahraniční služební cesty se uskutečnily do následujících destinací:

Destinace	Počet cest
Belgie	2
Čína	1
Finsko	1
Francie	13
Itálie	18
Izrael	1
Japonsko	2
Kanada	1
Lotyšsko	2
Maďarsko	2
Německo	57
Nizozemí	4
Polsko	11
Rakousko	23
Řecko	1
Slovensko	12
Španělsko	7
Švýcarsko	2
USA	4
Velká Británie	3

Účel	Částka (v tis. Kč)
Tuzemské služební cesty	254,14
Zahraniční služební cesty	1 891,76
Celkem	1 822,29

17. 11. Zdůvodnění hospodářského výsledku

17.11.1 Výsledek hospodaření

Národní galerie v Praze dosáhla výsledku hospodaření za rok 2014 ve výši 720 876,- Kč, což je zlepšení oproti plánu i oproti předchozímu roku. Výsledek hospodaření z hlavní činnosti je 469 563,- Kč a z vedlejší činnosti 251 313,- Kč.

Národní galerie navrhla rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření ve výši 720 876,- Kč na 288 376,- Kč do rezervního fondu a 432 500,- Kč do fondu odměn.

17.11.2 Výkaz zisku a ztrát – meziroční srovnání 2014 a 2013

Výnosy – meziroční srovnání 2014 a 2013

Meziroční zvýšení celkových výnosů je tvořeno zejména výnosy z transferů ústředních vládních institucí. V oblasti výnosů z vlastní činnosti došlo k poklesu, a to zejména v tržbách ze vstupného a výnosů z lektorské činnosti. Meziročního nárůstu o 30% dosáhly výnosy z krátkodobých pronájmů.

Náklady – meziroční srovnání 2014 a 2013

Došlo k růstu spotřeby materiálu, zejména v údržbě budov, technických zařízení budov, spotřebě IT komponentů, výstavních soklů, panelů a nákupu knih. Zvýšená spotřeba materiálu byla kryta úsporami v oblasti topení a chlazení, vzhledem k tomu, že spotřeba energie a plynu meziročně poklesla v důsledku mimořádně teplé zimy a chladného léta. Úspory energií umožnily nárůst v oblasti údržby kryté z provozních potřeb. Současně se podstatně navýšily opravy kryté z účelových dotací a z Fondu reprodukce majetku.

Meziročně vzrostly náklady na cestovné, zejména u zahraničních cest. Bankovní poplatky poklesly na polovinu. Náklady na dopravu vzrostly vzhledem k výstavnímu projektu Otevři zahradu rajskou financovanému z NAKI a KA. Významná byla úspora za služby v oblasti telekomunikací díky centrálnímu rezortnímu VŘ, stejně tak i úspora v nákladech na služby úklidu. K nárůstu došlo u služeb ostrahy, které plynuly z otevření nové stálé expozice v Salmovském paláci a z krátkodobých pronájmů, které byly přefakturovány zákazníkům.

K významnému nárůstu došlo v oblasti nákladů na výstavní činnosti, zejména díky významnému projektu Otevři zahradu rajskou a dalším výstavním projektům hrazeným jednak z účelových dotací MK ČR v rámci programu Kulturních aktivit (Vivat Musica, Josef Sozanský 1984 Rok Orwela, Ateliér Sekala) a jednak z darů a finančních prostředků partnerů v rámci smluv o spolupráci při výstavních projektech. Oblast mezd zaznamenala meziročně malý nárůst, zejména o vládou stanovené navýšení z provozních prostředků. Podstatnější nárůst mezd vyplynul z účelových prostředků na vědu a výzkum. Zvýšily se rovněž náklady na drobný investiční majetek, jejichž zdrojem krytí byly úspory a účelové zdroje z NAKI.

17.11.3 Výkaz zisku a ztrát – srovnání skutečnost a plán 2014

Výnosy – srovnání skutečnost a plán 2014

Navzdory vzrůstu počtu návštěvníků na 380 231, zůstaly tržby ze vstupného i tržby z lektorských aktivit pod plánovanou úroveň. Vlastní výnosy částečně dorovnaly výnosy ze spolupráce s jinými subjekty – Galeríí hl. města Prahy (expozice Slovanská epopej ve Veletržním paláci), Nadačním fondem Richarda Fuxy (výstava Bohuslav Rejnek) a s Galeríí výtvarného umění v Ostravě (výstava B. Kubišty). Výnosy z nájmu dosáhly plánované úrovně a to zejména díky krátkodobým pronájmům ve 2. polovině roku. NG nevyčerpala zcela rezervní fondy, čerpání se předpokládá v průběhu r. 2015.

Náklady – srovnání skutečnost a plán 2014

Oblast mzdových nákladů byla čerpána v souladu s plánem, resp. v souladu se mzdovým limitem. Překročení plánované výše spotřeby materiálu ve výstavnictví, údržbě, opravách a náhradních dílech technických zařízení budov bylo částečně kryto účelovými provozními

dotacemi a částečně z úspory jiných plánovaných položek. Díky příznivému teplotnímu průběhu roku došlo oproti plánu k podstatné úspoře nákladů na energie a plyn. Tyto úspory byly použity zejména na oblast údržby a oprav, kde podfinancování potřeb z minulých období bylo nejzřetelnější.

Překročena byla položka cestovného, jednak z důvodů podplánování výše grantových prostředků a projektů NAKI, jednak z důvodů potřeby zahraničních cest spojených s přípravou mezinárodních výstavních projektů. Překročeny byly plánované náklady na výstavní činnosti, zejména v návaznosti na neplánované zajištění zdrojů v průběhu roku, ať už od ministerstva kultury v rámci programu kulturních aktivit nebo ze zdrojů získaných od třetích stran.

Díky centrálním výběrovým řízením a velmi příznivým vysoutěženým cenám poklesly pod plánovanou úroveň náklady na úklidové a telekomunikační služby. Naproti tomu náklady na pojištění vzešlé z centrálního výběrového řízení podstatně vzrostly oproti plánu. Položka ostatní služby jako celek překročila plánovanou úroveň a byla kryta úsporami jiných položek. Výše odpisů běžného roku se pohybovala v plánované výši. Splněny byly i plánované odvody z odpisů.

Závěrem roku byly identifikovány rozličné chyby v evidenci majetku a účtování o majetku. Rozdíly se kumulovaly minimálně posledních dvanáct roků, kdy nebylo prováděno správné zařazování a vyřazování majetku, technických zhodnocení a stanovování odpisů. Nebylo prováděno řádně ani odsouhlasení majetkových účtů mezi registrem majetku a účetní evidencí v rámci inventarizace. Většina chyb byla identifikována, evidence majetku byla opravena a k datu 1. 1. 2014 byly nastaveny správné zůstatkové hodnoty majetku. V účetní evidenci došlo k nápravě formou opravy chyb minulých období, které byly zúčtovány oproti vlastnímu jmění v celkové výši 15 133 550,- Kč.

V roce 2014 se díky navýšení provozního příspěvku podařilo vyřešit část problémů se starými zásobami publikací, u kterých byly vytvořeny opravné položky ke zrealizování ocenění. Došlo i k odpisu CD nosičů, u kterých došlo k znehodnocení technických vlastností, resp. nečitelnosti dat.

Při inventarizaci zásob (zejména publikací) v komisním prodeji bylo nařízeno provést inventarizaci na základě vzájemné confirmace stavu zásob s jednotlivými komisními. Došlo ke zjištění, že evidence v NG v zásadní míře nesouhlasí s evidencí komisních. Současně se velký počet prodejců ke confirmaci vůbec nevyjádřil. Dále se zjistilo, že některé komisní firmy již zanikly, jeden komisník zemřel. Vzhledem k tomu, že nejstarší zásoby svěřené komisníkovi pochází z roku 2003 a každoročně postupně narůstaly, je zřejmé, že riziko nesprávné evidence či riziko možné ztráty zásob je vysoké. Po celou dobu nedošlo k odsouhlasení výše zásob nebo fyzickému ověření výše těchto zásob u komisních. Proto byla vytvořena rezerva na rizika z komisního prodeje ve výši 100%, tj. v částce 4 008 307,- Kč, která by měla pokrývat rizika identifikovaná v rámci inventarizace. Řešení situace probíhá za účasti advokátní kanceláře a bude nařízena nová inventarizace zásob ve skladech i na prodejnách, neboť na provedené inventarizaci se podílela zaměstnankyně odpovědná za prodej komisníkovi.

Opravné položky u pohledávek byly vytvořeny ve vazbě na pravděpodobnost úspěšného vymožení, resp. s ohledem na rizika neplacení. NG provedla na základě rozhodnutí statutárního zástupce vyřazení pohledávek do 100.000,- Kč, u kterých byly vyčerpány veškeré možnosti vymáhání.

17.11.4 Rozvaha – meziroční srovnání 2014 a 2013

Meziroční změny stálých aktiv vyplývají zejména z odpisování pořízeného dlouhodobého majetku.

Pozitivní vývoj vykázaly zásoby, které jsou tvořeny zejména publikacemi. K poklesu zásob došlo jednak zvýšenou obchodní aktivitou, díky nové cenové politice tzv. prodejních balíčků a díky opravným položkám k zastaralým publikacím a odpisům starých CD. Na rizikovou část zásob u komisionářů, která nebyla ověřena v rámci inventarizačního procesu, byla vytvořena rezerva ve výši 100% neodsouhlasených zůstatků.

V oblasti krátkodobých pohledávek vzrostly zejména zálohy na energie.

Opatření v oblasti financování se pozitivně projevila ve značném nárůstu peněžních prostředků, které k 31. 12. 2014 podstatně přesahují výši vytvořených fondů. Fondy účetní jednotky vzrostly v důsledku sponzorského daru od generálního sponzora Komerční banky, který byl účtován do rezervního fondu z ostatních titulů.

Ve vlastním kapitálu se negativně projevilo výše popsané průčtování chyb minulých účetních období v oblasti účtování majetku, resp. odpisů ve výši 15 133 550,- Kč.

Ke zlepšení došlo v oblasti hospodářského výsledku, kterým je zisk ve výši 720 876,- Kč. Došlo k poklesu závazků vůči dodavatelům o více než 8 mil Kč.

17.11.5 Opatření přijímaná s vlivem na výsledek hospodaření roku 2014

Opatření k navýšení vlastních výnosů

V průběhu roku 2014 byla přijímána opatření k navýšení výnosů, díky kterým se ve 2. polovině roku podařilo snížit o více než polovinu neplnění plánu z 1. poloviny roku:

- revize cenové politiky v oblasti vstupného zavedené k 1. 10. 2014, snížení rozsahu poskytovaných slev a vstupného zdarma bez dopadu do dostupnosti veřejné služby;
- zavedení sledování základních marketingových dat o návštěvnosti a poskytovaných slevách, která budou sloužit k nastavení cenové politiky i slevových schémat cíleně ve vazbě na strukturu návštěvníků;
- zavedení nových produktů u vstupného motivujících k opakovaným návštěvám;
- zintenzivnění obchodních aktivit v oblasti krátkodobých pronájmů;
- zavedení prodejních marketingových balíčků motivujících ke koupi i starších samostatně málo prodejných publikací bez negativních dopadů do hospodaření;
- zajištění hlavního sponzora Národní galerie, uzavření smluv o poskytnutí sponzorských darů a uzavření reklamní smlouvy.

Oblast nákladů

- renegociace některých dodavatelských smluv a snížení nákladů na dodávky;
- snížení nákladů na služby překladů;
- projednání snížení bankovních poplatků;
- zavedení důsledného soutěžení – úspory oproti rozpočtům u výstavních projektů a u některých služeb;
- ukončení konkurzních řízení pro nedostatek majetku a vrácení soudních poplatků;
- zrušení několika pracovních míst, zvýšení produktivity práce a úspora mzdových prostředků tak, aby mohly být dodrženy mzdové limity.

Oblast cash flow

NG se podařilo zajistit významné zlepšení v oblasti platební schopnosti a snížení závazků po lhůtě splatnosti zejména těmito opatřeními:

- došlo k prodloužení lhůt splatnosti na 30 dnů, což vedlo postupně ke snižování objemu závazků po lhůtě splatnosti, které do té doby měly často splatnost i pouhých 10–14 dnů;
- byl změněn systém vymáhání pohledávek (zejména u nájemců) tak, aby byly doplacený závazky dle platebních kalendářů a další závazky už byly hrazeny k datům splatnosti;
- byly významně omezeny platby výdajů v hotovosti;
- jednorázově bylo nařízeno vyúčtování poskytnutých záloh, čímž došlo v průběhu 3. čtvrtiny roku ke snížení vydaných záloh o více než 0,6 mil Kč;
- cash flow negativně ovlivňovaly závazky z minulosti vůči společnosti Securitas ČR s. r. o., NG musela v r. 2014 splatit vedle běžných závazků i závazky z pětiletého platebního kalendáře ve výši 7,5 mil. Kč.

Získání sponzorských darů

- NG uzavřela v září smlouvu s generálním partnerem Komerční banka, a. s., který poskytl sponzorský dar ve výši 4,5 mil. Kč. Dar byl v r. 2014 využit pouze ve výši 75 566,- Kč na přípravu výstavního projektu Bienále v Benátkách v roce 2015, zbývající část je zúčtována do rezervního fondu a bude využita v roce 2015.
- NG získala další dary na výstavní projekty a věcný dar v podobě vybavení pokladny a prodejny ve Valdštejské jízdárně.
- Dary financovaly projekty v souladu s účelem poskytnutí, u některých projektů se snížení nákladů projevilo v nedočerpání darů.
- Nevyčerpané dary tvoří rezervní fond z ostatních titulů, který bude čerpán na financování výstavních projektů roku 2015 v souladu darovacími smlouvami.

17. 12. Údaje o hlavních skupinách příjemců služeb

Hlavní skupiny jsou následující:

- 1. Odborná veřejnost:** zejména profesionální pracovníci muzeí a galerií, pracovníci památkové péče, studenti a učitelé vysokých škol příslušného zaměření a další badatelé
- 2. Laičtí zájemci:** zejména neprofesionální zájemci o dějiny a umění (včetně zahraničních turistů), studenti a učitelé středních škol
- 3. Děti a mládež**

17. 13. Příloha

- 1. Rozvaha**
- 2. Výkaz zisku a ztráty**
- 3. Stavy na bankovních účtech**
- 4. Přehled rozepsaných závazných ukazatelů**

18. Poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

- počet podaných žádostí o informace a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti,

žádost o informace: 1

rozhodnutí o odmítnutí: 0

- počet podaných odvolání proti rozhodnutí: 0
- počet stížností podaných podle § 16a, důvody jejich podání a stručný popis způsobu jejich vyřízení: 1; vyhověno, informace doplněny